

SPRULU

118

K. II

Ahmed

1854

١
الفصل الوبي ترجمه الهي نب الولي
للعن القصر احمد بن علي مراراده
كان اسد له

١١٨

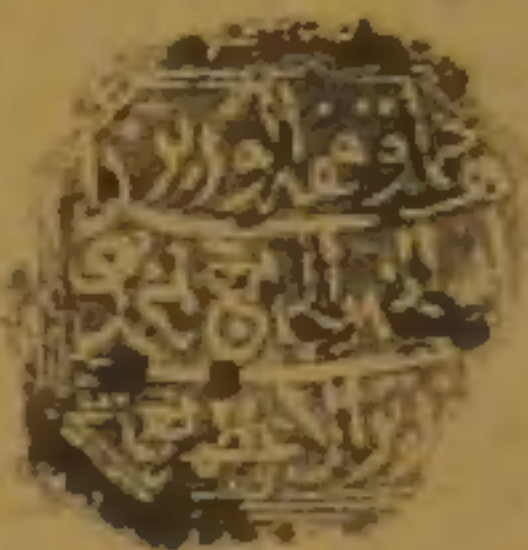

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي فرّج بمفاتيح الغيوب أقفال القلوب
ورفع حجب السرائر وجلأ ابصار البصائر فظهر ما هو
محبوب فمن فهم المقصود بلغ المطلوب وفق من شاء
من عباده فجاهد في الله حق جهاده بما سبق له من المكتوب
ثم يهده من بعد ما بين له هداية ثم رقاؤه بعد ما نقاه من العيوب
فبجان من خصص خواص عباده بالحكمة الحقيقية التي
هي اصل الحيات الابدية واساسها وفقهم لاستثمار
نعمتها التي هي رئيس السعادة الابدية ورأسها والعلو
والسلام على من آتاهت السعادات في بابيه وليتجى
دولات الدارين الى جنابه محمد المنعوت بنعوت نوبته

ذرة

ذرة من ذراتها لفاقت الاركان ولو لمعت لمعة
من لمعاتها لنجت الاكوان العلوم كلها قطرة من قطرات
بحره والحكم عن اخرها مبنية بنهيه وامره وعلى الله و
اصحابه المقربين من النوار اناره والمنعشين في بكار
اسراره وعلى من تبعهم باحسان الى يوم يظهر الربيع
ونحران اما بعد بو عبد الحميد احمد بن علي ميرزا زاده
منتهى بنظر اولياء الله الصالحين باركيت فعاله في بطريق
اورزه حل عقال ايلر كره صاحب الاطوار العظيمة والنار
العيمة الشيخ محي الدين ابن العرب قدس سره حقه
اهل السلام ايكه فرقه اولوب جانب خلافة اولاد
خودراس و خوردين بعض متعصبين اسكات وانجده
جواب شرعي به احتياج تام اولمغين من شيخ سلفه
ابو الفتح محمد بن مظفر الدين محمد بن حميد الدين عبد الله

المعروف بالشيخ المكي نور الله مرقدته وعلى سر السردار قدوة
 شيخ متار اليه حضرت غزنيك مشكلات كلمات قدسي ستمائرينه
 ايراد اولنا اعترافاً تاويلات بعيدة وتوجيهات نابستيدة
 قيلين اوليوب ارباب عقول سليمة واصحاب اذنان
 مستقيمة فتنده شايسته قبول مسلم ومقبول مطابق
 عقل وموافق نقل اجوبة لطيفة به موفق ومنظر اولمغين
 شهر بارعصرى السلطان سليم خان بن السلطان بايزيد خان
 عليهما الرحمة والغفرانك امر واجب الاتباع ايله اجوبه
 مزبوره به سمط تحريره كشيده قلده ايجانب الغربة
 في حل مشكلات الشيخ ابن العربى اسم شاميسى ايله موسم
 قلنس شكر الله تعالى سعيه كتاب لاسرار الحقيقة كاشف
 رفيع لاسرار الطريفة رافع كتاب كريم يوضح الحق لاهله
 وشبهه ارباب بجهالة دافع فتيانه الحق كالصبح صادق

در بانه

ودر بانه في الصدق كالسيف قاطع لكن اول شاه تارين
 بهمتا زبانه فارسي ايله كويا اولمغين فهم نكا ودر ايا سنده
 سانه مزبور ايله مألوف اولمين عشاق شيداه فهم راز
 چه كنم او عربى من عجم موداسنجه اشعار عجز وقصور
 دك تركى به ترجمه اولنمغه اقبال موفور وخصوص
 مزبور بر بوعبد كم بضاعة وبنده عديم الاستطاعة دن
 التماس وطلب واتخاذ مطلب واطهار حرص وشف
 ايلر يله حسب القدره اسعاف مرا مريد ترجمه مذكوره
 رسیده اتمام اولمغين الفضل الوهبى في ترجمه انجابه
 الغريب اسم لطيفيله توسيم قلندر درگاه احديت پناه
 جل جلاله و نعم الآه قبلنده مستد عامر عبد مذنب
 روسياه اولدر كه امداد در حانيت جال الله ايله
 بوا ميسر بهانه عفو ومغفرت و ذريعة فضل وغنا

و وسیله فوز و نجات و باعث محو سیئات اوله
 امین بحرمه طه و یسن مؤلف کتاب مستطاب
 ضاعف لای اجره یوم الحساب حمد و ثناء راجع به خدا
 و صلوة و سلام بنبی الهدی موسی مر اسم ابتدایی
 تنجیم و ادا و تفکیک بیور که بو کتاب تالیفه شروع و نامی
 بجانب الغیبه فی حل مشکلات الشیخ محی الدین العربی
 وضع ایدم و ای الموفق و المعین و انه ایکی باب
 و بر خاتمه اوزرینه مشتمل قدم **باب اول** علمای فقهی
 و مشایخ فقهی ایدم کلامی اشکالات و اعتراضات بیانده
 در که اول سبیل شیخ کمر اهدانه عده اثبات در **یکم**
 لسان عقل و شرع اوله اعتراضاتین جوابده در
 و خاتمه حضرت شیخک بعض مناقب و بعض مناقب
 و سلسله ارب بیانده در **باب اول** که اشکالات

بیانده

بیانده ایدم اول شی ایکی نوع در **نوع اول** اوله که
 انک مناسی وحدت وجود اوزرینه در که اکا توحید
 ذاتی دیرار و بو نوع اشکالات اگر چه کثیر در فاما چونکه
 منشأ واحد در جوابی دخی بردنه زیاده اوله اوله
 اعتراضات دخی بر فصلده جمع اوله **یکم** نوع اول
 اعتراضات در که انک مناسی امور مختلفه اوزرینه واقع
 اوله در پس اول اعتراضات دخی بر فصل اخوده مجتمعه
 قلند **فصل اول** شمول اعتراضات بیانده در که وحدت
 وجوده تعلقی اولیه **اعتراض اول** شیخ رضی لای عنه
 فص آدم علیه السلامه بیور مشر در که انک حق
 تعالی انک العین منزله سنده در پس کانه در یک
 عین حق در علمای سمر بو کلامه طعن کئی ایلش در و منشأ
 عدم فهم در **یکم** اعتراضات شیخ رضی لای عنه ینده اول فصل

و بیشتر در که انت نه حادث از لیدر و عبارت بود
 فهو حادث الازل • و المنشأ الائم الابد • و بولکلامه قدم
 عالم لازم کلور اما شیخ داود و فیضی شرح فصوصه
 بوعبارت قدم ارواح حمل ائمه را **در پنج اعتراض شیخ**
 رضی عنه نه اول فصدیه یورشده که بزحق تکلیف هیچ
 بر وصفیه وصف ائمه که الابر اول وصفک عینی و غیر
 و حق تکلیف و انفسک وصفی بزم ایچون یورشده پس
 هرگاه که ان مناهره ایلز کند و منزه شده ایش اولور
 و هرگاه که اول بزم منزه ایلز کند و بزم منزه ایش اولور
در پنج اعتراض اوله که شیخ رضی عنه فص شیده
 بعض علوم بیننده صحن دیدیلر که بوعلم انبیاء و کلام
 الا خاتم رسل ایچوند و انبیاء و رسله بر کعبه بوعلم بزم الا
 مشکوة خاتم الرسل و اولیاده هیچ کس بوعلم بزم

الا مشکوة خاتم الاولیاده کور پس رسل کند و لایق
 حیثه ذکر اولان علم کور من الا خاتم اولیاده کور پس
 خاتم اسکک کند و لایق حیثه خاتم الولایه اولان
 نسبتی انبیاء و رسل کا اولان نسبتی در و هم نه اول
 فصدیه یورشده چون پیغمبر صلی الله علیه و سلم نبوت خشت
 خاتم نه بر دیواره تشبیه ایلد و اول دیوار تمام اولدی
 الا بر خشت یری فالشید و پیغمبر صلی الله علیه و سلم
 اول خشت اید پس چوار نبوت انکه کامل اولد خاتم
 اولیاده و اول دیوار کور مک لایه اولد و اما چون اند
 ایکی خشت ناقص کور در و اول چوارک خشت بری
 التوند و بری نقره دنه ایدی و اول ناقص کور دیکه ایکی
 خشت دخی بری التوند و بری نقره دنه اید و خاتم اول
 کید دیکه اول ایکی خشت موضعه قونمش کور در پس

دیوار انکله تمام اولد و انکلیک خشت کوردیکلیک سبی
 اولد که ظاهرده اول نایع شرع خاتم الرسل و موضع خشت
 نقره اولد و چون خاتم اولیا شرع خاتم الرسل حق تعالی
 جبرئیل اخذ ایلدیکه کبی بطریق الهام نفعی اخذ ایلزته کیم
 جبرئیل اخذ ایلدیکه کبی و بو اخذ باطنده موضع خشت
 و هم اول قصده بیورشد که آدم آب و کل بنده ایلد
 خاتم الانبیاء نبی ایدر که کت آدم میا ماء و طینه ایلن
 خاتم الاولیا نفع ولی ایدر و فتوحاته بر قاج موضعه
 تصریح ایلدیکه من خاتم اولیا یم و هم فتوحاته بیور دیکه
 کعبه مشرفه و واقعه ده کوردیکه خشتها نقره دن و التور
 بنا ایلشد و ایکی خشت ناقص ایدی بری التور دن و بری
 نقره دن و کند مر اول ناقص اول ایکی خشت موضعه
 یا پلش کوردیم اول و قد ده دیوار بنم ایلد تمام اولدی

و عمار

و عمار قشری شیخ انکار کلی ایلدیر و دیشدر که رسل
 و خاتم رسل نه کونه مشکوه خاتم اولیا دن فیض الورد که
 محتاج اولور و ونجه شیخ خاتم اولد مر حال بو که اند نفع
 یحیی ب و لیلر کلدیر و ونجه اولور که رسالت خشت نقره
 اولد و ولایت التوان خشت اولد و ونجه اولور که خاتم اولیا
 و لای اولد دخی آدم میا آب و کله ایلد **بشنج امر آف**
 شیخ رضی الله عنه فقص اسحاق علیه الصلوة والسلام
 بیورشد که ابراهیم علیه الصلوة والسلام ولد امجدیه
 بیور دیکه بن رؤیا ده کوردیم که سنی ذبح ایلیم و حال بو که
 رؤیا عالم خیالده زبس ابراهیم علیه السلام اول رؤیا یه
 تعبیر ایلد مر حال بو که اول بر قوج ایدیکه خوابده پسر ابراهیم
 صورتده ظاهر اولد مر زبس ابراهیم علیه السلام رؤیا یه تصدیق
 ایلد مر زبس جبار و درکار پسر ابراهیم و هم ابراهیم دن

بر زنج عظیم اید خدا اید که اول زنج عظیم عذاب رویایی
 ابراهیم علیه السلام تعبیری اید و ابراهیم علیه السلام
 اکاشعور ریو غیدر علاء قشری طعن کلی ایلوب دیشدر که
 حضرت ابراهیم علیه السلام و هم اسناد اولنمق نجبه ممکنه
 باوجود که پیغمبر محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم نیز شکسته
 ابراهیم دان احقر بیور مشدر در **النهی اعراض** اولد که
 شیخ رضی الله عنه فص اسمعیل و فص ایوب علیهما السلام
 و قنوطات مکیه ده دیشدر که کفار اگر چه جهنم ان جعفر از
 و انده اید الابد مخلد اولور او اما جوق بلد نصیح انزه
 بر عادت و الفت اولور شو بیکه اول عذاب انزه عذاب
 اولور یعنی طئلو اولور و اول عذاب اید متلذذ اولور
 نه کیم اهل جنت نعیم جنت اید متنع اولد قلیر **نهی اعراض**
 اولد که شیخ رضی الله عنه فص مومنی علیه السلام و قنوطات

بیور

بیور مشدر که فرعون ایمان اید کتمش و ظاهر و مظهر
 قبض اولمش در و انک لفظ ما اید حقیقت حقان
 سئل صحیح که اول ایت کریمه واقع اولان
 و مارب العالمین قولیدر علما سبی بو کلام طعن کلی ایشدر
 و انواع قدح کوستر مشدر در حال بو که شیخ بو مقاده ان
 بشرح و عقل اید سوبلش در نه کیم جواب نه ذکر اولور
 ان شایع **نهی اعراض** شیخ رضی الله عنه نه اولفص
 بیور مشدر که ملائکه عالین ان نذیر اشرف در زیر بیور
 فهو افضل نوع من کل ما خلق من العناصر من غیر مباشره
 یعنی ان بی مباشره عناصر در هر خلق اولان نوعک
 افضلید پس ان رتبه ده ملائکه ارضیه و سماویه
 فوقه در و ملائکه عالین بو نوع ان رتبه نص الیه
 افضلدر زیر احق سما و لک بیور مشدر که استبکرت

فصل مومنی

ام گفتند فی العالین یعنی سجود در استبکایم ایستاد
 یا خود ملائکه عالینند نم اولد که انرا سجده ایلد یا نور
 اولمش در **ایکینجی فصل** شوال اعراض بیاننده در که و
 وحدت وجوده متعلق اولد تعلق قریب ایلد یا خود
 تعلق بعید ایلد **اعراض اول** اولد که فتوحات مکتبه ده
 بیورمشد که سبحان فی اظهر الاشیا وهو غیرها یعنی
 نقایضدن منزّه اولد اول ذات که اشیا ایجاد ایلد
 حال بو که گذر اول اشیا نیک عنیدر **ایکینجی اعراض اولد** که
 نقص توحید بیورمشد که اهل خفایق قنده تنزیه
 جفا حقه تعقید و قد بد در پس منزّه یا جاهل یا بداند
 انه نکلج بیورمشد که حق تعالی نیک هر بر مخلوقده بر
 ظهور و ارد در پس اول هر مفهومیده ظاهر در و هر مفهومی
 بالذات الا شوال کیم نیک فهمندن که عالم صورت

نقص توحید استقام

حقده

مقدر و انک هویتیدر و هر مظهرده ظاهر اولد و بود
 بر قاج سطر صکر دیکه کذ نیک بر کیم که تشبیه ایلد
 و تنزیه ایلد بر حق تعالی تعقید و تقدیر ایلد و انرا ایلد
 و شوال کیم که گذر معقنده تنزیه و تشبیه بیستی جمع
 ایلد و هر یکسیده حق تعالی وصف ایلد پس رستی
 و راستی اول کیم حق تعالی بلش اولد و نقص ایلد
 بیورمشد که تحقیق حق منزّه اول حق مشبه در نقص
 اسمحیل علیه السلامده بیورمشد که فلا تنظر الی الحق
 و تعریه عن الخلق و لا تنظر الی الخلق و کسوه سور الحق
 یعنی حق تعالی خلقدن عا ایلوب نظر ایلد و خلقه
 حق حق غیرنی ان ایلوب بقیه بلکه حقه خلق کسوت
 و خلقه حق کسوت بیل بعدد دیدیکه و زرقه و شبهه
 و قم فی مقعد الصدق یعنی حق تعالی تنزیه ایلد و تشبیه

اینکه و مقصد صدقه قائم اول و بولکلامه علماء رسمی
 طعن کلی ایدیز و منشائی عدم فهم اولدیر **در جمیع اعراض**
 فص ادریس علیه السلامه بیوردیکه ابوسعید حرار که
 اول وجوه حقه بر وجه و حقائق سائرین برساند
 دیدیکه خدا معلوم اولمه الا بکتاب ایلکه که اول میا اید
 جمع ایشد زانند نضج بیوردیکه اول یعنی حق تعالی
 عز وجل ابوسعید حرار و انک غیر ی محمد ترک نامرید نام
 ایشد **در جمیع اعراض** الت که فص نوح علیه السلامه
 شیخ ضحی عنه بیور مشکه نوح علیه السلام اگر تشبیه
 و تنزیه بینی جمع ایدید و قومنی یکسیده دعوت ایدید
 اکا اجابت ایدر ایدر و انک دعوتنی قبول ایدر ایدر
 قد عالم جهایه یعنی پس نوح قومنی اشکاره تشبیه
 جانبیه دعوت ایدید و غم دعاهم امر اراده یعنی اند نضج

انری کرل و پنهانی تنزیه طرفه دعوت ایدید و غم قائم
 لهم استغفر و انکم انه کان غفارا یعنی کدر قومه ایدیکه
 بکره استغفار ایدیکه که او غفار دره و قال انی دعوتنی
 قوم لیل و نهارا یعنی دیدیکه قوم دعوت ایدید کجه تنزیه
 جانبیه و کوندر تشبیه طرفه فلم یزدهم دعائی الا فرارا
 یعنی بنم دعوت امره زیاده ایتمه الا ما جفلق زیاده
 ایدید و ذکر عن قومه انهم تصامموا عن دعوتهم علمهم
 بما یجب علیهم من اجابة دعوتهم یعنی دخی نوح قومند
 ذکر ایدیکه انرا انک دعوتنی ایشد اندیر بکر جهنم
 او زارینه انک دعوتنه اجابت واجبه و فعلم العلم
 بالله ما اشار الیه نوح علیه السلام فی حق قومه من النشاء
 علیهم لبان الذم یعنی پس عالم بالله اولنر نوح علیه
 السلام انک کدر قوم حقده ان مذمت و بد کویق ایل

ثانی و ستایش در این اشارت ایله یکنی بیه یاه بعد ذلک
 حضرت شیخ بر قاج کلام حق بیوردی حاصلی بود که اگر نوح
 علیه السلام قومنی دعوت ده تشبیه و تنزیه یعنی جمع ایدری
 نه کیم محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم لبس کشفه شی
 آئینده جمع اید بکیم کبی که زیر انقی مثل تنزیه در روایات
 سمع و بصیر تشبیه در البتہ دعوت ده اجابت ایدر ایدری
 امت محمد اجابت ایدر کیم زیرا اول مینا تشبیه و تنزیه
 بر آئینده جمع ایدر • بلکه نصف آئینده جمع ایدر لبس کشفه
 شی ده که کاف زائد اوله یعنی تقدیر کوره پس معنی
 اویل اولور که انک مثالی بکیر نشنه یوقد و اثبات مثل
 تشبیه در و اول مثلت مثلنی نفی تنزیه در پس محمد صلی
 علیه و سلم کند قومنی کیم تنها دعوت ایدر و کوندر تنها
 دعوت ایدر • بلکه کیم و کوندر بلکه کوندر ده کیم و کیم ده کوندر

دعوت

دعوت ایدر و کوندر و کیم دعوت بیوردی و کلام
 تنزیه ده تشبیه و تشبیه ده تنزیه مراد ایدر و قصص الیس
 علیه السلام ده بیور شد که لن نو من حتی تو نه مثل
 ما اوتی رسول الله الله اعلم حیث یجعل رسالته •
 آیت کریمه سنده ای که وجه وارد در بر بود که رسالت
 مبتدا اوله الله انک خبری اوله اعلم حیث یجعل رسالته
 مبتدا امر مخد و فک خبری اولوب تقدیر کلام هو اعلم اوله
 ایکنی وجه اوله که الله مبتدا اوله و اعلم خبری اوله
 وجه اوله کور رسول الله الله اولور و وجه مانعیه کوره
 خبری اولور پس تنزیه تشبیه و تشبیه ده تنزیه بود
شیخ انصاری شیخ فص نوح علیه السلام ده بیور که
 و مکر و مکر اکبر لان الله غوه الی الله مکر بالمعوه یعنی
 قوم نوح بیک مکر ایدر زیر اطراف حق دعوت اول

رحمت اولیای کیم به مکرر و بوندن بر قاج سطر صبر و
 و قالوا فی کلهم یعنی قوم نوح کندر مکرانده دیدن و بوندن
 آیهنگم یعنی آیه کزی و شکر یز کزی ترک اتمک و لاندن
 و ذ اول سوا عا و لایعوت و یعون و نشر آه بونر بتریک
 اسلمدیر انده نفعی بیورده فانهم لور کوم جملوا من بحق
 قدر مار کوا من هولاء فان الحق فی کل معبود و جها خا
 یورده من عرفه و یجمله من جمله یعنی انکجو که اگر قوم نوح
 علیه السلام اول تباری ترک آیت اول ترک آینه کزی
 قدر حقته جامل اولور لایه زیر حق تعالی که هر معبوده
 بر وجه خاصی وارد حق تعالی بن اول وجهی بیورده حق
 تعالی بملین اول وجهه جامل اولور البقیه انچه شیخ
 رضی الله عنه اول فصد بیورده که قوم نوح علیه السلام
 علم بانه دریا لنده غرق اولدیر کند داره الله تعالی دن

خیری

خیری بریار دمی بولدیر پس لایه تنه انزه یار دم آید کی
 اولدیر که انده تا ابد مالک و فانی اولدیر پس اگر انگری
 طشده ساحل طبیعت جعفریدر اول منزله رفیعته ان
 ساقط اولور لایه و عبارت شیخ بودره فخر قوافی بکار
 العلم بالله فلم نجد والهم من دون الله انصارا فکان لایه
 عین انصار هم فملکوفیه الی الابد فلو اخر جهنم الی الابد
 سیف الطبیعة تنزل بهم عن هذه الدرجة الرفیعة بدی
 اعنه اولدیر که فص ابراهیم علیه السلام بیورده که
 فیجی نه واحده و یعبد و اعبد یعنی او بکا حمد آیدر
 و بن اکا حمد آیدرم و اول بکا عباد آیدر و بن اکا عباد آیدرم
 کنجی انچه فص هو علیه السلام بیورده که
 بنم وجودم انک خدا سیدر و اول بزم خدا نردر و انچه
 آیه انچه اول فصد بیورده که فایاک تنقید کعبه

مخصوص و تکلف با سواه فیفوتک خبر کثیر بل نفوتک العلم
بالامر علی ما هو علیه یعنی مذر اوزره اول بر اعتقاد مخصوص
ایله مقید اولوب اول اعتقادین ماسوسنه کافر و منکر اولمقد
بس سندن جوق خیر رفوت اولور بکه واقع و نفس الامر
اولد یعنی وجه اوزره جوق شیء علم فوت اولور بقد سوزر که
فکن فی انفسک هیول الصور المعقولات کلها فانه الاله
تعالی اوسع و اعظم انه یحصره عقد دونه عقد فانه یقول
فاینها تولوا فتم وجهه فاذا ذکرنا من این و ذکر ان ثم
وجه له و وجهه اشئی حقیقه یعنی کند نفیضه جمیع
معتقداتک صور تریه هیولگی اول زیر الله تعالی اندر اوسع
و اعظمه که اعتقاد اخذنه ایر و بر اعتقاد ده منحصرا اوله
زیر اقرانه ده بیور در میرنه یره که یوز طوته سز وجه خدا
اول یره در یعنی انک ذاتی انده در و یعیج بر مکانه

ایر قسی

ایر قسی بر مکان خاص ذکر ایدوب وجه خدا انده در بیور
بلکه مکانه مطلق قدر پس بر محل مخصوص معین اید
مقید اولدی او بنجی **عقده** فقص شعبی ده بیور بکه
الله معتقدک الله معتقد آخرده حکم یوقدر پس صاحب
اعتقاد اندن بد لکری نفی و سلب ایلر و کالضرت ایلر اول
اکالضرت ایلر یوسبیده اول کیمه نک منازعک اعتقاد نه
اول الهک بر اثری یوقدر و کذلت اول منازعه فی اعتقاد
اولان الله نه نصرته اولمه فالهم مناصرته یعنی پس صاحب
الله اعتقاد ایا یکن یارم ایدکی یوقدر پس حق تعالی
الله اعتقاد اندن نفی نصرته ایلدی و دخی فقص ذکر یاده
بیور در رحمت الله اعتقاد انده اول حق مخلوقی بر عین نبایه
کور در پس اکا ایجا دایله رحمت ایلدی الکیون دیر لیکه
اعتقاد انده اولان حق مخلوق رحمت اولن اشیا نک اولید

و هم قص محمد به پیور در معتقد بر الهی ستایش و مدح
 آید که اگر اعتقاد را اوله و کند و یه اکابند و ربط ایتر پس آله
 انک مضموع اولور پس اول آله اوزینه انک تناسی کند و
 نفسی اوزینه تا اولور انک چون غیرک معتقد نی مذمت ایتر
 و اگر انصا آید بر بویه ایتر ایتر فاما اول کیم غیرک معتقد
 ایله یک اعتقاده اعتراض سبیل جابلد و اگر قول جنید بریده
 در کتب ره لون الما لون انا لله البته هر معتقد ایچون اولان
 اعتقاد در تسلیم آید در حق تعالی هر صورته و هر معتقد
 بیلور آید بر پس صاحب ظن اولدر صاحب علم اولدی
 انک چون حق تعالی پیور دی انا عند ظن عبدي به یعنی بن ظاهر
 اولم الا انک صورت معتقد نده ظاهر اولورم استر الخاف
 ایسون استر قید ایسون پس محمد و اولوب و کولم
 صحن آله اول آله معتقد در زیر که آله مطلق هیچ بر شیه

مغیر

مغیر زیرا او جمیع اشیا نیک عیندر دکنه دکنه عیندر
 و بر شیه ایچون کند و به صغیر یا خود صغیر یک ممکن دکنه
 او نه بر این اعتراض شیخ رضی عنه بوفضده پیور دیکه
 مجموع عالم اعراض در و هر انده معدوم اولور و انک منلی
 موجود اولور نه کم اعراضه و اشاعه دید یکبارگی پس مکلف
 هر بر انده بر غیر اولور و قیامته دنیا ده اولانک غیر
 اولور پس عقاب و ثواب مطیع و عاصی اوزینه اولور
 او نه اینجی اعتراض معلومک اوله آیدک الله بر وجه که
 شیخ قص غریبه پیور شد که ولایت رسول نبوت
 افضل در اولیه دکل که ولایت غیر رسول نبوت نه افضل
 اوله منکر ارنه بعضی بو معنای شیخ نسبت ایار و
 و اول بهمانه عظیمه و بعضی کلام شیخ کما هو نقل یوب
 نبوة نبی اوزینه ولایت نیک تفصیلی مشکل بشد

حقیقی جوابنده معلوم اولور ان شاء الله تعالی
اعتراف شیخ رضی الله عنه فص عیسویه یوم شد که چون
 عیسی مرده یه اجایه در انجیون بعضی حق تعالی
 عیسی به حلونه قائل اولدیلر و بعضی الله اولدر دیدیلر
 انجیون کافر اولدیلر فقال الله تعالی لقد کفر الذین قالوا
 ان الله هو المسيح بن مریم پس اول کیمه از تمام کلام مرده
 کفر و خطا بینتی جمع ایلدیلر و انک کافر اولدیلر فقط
 ان الله هو قولتر سبیل دکلر زیرا بولکلام بالکیمه حقد
 و کفر دکلر و فی فقط المسيح بن مریم قولدر ایچون دکلر
 زیرا مسیح ابن مریم رب باشک بلکه بواکی کلامک مجموعی
 سبیل کافر اولدیلر بومله دک ترجمه کلام شیخ و فصوص
 شارحی قیصری و جنبه و جامر کیمه اتفاق ایلدیلر که
 شیخ مارد اولدر که اول کیمه احق عباده حصارای

سبیل

سبیل کافر اولدیلر زیرا حق تعالی عیسی ده محصور دکلر
 بلکه اولدو کل عالمده تجلی ایلدیلر و فی الواقع ان الله هو
 المسيح بن مریم عبارتیه حصار افاده ایلدیلر و شیخ
 بواکی کلامک مجموعی کافر اولدیلر بالکیمه هر بری ایلر
 دکلر دیدیکه اکاشا رتدر دیدیلر و علمار سمر بومله طعن
 عظیم ایلدیلر و حقیقت حال جوابنده معلوم اولور
 ان شاء الله تعالی **اون درون** شیخ رضی الله عنه
 فص بارونده یور دیکه حق سبحا و تعالی عجله طیار
 اوزینه حضرت موسایه مسلط ایلدیکه کبر حضرت مارو
 مسلط ایلدیرناکه حق تعالی جمیع صورده معبود اولر
 انجیون انواع عالمدن بر نوع قالمده که معبود اولمیه
 دیر عبادت تاله ایلر اولسون یعنی ان الله بمکمل
 دیر عبادت تنخیر ایلر اولسون نه کیم ارباب جاه

و مال جاه و مال عبادت اید کفری گبی و حق تعالی که اند
 عبادت اولند یعنی مجملات اکبر و موادر که **اقرایت من**
اتخذ الله هواة بیورش را **اون بفتح اعراف** شیخ فص
 موساده بیور که چون موسا جواب فرغونده حق عین
 عالم قلدر پس فرغون فعی حضرت موسایه مخاطبه اول
 سنج ایلد ایلیوب دیدیکه اگر بنده غیر ی براله دیگر طور
 ایک بن سنی البته محبوسردن ایدم زیرا که سن بر
 ایلد جواب و یردک که اول جواب بنی مؤید در زیر احق
 جمله عالمک عینی قلدر و اگر یر ایک که عین بنده ^{سنده}
 بر در بن جواب و یرم که بن بنی سنکه مرتبه ده فرق
 ایدم بوحه عینی فرق ایدم زیرا عین متفرق اولم
 و منقسم اولم و بنم مرتبه م سنده تکلم مرتبه سید و بن
 عینه سنم مکن مرتبه ده سنک غیر کم چون موسا فرغونده

بو معنی فهم ایدم را نه اکاه ایلد یک سن بنم اوزریمه تسلط
 اولم من سن و دیدیکه سکا بر ظاهر معجزه کتور را یسم فعی
 بنم اوزریمه تسلط دیر میک فرغون دخی اگر صادق
 ایست اول معجزه یه کتور دید **اون البقی اعراف** شیخ
 رضی الله عنه نیه اول قصده بیور دیکه چون فرغون منصب
 تکلمه ایدی و صاحب سیف ایدم انکجمن انار یکم ^{اول}
 دیدی اگر چه جمله بر برینه نسبتله اربا بدر اما بن جمله
 اعلام زیر این بحسب الظاهر صاحب حکم دیدم و چون
 ساحر فرغونک اول سوزده صادق اید یکنی بلدی اول
 سوز بنی انکار ایلدی بلر بلکه اوار ایلدی بلر و دیدیکه سنک
 قضا و حکمک دکلدر الا دنیا ده در پس هر دیکه یکن
 حکم ایشده که دولت سنکدر پس انار یکم ^{اول} کلامی
 صحیح اولم را اگر چه او عین حقه را اما صورت فرغونکر

پس عین حقه صورت باطل ایله سا حورک الدین و یا
 قطع ایله **باب** احواله شرعی و عقلیه بیاتیه
 ایله که الله بر وجه و اندک بفتحیه بواشکالان جوابی
 بر وجهیه و یر ملک کر که عقول و اذیان مستقیمه
 انی قبول ایله تا ویلات بعیده و توجیهات نایسته به
 قبلند اولیه لکن بو بر مقصد بلند و مطلب ارجمند
 والله الموفق والمعین وهو حسبی ونعم الوکیل **جواب**
اعراض اول چون ان کامل بو طائفه قنده وجود عالمه
 علت غایه در نه کیم خبرده وارد اولدر لولاک لولاک
 ما خلقت الافلاک ولا الجنة ولا النار پس ان کامل
 سبب وجود عالم اولدر و شیخ رضی الله عنه فص آمده
 یورد فهو الحق بمنزلة ان العین من العین و لیست
 مشویه بوجه دیگر فانه به نظر الحق الی خلقه فرحمهم

حق

یعنی حق تا ان سبب خلقه نظر ایله و انزه
 رحمت ایله و عذر مدینه وجوده کتور در نه کیم حدیده
 لولاک لولاک ما خلقت الافلاک وارد اولدر پس شیخ
 ان حق عالمه نظر نه علت غایه طوره نه کیم مرک
 چشم نظر علت فاعلیه سی اوله یعنی کج پس هر یکی
 علت نظر اولمعه شریک اولدیر غایه مافی الباب بری
 علت فاعلیه بری علت غائی اولدر و بمقدار اشتراک
 ایله بعید دکه که احد هائک اسم اخره استغاره اوله
 خصوصاً هر بری اسم ان نده شریک در انجون شیخ ان
 منزله ان عینه طوره و کافض ان غیه و عیدی
 بو ذکر اولن دلیل بحسب العقل و اما بحسب الشرع
 اولدر که حدیده کدر الحجر الاسود یمین الله فی ارضه
 علی شریعت بو حدیثی بویه تاویل ایله یلکه جمله مجد

تخیلی اولد که مسجد کلن کیم کله کی یکی رکعت
 نماز قمار الی مسجد و امکه انک تخیلی اولد که طواف ایتر
 و طواف ذی اول حجر اسود در تقبیل ایتر بو حال اکه بکر که
 بر کیم حضور سلطانی کله اولاسلطانک صاع انی تقبیل
 ایتر بعد انکله کلامه شروع ایتر پس کانه حجر اسود مقام
 یمینه قائم و اول منزله ده اولد بر با وجود که حجر اسود
 یمین ایتر در بیورلد ریمن الله منزله منده در بیورلد و شیخ
 ان شام دیک چشم منزله منده طوطی علت غایبه اولو
 علت فاعلیه اولمدنی اجله نته کیم ذکر اولد بر پس بناء
 علی هذا بو کلامه بر کفر و یا برنا معقول نته لازم کلمه بلکه
 بونده اسلوب عبارت بنویه محمد صلی الله علیه و سلم بر نوع
 افتد او ادر و بو جوابک بو اسلوب اوزره ترتیبی شیخ
 رضی الله عنک بو حقیر روحانیتند و اصل اولوب

فصوص شارحله نه حاصل دکلر و کله رب العالمین
 ایلمنی **اغراضک** جوابی ایدک الله بکنوده و جعلک فی اهل
 شهوده معلوم اولد که انی وجود خارجی میثقه حادث
 و وجود علم الهی الیه از لیدر زیر اجمیع موجوداتک علم حقده
 بر ثبوت و وجود علمیه دار در و شیخ رضی الله عنک انیت
 ان نده م ادر بودر غیر دکلر کور مزملک که فص مود
 بو معنی تصریح ایلیوب دیمند که لا بدیل لکما الله ولیت
 کلمات الله سور اعیان الموجودات غیب الیه القدم من
 حیث ثبوتها و نیسب الیه الحدوث فی حیث وجودها یعنی
 کلمه الله دکلر الی اعیان موجوداته پس انزه وجود خارجی
 حیثیتند حدوث نسبت ایش اولد بر دکلر مده معلوم
 اولد یکله اشیا دخی وجود خارجی جهته نه حادث وجود
 علمیه نظر الیه از لیدر **سؤال** اگر در ایه نجوم

این نه از لیت ایله تخیص ایلد بر باد وجود که سائر اشیا ک
 نفی وجود و ثبوت علم از لیلر وارد **جواب** حدیث یحیی
 کله ر خلق الله آدم علی صورته یعنی علی سوره جمیع اسمائه
 و صفاته انکجهون شیخ فص ادم علیه السلامه بیورد که پس
 صورت الهیه ده اولان جمیع اسماء بونش ان نیه ده ظاهر
 اولوب رتبه احاطت و جمعیت بولمشه ر و آخر محله نفی
 بیورد که خلافت مستقیم اولد ر الا ان نه کامل ایکن
 اولد ر پس حق تعالی ان ک صورت ظاهره سنی حقایق عالمه
 و صورته ندر ان ایدوب و انک صورت باطنیه سنی کند و
 صورته ندر ان ایلد ر انکجهون حدیث یحیی ده وارد اولد که
 حق تعالی بیورر چون بر بنده پی که بن دوست اتخا ایدم
 انک سمعی اولورم کوشی اولورم بیورم و انک بصیر اولورم
 بیورم عینی اولورم بیورم محصل علم بود که جمیع حقایق

الهی ان نه موجود در الا و جوب بالذات که اول انده
 یوقدر و جمیع حقایق عالم ان نه موجود در انکجهون انک
 نامنی صغیر قلندر دانی نسخه عالم طوئش در پس انک
 صورت معلومه سی حضرت علم الهی ده جمیع صور معلومات
 نایه ده جامع اولد ر پس ان ک سائر معلوماته نسبتی
 بمملک مفصله نسبتی اولد ر و چون حق تعالی اجزاء تفصیل
 عالمه ر و اجزاء حیث المرتبه تفصیل او زینه مقدمه پس
 ادم وجود علمیه قدم و از اسیت ایلد تخیص بوسبله
 اولمشه **سؤال** اگر دیار ابیه حق سبحا و تعالی ک
 علمک سائر معلوماته نسبتی بر نسبت ر شویله که اکا تقدم
 و تاخو متعلق اولمز **جواب** بر نم ذکر ایلد یکم تقدم و تاخو
 معلومات بر برینه نسبتله اولان تقدم و تاخو بر برینه
 علمک معلوماته نسبتی کله ر و شیخ رفی الله عنک فنوح

و فصوصه اولان کلامنه مناسب اولان بواستو بدرا اما
 فصوص شارح قرصیر و شیخ الفیض عبد الرحمن الجامر
 شویله بیویشلرد که حدوث ان انک نشاء غفیر لیسئله
 و قدم انک وجود علیسی ایله در نه کیم ذکر ایله ک لکن انجن
 بود وجه اقتصار ایلوب بلکه از لیت و قدم ان انده بر وجه
 اخردخی دیشلرد اما قیصری شویله دیشلرد که ان انک
 از لیتی انک وجود عینی روحانیسی ایله در زیر اوزماندن
 و احکامندن مطلقا متعالیدر و اعیان و ارواح مجرده کنت
 از لیتی ایله حق سبحان و تعالیک از لیتی بینده فرق اولد که
 ارواح اگر چه از لیدر اما انک عدم وجود اوزرینه
 نفهم دانه ایله مقدمه زیر انک وجود غیر بر بندند
 اما حق تعالیک از لیتی نفی اولیتندن عبارتدر یعنی اول
 یوقدر دیکدر بس انک عدم سابق یوقدر زیر انک وجود

کنند

کنند زاننده و بولکلام قدم ارواحه نصیر کیدر اگر چه جام
 نفی اسلوب قیصریه زاهب اولد اما قدم ارواح کلامنه
 قائل اولوب حدوث ارواح ناقصا زاهب اولد و قدم
 عقل اولد نصیر کیم ستر در و بوند مبی شیخ صدر الدین
 فونوری نسبت ایله در اما قنغی کتایده دید یکنی ذکر ایله
 بو حقیر او توز سنه شیخک مصنفاتی مطالعه ایله خدم
 فتوحات مکیه به هر کز شیخک کلامنده بر عبارت کوردم که
 افراد عالمندن بر ذک قدمنه اشیا اوله الی عبارات مع هذا
 فص موشاده اولان عبارتت بظا ذکر ایله یکمز وجه اوزر بو عبارت
 شرح ایشلر بلکه فتوحات مکیه ده مواضع متعدده ده
 حدوث ماسور الله نصیر کیم ایشلر در ارسه ارواح و در
 اجسام اولسون و اول جمله دن بر اولد که فتوحاتده اتمشیر
 طقور نفی بیده حقیقت زمانده بر کلام طویل انه یلین حکم

بیرونش که حق تعالی از لده اشیا به تقدیر ایلد اما از لده
 اشیا به ایجاد ایلد زیرا از لده ایجاد اشیا یکی وجهه محال
 اولمش **وجه اول** اولد که حق سبحا و تعالی یک موجود
 اولمقلقی دکلدر ایا ایجاد ایلد که در برشی که موجود اولد
 ایجاد اولمز زیرا تحصیل حاصل لازم کلور پس ایجاد اولمز
 برشی اولور که معدوم اولد پس برشی که معدوم اولد محال
 از لده وجود ایلد موصوف اولد زیرا اول بر موجود یک ایجاد
 ایلد موجود در که ان ایجاد ایلد پس محالدر که عالم از لده
 موجود اولد حال بو که انک وجود بر انک موجود نه مستقلا
 اولد که اول موجود حق سبحا و تعالی در **وجه** محالدر که
 عالم از لده موجود در دیک ممکن اولد زیرا که از ان نفی
 اولیتد و از لیت ایلد موصوف اولد انجی حق تعالی در
 پس وجود عالم از لده ایلد وصف محالدر زیرا بود وصف

تعالی

تعالی دنه مستفید وجود اولد انم عالم مستفید وجود دکلدر
 دیکه رابع اولور و بوسو تنه قضا و قدر زیرا اگر وجود عالم
 غیر بدین اولد قده اولد اولور و قدم و از لیت اولد مستفید
 پس محالدر که عالم از لیت ایلد موصوف اولد و حق تعالی
 از لده خلق ایلدی دیک محال دکلدر اگر خلق تقدیر
 معسنة اولور ایست تقدیر علم راجعدر اگر خلق اولد
 معسنة اولور ایست محال اولور زیرا از لده فعل اولمز کلام
 شینگ محصلی و ترجمه غالب عبارت بود **سؤال**
 اگر دیر لایست احتیاج دارد که شینگ مراد عالم نه قدم دانست
 نفی ایدوب و اکاحدوث دانست اثبات انیک اولد جواب
 چونکه تقدیر علم معسنة از لده خلق جائزدر دیدن و از لده
 ایجاد معسنة جائزدر که اول احتیاج از ایل اولد زیرا
 علم الله اه اشیا یک وجود علم ایلد وجود معلول زائددر

وذاکک لوازمند و پس اشیاک وجود علمیه حد
 ذاتی و اراده و اول تقدیر و ورزه خلق قدر معنای
 جاز اولم و حاصل کلام شیخ اوله که قدیم اثر فاعل اولم
 اولم نیز فعل اقتضا اید که مفعول معدوم اوله تا که فاعل
 آنی ایجاد ایلیم و برشی که هیت موجود اوله آنک ایجاد
 محالده زیر او هرگز معدوم اولم که ایجاد اوله پس
 ایجاد موجود لازم کلوز اوله ای محالده زیر حاصل تحصیل
سوال اگر در این موجود باقی ملک بقائنده احتیاجی
 اولم بر امر معقول و اندر تحصیل حاصل لازم کلوز قدیم
 باقی ملک فاعله استنادی بونک کبیر نشو بلکه احداث
 وجود لازم کلوز بلکه بر مستمرک وجود بر مستمرک
 وجودینه مستند اولور **جواب** ویرز که شول باقی که
 آنک اوله اوله اکا ابتداء وجود اعطائنده فاعلک تاثیر

منقول

منصور در پس اول باقیات بقاره استناد منصور
 اولوز اما شول بر موجود که اوله اولیه انده ابتداء تاثیر منصور
 دکلده پس بویله موجود اوله اولان باقی کبی اوله مزوینه اول
 جمله دند که شیخ رضی الله عنه اول فتوحاده عقیده خواصه
 بیورش و بعض شیخ فتوحاده اولیوب ان بر رساله مستقله
 ایلند و نام کتاب المعوقه در انده بیورش **مسئله**
 عالم بامر تعالی اید وجودنده بیل دکلده و شیک بو کلامی
 عالمده نفی قدم ذاتی به تصریح و زیر اگر قدیم ذاتی اولیدی
 بامر تعالی اید بر مرتبه بیل اولور اید زانده تفکیک بیوردیکه
 عالم اید بامر تعالی بنینده دوزر و مقدر یوقد زنه کیم ممکن
 بر جماعت دیدیر که خلق عالمده اول امتداد زمانی موهوم
 مقدر و اید بر نال جهتنده غیر متناهی ایدی و آنک بر طرفی
 اول خلق عالمه منتهی اولد و بو تصور کار و عهد زیر اول

امتداد اگر خارجیه موجود است پس جمله عالمه اولی و اولی
 اگر قدیم است خلاف فرض زیرا فرض اولی که جمیع عالم صادر
 و خدا تعالی و ایدر و هیچ نشسته بود غیر از او اگر اول امتداد
 موهوم صرف و مقدر محض است پس عدمه انک متوهم
 و مقدر معدوم مطلقه پس حق الیه عالم بینده بر امتداد
 یوقد زبا وجود انکه عالم یو غیر و اولی و چون یو مضایق تصور
 اشکال در حال دکل در شیخ رضی عنه تفهیم اچون بر مثال
 نموده ایدوب اول کلامه در سخن بیور شد که مثاله و الله المثل
 الا علی ایکی جوهر ایچون ایکی چیز تمها و شویلیکه هر بر جوهر بر خیزه
 اولی و اول ایکی جوهر در هیچ بری اخوک در جیسده اولیه
 و اول ایکی چیز ک بینده بر شیئی اخ اولیه پس وجود حقیق
 وجود عالمه اتباطی میان بو کونه در بوندن زیاده به بو مسئله
 عبارت ایچون کنایش یوقد زبا نضایق بیور دیکه قدما یعنی

فلسفه بینده او چنجی مذهب پیدا اولمش که قدم عالمه
 فاعل در بوندن بر که که حقیقه عالم بینده بر امتداد موهوم
 غیر متناهی اثبات ایدر از انکه نضایق بیور دیکه پس عالمه قدم
 مستفی اولی و قدما که فاعل دکل در و شیخک بو کلام حد
 عالمه نضایق در بیور دیکه تقدیر و هم در فی مستفی اولی که
 کرده اشاعره حق الیه خلق بینده انی تقدیر ایشدر یعنی
 اول امتداد موهوم که بقا ذکر اولی و نیه اول جمله در که
 فتوحاتده ایچون بابک اخیزه بیور در که حقایق انیا کند و
 واقف اولی و بویه علم و بر که وجود حق وجود عالم الیه
 تعبد اولی و نیه قبلت الیه نه بعدت الیه و نه معیت الیه
 زیرا حقایق تقدم زمان و مکانی به حق سبحا و تعا حقه
 اکا فاعل اولی و نیه وجهه انی در ایشدر و بر قاج سطر
 نضایق بیور دیکه چون زمان وجود حقه و ابتداء وجود

عالمه من مستقی اوله پس عالم غیر مانده موجود اولدی
 پس نه جهت تحقیق الله تعالی قبل العالم موجود در دیده
 زیرا ثابت اوله یک قبلت زمانه صفت ندهند و کذا
 عالم بعد وجود الحق در دیده مرز زیر ابعیت یوقد و کذا
 عالم مع وجود الحق در دیده مرز زیر احق جل و علا موجود
 فاعل و مختراع ایدر حال بو که عالم برشی دکل ایدر پس
 حق تعالی کند زان ایدر موجود در عالم انک ایدر موجود
 اگر بر متوهم سوال ایدر ایدر کی بود وجود عالم از وجود
 حق یعنی وجود عالم وجود حق نه فتن اولدر و جواب
 دیر که لفظ کی زمانه سوال در زمانه عالمه در حق
 تعالی یک مخلوقید پس بو سوال باطله و نظر ایدر که نه
 سوال ایدر یک اند فکری بیور دیکه پس برهم ایچو عالمه
 الابر وجود صرف خالص که عدده دکل اول حق سبحان

و تعالی

و تعالی یک وجودیدر عدده اولان وجود عالمک وجودیدر
 و بویکی وجود بیننده بنیت یوقد و امتد ادنی یوقد مگر
 توهم مقدر که علم ان محال طور و اندر برشی قوم و فتوایلیه
 فرق ایکنجی و التمش ایکنجی و فرق برنجی باده حدوت عالمه و نفی
 قدمه تصریح ایلشد و ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
 مؤد اولور و چون محقق اولدیکه شیخ رضی الله عنه قدم عالمه
 قائم دکل و حدوته قائم ز دفع ایدر بیور دینی عبارت کنه
 فص موساه شرح ایلشد زنه کیم نفا ذکر اولدر پس معلوم
 اولدیکه شارحان قصص اول عبارت شرعه غلط کی ایلشد
 و مراد شیخ بیوب و جناب حضرت شیخ بهرام ایلشد در و الله
 من قبل دفع بعد دکل و دشیحک ان نش و دائم ایدر
 حل مشک مفاسی اولدر که ان نشاء اخونده جنده مخلد
 و بو معنی ظاهر در وقصری شرح قصصه چون قدم اولدر تصریح

ایدر شیخک بوعبارتی ایا حمل ایدیکه چو ذات وجود و حی
 اید قدحیدر البتہ ایدر اولق اقتضا ایدر زیر ایدر اولق ایدر
 والا علتہ تامہ در خلف معلول لازم کلوز و چون محقق اولیکه مذکور
 شیخ اولدیکه انک از لیتی وجود علم ایدر یوم وجود
 بخارجی ایدر دکن پس انک ایدر تبتی وجود جانہ اخود اولد
 لکدر او **وجہ اصک جواب** فتح البتہ علیک ابواب العرفان
 معلوم اولدیکه بواعضک منشأ قواعد اهل سنت عدم علت
 زیر ابوکلام قواعد اهل سنت اوزرینہ بنیدر اول قواعد بود
 انر حق سبحا و تعا ایچون صفات زائدہ اثبات ایدر غائب اوزرینہ
 حاضری قیاس طریقیلہ و انک غائبہ مراد از حق سبحانہ
 و تعا لیدر کہ بزم ادر اکر ذن غائبہ و حاضر و شایده مراد اری
 بزم ادر انک ایدر یکم صفات انک در و شویله بیومشدر کنه
 حیوایه و علم و قدرت و ارادت و سمع و بصر و کلام کہ بزرده ذات

اوزرینہ زائدہ صفات در و بزم عین ذات در کلد پس لایقہ
 حق سبحانہ و تعا لہ دخی بوضف ذات اوزرینہ زائدہ اولد
 و انک عینی اولمیه لرو قیاس غائب علی الشاہد کلام صحیح اولوز
 اکر مقیس و مقیس علیہ بنیدہ علت مشترکہ اولوز ایدر
 و چون بنیدہ صفاتہ اشتراک اولدز شویله کہ بزم صفات ایدر
 حق سبحانہ و تعا انک صفات مفہومہ مشترک اولدیر اگرچه
 لوازمہ مختلف ایدر پس بزم کندر صفات غیر مشاہدہ مرانہ
 مشاہدہ اولدز و انک فحی کندر صفات بنی مشاہدہ بزم مشاہدہ
 اولدز پس ہر وصف کہ برانی اول و صفیلہ موصوف
 قلمشیر اول و صف بزم صفتم در بیکہ بر یعنی ممکنات اول
 و صفک عینی اولمشیر دیک صاقد اولدز زیر اصفاست حق
 چو ذات اوزرینہ ذات اولدز البتہ کندر ذاتر حبیلہ ممکنہ
 و ذات حق ایدر واجب اولدیر پس ممکنہ بالذات و واجب

بالغیر اولدی و پس امکانده بزم قیلمز دینه اولدی و علی بنده کلام
 شیخ رضی الله عنه کلام اهل سنتک عیند و بر جاہت کام نایدن
 اکا مخالف ظن ایندی و **سوال** اگر در این باب قیاسی حکم است
 دلیل ضعیف در کلام شیخ بویله امور ضعیفه اوزرینه بنا نمائیک
 ممکن اولما و خصوصاً که شیخ رضی الله عنه فتوحاتده و رساله
 جلالتده و غیر یرنده قیاس غائب علی التمهید ترخیص اید و
 دانی نفی ایشده **جواب** چون بکلام شیخ رضی الله عنه قواعد
 اهل سنت اوزره صحیح کلمش اوله خصم شیخ تکفیر و اصل اوله من
 و بر اول قواعد قور اولسون دیر ضعیف اولسون باوجود
 بر جواب نفی ایراد اید جگده که هیچ کس نه دفعه قادر اولمیه
 انه شانه **تکلیف جواب** دیگر جعلک الله فی اهل معلوم اوله که
 بار تعالیک مستقر الکی نوعد بر صفات ثبوتیه و حیوة و علم
 و قدرت و ابد کیتی و بر سید ریس بسم و در جوهر و لا غیر

دخی بونک غیر کیتی و هر ایکه نوع اثبات انحراف تصور
 و فهمه موقوفه بر زیر اما دامکه تصور و فهم اولمیه ان نفی و اثبات
 ممکن اولمز و کامر حیات و علم و امثالنی تصویر ایلر و کند و
 و امثال یرده بولور و بعد از ان حیوة و علم حق سبحا و تعالی
 ایچون اثبات ایلر سار صفات ثبوتیه نفی بوقیاس اوزره
 پس شول صفت که حق تعالی ایچون اثبات ایلنر در حقیقه
 بزم صفتلرک محالیدر اگرچه لوازمده مختل نظر در و بومعنی
 صفات سلبیه نفی زیاده کامر در مثلاً جسم تصویر ایلک
 و بله کلمه اول ممکن الوجود در پس انی واجب الوجود در سلب
 ایندک و باقی صفات سلبیه دخی بونک اوزرینه قیاس اولمق
 لایق در پس شیخک بار تعالی ین هیچ بر وصف ایله وصف
 ایله کت الکه بر اول وصفک عینی اولمشیر دیریکه کلام مستقیم
 اولدیز و شیخک بر قولنر ممدار ممکناندر و فصوص نسخه اوزره

بر نسخه ده بویله در که بر حق بر وصف ایله وصف ایست در
 ال که اول وصف بزم ایچون اولمشه یعنی بزم ایچون اول
 وصفک مانند در و اگر چه بزم صفی نیز حادث و مناهای
 التعاقد و انک صفی قدیم و غیر مناهای التعلقه چون
 بولکام کانیغی متصور اولد و از جرم بیشائیه تجسم نشیه
 خلق الله ادم علی صورته لک معناسی ظاهر و زاهر و باهر
 اولد **سوال** اگر در باب منایح عظمه و علما کرام
 اسلامه بر جماعت دیشدر که صفات نبوتیه در لفظ
 حیات و علم و غیر یریک حق تعالی اوزرینه و ان اوزرینه
 اطلاقی بر معنایه دکله بلکه اشتراک مجرد لفظه در **جواب**
 انک ما در اولد که صفات حق چون عرض دکله که هر زمانه
 متجده اولد و حادث و مناهای از دکله و از جرم ذات حق
 قائم اولان صفاتک افرادک ماهیت شخصی سی ذات ان

ایله قائم اولان صفات افرادک ماهیت شخصی سه مخالفه
 اگر اداری بو اولمشه بر حق تعالی ایچون و جملدر بر وجهله
 تصور اتیدیکم مطلق صفی اثبات اینک لازم کلوز و بومعنا
 بزم صفات جملدر لازم کلوز حال بو که علم و قدرت و حیوة و غیر یریک
 مفهوم واجبده و ممکنه بریهته بر در و بوباید به بحث مکابره
در پنج اشعار اولد که حرکتک از هر کل سو و معلوم
 اولد که لائق اول بود که اولی تعریف و لنوب انه نصیر
 کلام شیخ یا اولنه و شول کیمه در که اول ای تعالی و صفات
 طاقت بشری قدر عارف اوله و اول غنا ایله طاعت و عبادات
 صور و مصوریه ملازم و معاصی ظاهر و باطنه مجتنب اوله
 ولذات و شهوات مباحه یه مداومت و ملازمته احتیاج ایدیک
 اوله ظهور کرامت و خوارق عادت شرط ولایت دکله بلکه کما
 قدرت نفی شرط دکله و عصمت دخی شرط ولایت دکله اما

در آن محفوظ و عین عنایت ایله ملوکل و رسولک اوج مرتبه سی
 و اورد در اولی ولایت یکجسی نبوت و ججسی رسالت و چون
 حضرت رسالت پناه خاتم الانبیا صلی الله علیه و سلم بیور دیکه اول
 ماخلق الله العقل و محل اخوده بیور در اول ماخلق الله العلم
 و دیگر محله بیور در اول ماخلق الله نور علم و محققین بواج
 مرتبه نیک بینی جمعه بویله بیور در درگاه بود و جک یعنی عقل
 و قلم و نور محمد رنگ مستی سی بر در زیاده دکلر و اول روح
 محمد در صلی الله علیه و سلم پس روح محمد صلی الله علیه و سلم اول
 موجود اندر و مبدائی تعقل اید نرک اول اول یعنی حقیقت نامی
 نور محمد یدر انکچون گفت نبیا و آدم بین الما و الطین بیور در
 و حضرت شیخ رضی الله عنه اول فتوحاته باب ثانی بیور دیکه
 المفعول الابدائی هو حقیقه المحمدیه عندنا و العقل الاول
 عند غیرنا و جمیع ارواح بشری و ملکی و ارضی و سماوی و ملکی و جمیع

عقل و قدر و حروف و کلمات موجودات
 روح و وجود و در ظاهر ابدی یک حقیقت
 نامی قلم اعن در وجه عنصری طیب
 و طاهر خاتم الانبیا محمد صلی الله علیه و سلم
 و بر آن اول یعنی حقیقت نامی حج

حقیقت

حقیقت عقل اول نه پیدا اول نشد و مقارنت سک و امن اید
 اولابر چراغ پیدا اولوب اندر نیجه چراغ پیدا اوله یعنی که پس
 جمیع انبیا و اولیا نیک انوار نور محمد صلی الله علیه و سلم نه پیدا
 اول نشد در انکچون مکاشفا و ولایت شفا اتفاق ایلدیر که جمیع
 انبیا و رسل از منته متقدم ده حضرت محمد صلی الله علیه و سلم
 تا بلی ایدیر انکچون بیور دیکه لوکان موسی حیالما و سعه
 ال انبیا و معراج کچه سی جمیع انبیا مأموم اولوب اول امام المشر
 ایدیر انکچون نیک شریعتی جمیع انبیا نیک شریعتی نامح اوله و بود
 جهته بیور دیکه اناسید و له ادم شیخ رضی الله عنه فتوحاته
 باب عاشرا دیدیکه خبر ده وارد اولدیکه پیغمبر صلی الله علیه
 و سلم بیور دیکه بن سید و له ادم و هیچ بر فرخ بود و هیچ مسکه
 کله بن بوم قیامته سید نامم پس نیک کند رانیا ججسی
 او زین سیادت و شرفی ثابت اولوب بیور دیکه نیک نبیا و آدم

بین الماء والطین یعنی بن اول حیده نبوت که اکاه و عالم ایدم
 بس الله تعالی اجسام انانی ایجادون اول سنول بر حاله که
 خفی روح ایدی الله تعالی اکا خبر و یرد که انبیا عالمه اندک نایل
 آدمه تا عیسی صلوات الله علی نبیا و علیهم در انکجهون جمیع
 بنی آدمه مبعوث اولد و اما سائر رسل بونک خلافت که انک
 هر بری بنی آدمه بر قوه مخصوص مبعوث اولد و سائر
 علیه السلام تا انک زمانه درک تا روز قیامت جمله انک ملک
 و هر بر رسول که موجود ایدی روحانیته انک روحانیته مدد
 ایرشدن اول شرایع ایلکه انک اول شرایع رسول اولد و قری
 زمانه ظهور ایدی اما چون عالم حس ده موجود و کل اینکجهون
 هر بر یک شرعی اول که منسوب اولد و او حقیقه شرع
 محمد در صلی الله علیه و سلم و اگر مفقود العین اولور نه کیم عیسی
 علیه السلام کبی که اخر زمانه کلد و رسولده و شرع محمد صلی الله علیه

و سلم

و سلم اید حکم ایدر کند شرعی اید دکل و بوند نکل بومعاریه
 اول بابک افونه درک مفصل و مد تل قدر قنوحانه اذ انکجه
 باده و غیره بابلده نفع بویله در و معلوم اوله حاکم انک
 مکرده که ولایت درت نو عدد و هر نو عک بر خاتم وارد اول
 انواعی تقریرده اول ملک که که که نه کیم سائر رسل شرعی
 شرع محمد اوب و جمله انک تا سائر اوله یعنی کجا اسعد انک اولان
 زمانه ظهور حیده انک خاصه سی اولان شرع مبین سائر
 شرایع فوائد و قواعد و قایق و فضائلی مشتمله و انک
 نبوت سائر انبیا ملک نبوتی مشتمله و ولایتی سائر
 انبیا و اولیا انک ولایتی مشتمله و بونک ایچون پیور دیکه علمت
 علم الاولین و الاخرین سائر رسالت و نبوات و ولایاته
 جامعیتی اید بله رسالت و نبوت و ولایت بر خصوصیتی وارد که
 هیچ کیه ده اول خصوصیت یوقدر و چون اولیا انک و انک

پس هر یک که اول خصوصیت و ارث اوله اکامه در اول
 و هر یک که محمد دین مثلاً خاصه موسی به و ارث اوله که موسی
 در اول و هر یک که خاصه عیسی به و ارث اوله که عیسی در اول
 و یکنوا ابراهیم و اسحاق و یعقوب و سائر انبیاء و طائفه صوفیه
 بوجه اصطلاحی که فناء فناء پیغمبر ک قدم اوزره در یافتن
 پیغمبر قلبی اوزره در دیر از یعنی اول علوم و تجلیات و مقامات که
 اول پیغمبر در بودی به اول پیغمبر مدد و واسطه سبیل و کتب
 حاصله زامانه مشکوٰه محمد صلی الله علیه و سلمه در پس اول اول
 مثلاً محمد ابراهیم و محمد موسی یا محمد عیسی و اول و چون
 بمقرر اولد تر معلوم که اول جعلت الله هم اولیاء که ولایت
 محمد اوج نوع در نوع **اول اوله** که بحسب المعنی عالمه قطب
 کی تصرف بنی اید و بحسب الصورة سلاطین ایچون اوله یعنی
 بی تصرف بنی جامع اوله و اول دخی ایکی نوع در اول اوله که

خلافت

خلافت مقرون اوله یعنی اوله که خلافت مقرون اولیه او چنی
 نوع اوله که تصرف صورت و معنوی بنی جامع اولیه آدولت
 غیر محمد که سائر انبیاء و ولایت عبادت اول درت نوع در
 و اول درت نوع در هر بر نوع که بر خاتم وارد و ولایت محمد در
 نوع اوله که خاتم که تصرف صورت و معنوی بنی جامع اولوب
 و خلافت مقرون اوله علی بن ابی طالب رضی الله عنه و کرم الله
 وجهه زیرا که او اخر خلفا راشدین در لقوله علیه الصلوة والسلام
 خلافت بعد ایشان سنته ثم تفسیر ملکاً عضو و تحقیق حضرت
 علی رضی الله عنه و وفات رسول الله در او تو بنی سنته است باشد
 شهید اوله تر و معاویه و انه لفرع خلفا اوله از بلکه
 ملوک در امام حافظ ابن عربی کربا یخ و مشقه هم بن خطاب
 رضی الله عنه ذکر کرده انس رضی الله عنه ذکر اید که حضرت
 انس دید که با که حضرت علی رضی الله عنه بود و یک رسول الله

صلی الله علیه و سلم نه استندم بیور را ایدر که بن خاتم الانبیا
 و سن یا علی خاتم الاولیاسن و اینست که کبار ائمه حفاظ محمد
 اهل سنت و جماعت و بو خاتم ایچون خاتم کبیر دیر اولایت
 محمد بن ایچون نوعی خاتم که تصرف صور و معنوی یعنی جامع
 اولوب خلافت مقرون اولیه مهیدر که افرمانده پیدا اولور
 واسم محمد در و صورته رسول الله صلی الله علیه و سلم کبی در
 و خلقه انک کشنده در و اندر صحن و بیج و ای سلطان اولور
 و ولایت بن نوع انک ایله ختم اولور و اکه ختم صغیر دیر
 و شیخ رضی الله عنه او جیور او تور البیج بایده معرفه منزله
 و زراعه مهیدر تصرف ایست که مهیدر خاتم اولیا در و بیاید
 بر شعر دخی بیورمش **شعر عربی** الا ان ختم الاولیا و شریعه
 و عین امام العالمین فقیده هو السید المهدی من آل احمد
 هو الصام المهدی حین یبیده و ولایت محمد بن اوی **ختم**

خاتم شیخ محی الدین بن علی بن العزید رضی الله عنه و اکا خاتم
 اصغر دیر اول ولایت بن نوعی خاتم که تصرف صور
 و معنوی یعنی جامع اولیه بلکه فقط تصرف معنوی اولیه
 و خلافت مقرون اولیه فتوحات بن قرق و بیج بایده بیورمش
شعر عربی انا ختم الولاية و ذی شک لورث الهاشم مع المسيح
 و فتوحات بن التمش بیج بایده بیورمش که بر و با کوردم
 کندم ایچون انی الله تعالی نه بشارت طودم زیر مطابق
 حدیث نبویه که رسول الله صلی الله علیه و سلم بر و قد
 انبیا بینده کند و به برم ایچون بر مثل اید و بیورمش
 انبیا ده بنم منکم بر کسنه کبیر که بر دیوانه ایلیه و انی کامل
 ایلیه الابر خشت که بن اول خشت اولدم پس بند نصحن
 بر رسول و بر بنی یوقه و بن مکه ده ایدم خوابده کوردم که کعبه
 التور و کمش خشت در نه با اولمش بر خشتی التور و بر خشتی

فتوحات در باب ۲۳

فتوحات باب ۲۴

مکش و کامل اولمش و بر شنی قالمش پس نظر ایدم رکن
 پمان ایله رکن شام بینده ایکی خشت ناقص کوردم برالتون
 خشت صف اولاده و بر مکش خشت الک الله که
 صفده ناقص ایدم و نفسی اول ایکی التون و مکش خشت
 موضعده قونمش کوردم پس اول جوار کامل اولد و اولده
 بر شنی قالمه پس بیدار اولدم و حق تعالی شکر ایدم انه یحیی
 تعالی بو ختم ولایت ایله بشارت ردیدم و بو واقعه ده مکه
 نبوت الک علامه نه بعضینه سولدم بکا خاطریم کله یک خبر
 و بر دیر حق تعالی نه سوال ایدم که متن و کرمبله بکا ان
 تمام ایلیه زیر اختصاص الهی تجر موازنه و عمل قبول الیز
 و اما ذلک فضل الله یؤتی من یشاء و العفضل العظیم **در پنج نو**
عنه خاتم عبسی بن مریم علیه السلام و اوله نظر
 هیچ ول موجود اولمز اصلا و اول خاتم الکبر در پنج رشی

عنه فتوحاته یکر در پنج باده یورش که محمد صلی الله علیه
 و سلم شرفنده که الک امتنه ختم ولایت بر بنی مکرم
 ایله اولمش که اول عیسی علیه السلام و افضل امت محمد
 و امام محمد بن علی حکیم تر مد بر کتابنده بو که بنیه ایله که
 اول کتاب ختم الانبیا ایله تسمیه یشد و اول ابو بکر الصید
 و جمیع صحابه و امتنه افضل طوتمش زیر اول بو امت
 محمدیه ده اگر چه ولید و اما نفس الامر ده رسول و نبی
 پس انجیون روز قیامته ایکی خشر وارد بر خشری علم
 نبوت و رسالت ایله جمله انبیا ده اولوب و اصحابه اکا
 تابع و اول متبوع اولور سائر انبیا و رسل کبی و بر خشری
 دخی بزم ایله کت علم محمد صلی الله علیه و سلم ده ول اول
 جمیع اولیایه مقدم اولور پس الله تعالی الک ایچون
 ولایت و نبوت یعنی جمیع ایله نه روز قیامته رسندن

بر رسول یوقدر که ملک تابعی رسول اوله الامام محمد مصطفی ^{صلی الله علیه و آله}
 علیه وسلم که یوم قیامتده عیسی و الیاس ملک تو باغدن
 محشور اولورلر و قنوحاتده اون درونجی باده فی بونک مشی
 طام بویشد زبس مقرر و محرر اولدیکنه خاتمانه ولایت دوتدیر
 خاتم الکبر عیسی بن مریم علیه السلام زو خاتم اصغر شیخ مجی الدین
 رضی الله عنه درو خاتم کبیر علی بن ابی طالب ز کرم الله وجهه
 و خاتم بنفیر محمد که مهدید ز رضی الله عنه فاما شیخ قنوحاتده
 ولایت ایگون بر خاتم اخری انبات ایلشد زو بونده حقیر
 اول خاتمک امنده خیرانه اولمش ز کامر خاطره کلور که اول
 حضرت شیخ زو کامر خاطره کلور که شیخک غیرید ز اولی و نسب
 اولد که اول خاتمک امنده محصل کلام شیخ ترجمه ایدوب
 بعده اعترافک جوابنه شروع الیه لم شیخ قنوحاتده لیکرما
 درونجی باده نطقانده نقل الیه لیکر کلامده صکره بیوردیکنه

ولایت

ولایت محمدیه خاصه ایگون دونه الولیایه العامه بر ختم اصغر
 وارد که اومرتبه عیسی علیه السلام دن دونه روزم زمانه
 متولد اولد زو بن ان کوردم و انکله مجتمع اولدم و انده اولان
 علامتی معاینه ایلدم بوا امتده عیسی علیه السلام دن دون
 اولان اولیلردن هیچ بر ولی یوقدر آلا اول ولی بو ختم اصغر
 دون اولور و بو ختم اصغرک تحت حیطة ولایتده اولور
 و انده نصک اولان اولیا ملک کان بنی حضرت عیسی ملک
 مقام بنونده محمد صلی الله علیه و سلم اولان نسبتی در که خاتم
 خاتم انبیا در پس اند نصک هیچ رسول و بر بنی یوقدر مهر و ک
 بو ختم نصک کله حکمه بونک کید زو فی تمش او چیج باده
 اون ایکنجی فصلده بیوردیکه ختم ایکی ختمده بر ختم اولد که الله
 تعالی ملک الیه ولایتی ختم ایلد و بر ختم اولد که الله تعالی
 ملک الیه ولایت محمدیه بر ختم ایلر اما ختم ولایت علی الاطلاق

عیسی علیه السلام پس او بوامت زمانه بنوت مطلقه
 اول در زیر بنوت تشریع و رسالتی یوقد پس اخوانه خاتم
 وارث نزول ایرد اند نفع هیچ دلی یوقد زانما ختم الولايه
 المحمدیه فهورجل من الموب من اکر ما اصلا وید اول
 بوکونه زمانه موجود در علامتی اولد که الله تعالی
 خاتم کوزارنده پنهان ایرد اول علامتی مدینه فاسه بکا
 کشف ایدم حتی بن انده اول خاتم ولایتی کوردم و انده اول
 علم باللهی و حق تعالی که کدر سترنده اولان امر بنی
 اورزیده انکار اینه حق تعالی انبتلا قلند زونه کیم الله تعالی
 محمد صلی الله علیه وسلم ایله بنوت شرایع ختم ایدم کی کجه
 میراث محمدیه حاصل اولان ولایتی بو ختم محمد ایله ختم ایدم
 زیر که اولیا و اهل ذریعته و اهل ابراهیم با و اهل موسی
 با و اهل عیسی اولمش در صلوات الله علیهم اجمعین

از لیا دن بو توغ دخی ختم محمدیه و نکره پیدا اولور اما
 اند نفع قلب محمد اوزره دلی پیدا اولماز خاتم ولایت محمد
 مفاسی بودر اما ختم ولایت عامه که اند نفع هیچ دلی پیدا
 اولمیه اول حضرت عیسی علیه السلام زو بن عبد الله و
 اسمعیل بن سوکونی بنی ایله که بو ایکی سی دخی که شیک
 میرد ایرد بو خاتم بیلر بنی جمع ایدم و امر ایکن دعا
 ایدم و انک ایله متفع اولد یز بو محله کلجه ترجمه کلام شکر
 و حال بو کلمات تحریر و بو منقولاتی تقرر و نفع جو آخر
 شروع لایق اولد و بالله التوفیق معلوم اولد که ایدم
 روح القدس بطل مقرر اولمش ایدم که ارواح و انوار انبیا
 عقل اول اولان نور محمدیه فیض المشرور و مقرر در که
 انک ولایتی سائر اولیا انک ولایت مشتمله و علی هذا
 مشکوة خاتم اولیا مشکوة خاتم انبیا دن فیض یولمش بلکه

انك شایه سید و اگر خاتم رسل خاتم اولیادنی بر سنه اخذ
 ایرایه خاتم اولیادنی خاتم رسل اولیادنی تفضل لازم
 کلمه ظاهرده بونک منال اوله که بر پادشاه غلامدند برنده
 قابلیت و استعداد کور و ب اول سلب ایله انی خزینه اندن
 بعضی اوزینه خزینه دار ایر و هرگاه که بعض جواهر دلیه
 اندن طلب ایر و اندن اخذ ایر و اگر دیلر سه که وزیر و غنی
 بر کسبه یه اول جواهر دنی بر سنه بخش ایله اول خزینه داره
 بیور که که ویره پس جاہل اشقه که سلطان جواهری اول
 خزینه دار دن اخذ ایر و اما اندن الوراه توهم ایر که اول
 خزینه دار سلطان دن و اول امر دن اعظم اوله و امر که
 محتاج اوله از و اگر بون بر عالم اشقه بیور که اول غلام سلطان
 قنده بر بنده مقرب و کمال تقوی و امانت و دیانتند
 سلطان انی خزینه دار ایستند و و اندن مهر نه اخذ ایرایه

او سید

او سلطان ملک و حقیقه که انی اول خزینه داره سبارش
 ایلند و انکچون شیخ فخر غنه فص شیده بیور که
 خاتم اولیادنی خاتم رسل حنه اندن بر سنه در محمد مصطفی
 صلی الله علیه و سلم فتح باب شفاعت و مقدم الجماعه و سید
 ولد آدم و پس خاتم رسل حنه اندن بر سنه در قوی
 که اشاره که خاتم اولیادنی فیض انشد و اعمالند
 بر عمل حسن و افعالند بر فعل طیب و مقدم الجماعه
 قول که اشاره که جناب حضرت خاتم رسل کرده
 کلامانک پیشواید و هیچ کسبه ایچون که تقدم و تفضل
 یوقد و سید ولد آدم قول که تصریح که جمیع نبی ام
 که نسبت ایله غلامدند و غلام هرگز سید دن افضل
 اولماز و خاتم رسل خاتم اولیادنی اخذ بر بونک شیده که
 حدیثه کلمه که اصحابه بر بر کجه تادوت و آن ایرایه

حضرت رسالت پور دیکہ اللہ تعالیٰ فلان کیمہ رحمت
ایسون باکہ او نور تہ در لیدیم برای تذکیر ایلدی پس خوان
اندن کلدن اول کیمہ قرانی اندن اخذ ایلدند اول و قلدن
بر وقتہ اکہ ویردیکنی اندن اخذ ایلدند و اول کیمہ کت
ایک اورینہ تفضیلہ سبب اولان اگرچہ مذکور فی اولمش ای
و مذکور اولدوغی حیثیت انواع تقدیمہ بر فوعدہ زیر اکہ باشد
سبب نفع اولمش و دنی حضرت رسالت صلی اللہ علیہ وسلم
مشکوٰۃ خاتم اولیادین اخذ بر بوجہ شبیه در کہ بر کیمہ آئینہ ده
کند صورتی کور و آئینہ دین کند صورتی اخذ ایر و بویینہ
اول کیمہ دین افضلیتہ سبب اولان خصوصاً کہ اول مرآت
حدیدینی معدنہ اول کیمہ جعفر منش اولوب انی مرآت ایر
وانی باسردن صاف ایر و ب صیقل تمام ویرش اولدوغی
کہ اول مرآۃ اول کیمہ یہ رشی ویرمش و بلکہ کت صورت

اول مرآۃ ایلد کت ستر لمشد خاتم رسالت خاتم اولیادین
اخذ بر بوقیاس اورزه در اگرچہ مرآت و جملدن بر وجهله
اول کیمہ یہ کندر حلیہ سنی اندن اخذہ سبب اولمش و مرآت اول
مرآۃ یہ اول کیمہ کت فکلرند بر فعل و حسنہ اندن و حسنہ
و چونہ جمیع موجودات حق سبحانہ و تعالیٰ کت نام و اسما و صفات
مجالہ و مرآت و اولیا تجلی اسما و صفات اول مجالی و مرایا
مشاهده ایر و خاتم اولیا اول مجال و مرایا برید و انجون
شیخ پور دیکہ خاتم رسل و شاعر رسل فص شیشده بیان اولیا
علم خاصی اولیا اولد و قلدی حیثیتہ اول مشکوٰۃ خاتم اولیاد
اخذ ایر **سوال** اگر دیر ایہ خاتم انبیا اول علم بنجون
خاتم اولیادین اخذ ایر و کند و دین اخذ اینتر **جواب** سوال
غایت ایلد ناموچه دیر اکہ بلکہ دیکہ کہ بنجون کند
حلیہ کت مرآتہ اخذ ایر سن و کند و دین اخذ اینتر سن زیر جائز

حکمت الهی و ترتیب معلومات ربانی طریق ایله شویله اوله که اول
 ملک منشی بر مظهر خاصه اخذ اولتمق لازم اوله نه کند و دن
 و نه اول مظهر که غیر نه ممکن اولمیه نه کیم مرآتده اولدیغی کج
 بلکه خاتم الرسلک اول علم خاتم الاولیاده اخذ نیک خاتم الرسلک
 قرآنی جبرئیل علیه اخذینه من بهت نام و اردر باوجود که خاتم
 الرسل خبرئیل علیه السلامه افضله و اگر چه نشئه غفیره
 جبرئیل ملک معلم در شیخ نصر مقدسی کتاب کنز الرموزه
ولا تعجل بالقرآن من قبل ان یقض الیک وحیه آیت کریمه نیک
 معاند شویله بیور که رسول الهی صلی الله علیه وسلم جمیع قرآن
 حق جل و علی دن بیواسطه اخذ الیمینه و چون جبرئیل علیه
 السلام عجله ایلدر و جبرئیل علیه السلامک کلام تمام اولمزدن
 اول اولانه او قوردر پس حق تعالی آرئینی ربی فاحسن
 تادرنی موجب الکا تعلیم ادب ایلدیکه جبرئیل علیه السلام اول

آیات بطریق روحی الکا او قوردر
 رسول علیه السلام

مقارده معلم ایلدر و رسول علیه السلام متعلم ایلدر از ادب
 اوله که متعلم معلم من ایله ایلیمه بلکه بو حقیر درم که
 چون خاتم الرسل قلم اعلا و عقل اوله ز اول جمیع علمی
 حق تعالی دن بیواسطه اخذ ایلدر و لوح محفوظه و بر دیکه
 اول نفس کلویه در و جبرئیل قرآنی لوح محفوظه اخذ ایلدیکه
 و نشئه غفیری محمد برده اندن اخذ ایلدیکه یعنی نه کرد که ویردق
 و بو جبرئیلک خاتم الرسل او زینه افضلیته سبب اولمزدیکه
 خاتم اولیا ملک روحی و ملک مشکون الکا اول عقل اول اولدیغی
 حیثه خاتم الرسله فیض اولمشه زانده نصالح نشئه غفیره
 خاتم ولایت شرع خاتم الرسله متابعت بر کیده ختم ولایت
 مرتبه سنی حاصل ایلدر از انکچون بقا نقل ایلدیکه بینه بیور
 بن خاتم ولایتیم زیرا که بن دانت با شمر و سیخیم پس دانت
 خاتم الرسلی کنه و به سبب ختم ولایت طه ندر و علی ندر اگر

خاتم الرسل مأت خاتم الاولياء كنه سر انار اسما وصفاً
 بعضی من مشایده این دایره عقل و شرف در خارج اولی
 و معلوم اوله که جعلك الله في المقربين مولانا جلال الدین
 مرحوم و مغفور له سلم با بزیار اسمنه تألیف ایلدی کی با عیاش
 شرحنده بو بکته تعرض کلی ایلمش ز اولادیش که حضرت
 محی الدین رضی الله عنه کدر تصانیفده خاتم الولا یحیی بر وجه
 اوزره ذکر ایلمش که ظاهر رانی حقایق و معارفده خاتم
 النبوه اوزرینه ترجیح رواندن بر قاج ورق صکره دیش که
 بو حقیر و حقیر شویله کورینور که چون حضرت شیخ مظهر دلا
 محمدید ز نور ولایت محمدیه یکنه دوشنه سی مرآتده مشایخ
 ایلمش زو چون نبوت ولایتده مستعد در پس خاتم النبوه
 خاتم النبوه اولدینی حیثیتده کنه رباطنده مستعد در که اول
 الملك ولایت خاصه سید و جمیع اولیا الملك باطنده استغناء

ایرلر

ایرلر نه کیم انبیا الملك ظاهرده مستفیض اولور لرد چون
 اول نور کت عکس کنی کنه باطنده مشایده ایلدیر اکا شویله
 کورندیکه اول استغناء اندن اوله **بیت** ان لحظه که آینه
 تا بد خویشیده آینه گمان بر دکه خویشید منم. بو حقیر کت
 عرضه داشتی بویله در که مولانا جلال الدینک بو معنی اکنه
 رونا اولوب و بوجواب الملك خاصه سی اولمق قولی بغایت
 عجیبه زیر اشبح هم اول قصده خاتم الاولیا ذکر نه یومشده
 انبیا و رسوله هیچ کس بو علم کورمز الا مشکوة رسول خاتم دن
 کورزد اولیادنه که بو علم کورمز الا مشکوة خاتم الاولیا ز کور
 و بو حقیرک شیخ مولانا نور الدین عبد الرحمن بحکم علیه رحمة
 البارز شرح فصوصده بیومشده که مشکوة خاتم اولیا مشکوة
 رسول خاتم در والا بو ایکی حصر صحیح اولما ز اولا مشکوة خاتم
 الانبیا ده در سلیک کور ملک کنی حصر نایا مشکوة خاتم الاولیا

ینہ مسیحت کو مکمل کرنی حصر پس مشکوٰۃ خاتم الانبیا و آ
 خاصہ محدثہ درو مشکوٰۃ خاتم الانبیا و آلیہ خاتمہ محمدیہ ^{مشکوٰۃ}
 خاتم الاولیا بعینہ اولد زرا کہ اولیٰ مظهر تیلہ قائم در پس
 مولانا جلال الدینک شیخہ شویکہ کوزدیکہ بواسطہ اندن
 اولہ قوی شیخک مظهر ولایت محمد و نور ولایت محمد الیک
 نشہ سندہ ظاہر اولہ و غنہ شعور اولہ مقلعہ تصریح حال بو
 شیخ بویکی حصری انکچون کتور دیکہ مشکوٰۃ خاتم اولیا بعینہ ^{مشکوٰۃ خاتم}
 انبیا اولہ و غنی اظہار ایلیہ نتہ کیم مولانا عبد الرحمن بجا کریر
 بیو شرد ظاہر بود کہ مولانا جلال الدین کا ہو حقہ فصوی
 تتبع بیورہ مشرد و ال شیخک بویکی حصری ایرادر بوندہ
 صریکہ کہ مشکوٰۃ خاتم انبیا عین مشکوٰۃ خاتم اولیا درو ہو
 حسنہ و حسنہ قولہ بو کہ تصریح کہ اولیٰ مظهرید پس
 حضرت شیخ ظن دہ ہم ایلیکہ اول استفاضہ اندن اولہ

اما شیخک جہت متابعتی جار خشت نقوہ درو حقدن
 اخذ جہتی جار خشت زرد کل فی ظاہر در زیر اولہ جمیع
 احکام نبی ی بطریق الہام حقدن اخذ ایلم شویکہ کہ الیک
 قندہ شرع نبی ہمان اول ای دو کی متعین و متحقق اولو
 علی ظاہر بولک خلا فیہ کہ انر کتبدن و افواہ رجالہ اخذ
 ایدر انکچون دیشرد کہ قصہ ظنیانہ نہ روشک بو قدر کہ
 حقدن بیواسطہ اخذ واسطہ ایلم اخذن اشرف ذنہ کیم
 نقوہ در اشرف اولہ و غنی کہ و چون خاتم ولایت شرعی
 واسطہ ایلم اخذ ایلم ہم نیہ اول شرعی کیر و حقدن بیواسطہ
 اخذ ایلم پس الیک ایکی اخذ اولد انکچون ایکی خشت
 کوردی واسطہ ایلم اخذی خشت نقوہ درو بیواسطہ اخذی
 خشت زرد و چون رسول علیہ السلام متبوعہ درو تابع دکلہ
 ہر چند کہ او جبریلین اخذ ایلم اما تابع جبریل دکلہ انکچون

بر خشت ایل تمثیل سوره مردوانه فضیت و ذهبت و طنیت
و غیر بریده مقید فله تر بلکه از مطلق کج تر بر اندن غرض
الک ایل تمثیل ختم نبوت ایدر شویله که دیوار اول خشت ایل
کامل ولد ز اما ختم ولایت بولک خلافت در که اوتا بعد اول
دیواری کو ستره دن غرض اوج شینی نه اظهار در الک ایل
ختم ولایت و الک شرع خاتم الرسله تا بعیتی و الک اول
شرعی محقق بطریق الهم اخذی اما آدم بین الما و الطین ^{ایمن}
خاتم اولیا ولی اولمقلنک مغفاسی دخی ظاهر دوزیر امور که
الک ولایتی عین ولایت خاتم الانبیا در و خاتم الانبیا آدم
بین الما و الطین ایمن نبی ایدی الله الک مظهری دخی الک
اولوزیر اقول مولا سنک طینتند و علی هذا ظاهر اولدیکه
کلام شیخند بر کفر و بر الحاد و برنا مشروع بلکه بر ب ادبک دخی
ظاهر اولمشد **سؤال** اگر دیر لای که علی کل حال خاتم

اولیا بن شیلردن بر شیده بوجه ما تفصیل لازم کلدن اول
مقبول دکلدر **جواب** تقریرات و تمثیلات سابقه ده
بومغادر دفع اولمشد زوشیج رضی الله عنه فص شیده
خود بولک جوابنی بیویشکه خاتم اولیا بر وجهند انزلد زیکیم
بر وجهند اعلا اولد یعنی کج و ظاهر شمر غزده بون مؤید بر شینی
کلمت در دیو اسراء بدر جکایه سنی ایراد ایلدیکه پیغمبر صلی الله
علیه وسلم الک اوزینه اولدیکه اول سیر لردن قدیه اخذ
ایلیوب انور صال ویره لر عمر رضی الله عنه بیو دیکه انزلد زیکیم
اگر که روحی قول عمره موافقت ایلد نازل اولد زو حق تعالی
پیغمبره معاتبه ایلدیکه ما کان لنبی ان یکون له اسری حتی
یتخین فی الارض ترید و نه عرض الله یا پیغمبر صلی الله علیه وسلم
بیو دیکه اگر اسماندن بر عذاب نازل اولدیر کیم اندن خلاص
اولا زایدن لا عمر بس بو حیثند عمر افضل اولد زو پیغمبر

صلی الله علیه وسلم اهل مدینه به سپردیکه تأیید نخل ایلمر یعنی
 ارکک خمایه دیشی خمایه دیرکمز اندر دخی اول سنه اولیه
 ایله یز اول سنه خمایه میوه کو ستر مد ز رسول علیه السلام
 سپردیکه ستر امور دنیا به زیاده بیلور ستر پس امر ایچون امور
 دنیا به افضلیت اثبات ایله رب و جود که رسول سید الاولین
 والا خیزند و عمر ک اسیر ان بدرده فضلی و اول کیمه این
 تأیید نخله فضلی رسول علیه السلام افضلیت قادی و کله ز
بشیخ اعراض **ج** ای جعلک مر اجاباه معلوم اوله که اصول
 نقده و خصوصاً کتاب عقیده مقرر اولمشد که امور دنییه
 اجتهاد رسول جائز دزد و اصولیند مذهب محققین بود
 جوازته مکره دیکت ردر که انکچون خطا جائز میدزد کلمید
 مذهب محققین و زره جائز در لقوله تعالی عفا الله عنک
 لم اذنب لهم و لقوله صلی الله علیه وسلم لو استقبلت من

بشیخ اعراض حضرت ابراهیم روایت تغییر بخدی
 حق تعالی پس ابراهیم و هم ابراهیم ز زنج ایله
 فداییدر کلامه ایدر

واقعه

لهری ما سجدت ما سجدت الله و لقوله تعالی
 عیب و لولی از جابه الاتمی و لقوله تعالی ما ان لبني انکون
 اسرخی و بن منقولات دلالت ایله که رسول صلی الله علیه وسلم
 بو امورده اجتهاد ایله ز و خطا ایله ز پس دقا که علی اصول
 رسول علیه السلام و زره لفظ خطایه جائز طو تدر و اندر هیچ
 بر محدود لازم کلمه بشیخ خود کمال رب رعایت ایوب
 لفظ خطایه دیکوب لفظ و هم دیدر و هم جانب موجه
 ظن جانب راجع اولد و غیر که و شک تا و ز جانبین در
 و غایت کلام شیخ بود که ابراهیم علیه السلام اجتهاد ایله ز تغییر
 روایه ایله ز حال بو که اول روایه تغییر اولمشد ایله ز زرا کیش
 روایه الیک پسری صورتیله ظاهر اولد ز نه کیم روایه علم
 سود صورتیله ظاهر اولد و حدیثه کلمه که رسول الله صلی
 علیه وسلم سپرد زین روایه کوردم که بجا سود کتور دیز

و بن اول سودن بیدم شویکه ممثلی اولدم دیدیر که یار سوا
نه ایله تغییر ایلک سوردیکه علم ایله وقصه یوسف علیه السلام
او جوزلق ییتر سمنیر. کاور صورتیله ظاهر اولدر و قلیق
ییتر ارق کاور صورتیله کورنر و چون اول کیش کورنر و یارده
ابراهیم صورتیله ظاهر اولدر ابراهیمه ان تغییر ایلک یاقین
تغیر ایلدر و ظاهر اوزره حمل ایلدر و اول مرجع ایلدر و چون
مجتهد ایلدر و مجتهد اوزرینه واجبدر که کدر اجتهاد در موجدیلر
عمل ایله هر چند که اول اجتهاد نفس الامرده خطا اب هجی
زیرا مجتهد ک اجتهاد در هر نه ایله حکم ایلدر ایله انک حقه حق
تعالیک دخی حکم اولدر پس و هم موجدیلر که طرف موجودر
اکا زج واجب اولدر پس الله تعالی ان بر زج ایله فدا ایلدی
بر و هم که موجب زج اولمش ایلدر و علی هذا الکلام شیخه بر کفر
یا بر ب ادبک اولدر **جواب دیگر** متعالی بالنظر ایله معلوم

اوله که حسن مشترکه نه کیم خارجده صورت اولدر اصل اولوب ان
ادراک ایلدی کی کبر الکا داخلدر دخی صورت حاصل اولور و ان
دخی شویله ادراک ایلر که کوبایکه خارجده در انکیچون صاحب
سرنام و محمود صفراوی نیجه صورت تراشیده ایلر که خارجده
وجود یوقدر و بنی آدم رو یارده هر نه کور راب اول شول
صورتدر که قوت و هم انی استعجال متخیله ده بید ایلدر
مثلا ایکی باشلی ان و باشینر ان کبی دخی بر مفایه
بر صورت ایله ترکیب کبی شویکه زید ایچون صداقت خونیله
اثبات ایلر یا خود صداقت جزئیله زید دین سلب ایلر و بوقیلدر
صورت کین ایله علم و صورت قید ایله دین و صورت دریا
ایله یا صورت اقباب ایله سلطانک توهم و بالجله رو یارده من
اولان صورت و همک قوت متخیله یه استعمالند و اول
صورتک ظهور حسن مشترکه در و علی هذا حقیرت ابراهیم

فوت و تم تخیل سنی استعمال ایله روکبشی جس منتر کہہ
 پشتر سورتنہ ظاہر ایله مرد اول وہم ذیج بسرہ شروع ہیکلہ
 سبب اولد و فغده کے من و ہم ابراہیم راست دست یضم
 و بنا واقع اولد **سوال** اگر دیر ایہ مقام نبوت اند
 منتر کہہ انک رو یا آر بو قیلد نہ اولد **جواب** قال اللہ تعالیٰ
 قل انما انا بشر مثکم و قال صلی علیہ وسلم انما انا بشر اغضب
 کا یغضب البشر و ارضا کا یرضی البشر و حدیث صحیحہ وارد
 اولدیکہ رسول علیہ السلام سحر ایله یل شویله کہ خاتون بلہ معاملہ
 ابلش کے تخیل اولور ایہ ز حال بوکہ ابلش ایدر و انزہ بریشی
 اشک اور زہ تخیل اولور ایہ ز حال بوکہ اولد کل ایہ ز قال اللہ تعالیٰ
 تخیل الیہ سحر ہم انما تسعی یعنی و غولک ساحر ار شویله
 سحر ایلش ایہ کہ حضرت موسیٰ قندہ تخیل اولدیکہ انک ایپدہ
 و غصا حرکت ایله پس جائز اولدیکہ موسیٰ علیہ السلام و محمد

علیہ

علیہ الصلوٰۃ و السلام قوہ تخیلہ لینہ ساحر ار سحر ایله تر ایله
 شویله کہ غیر واقعی واقع تخیل ایله رو بو مقام نبوتک انک طنے
 سبب اولم زرا کہ مقتضای بشریتد پس مرتبہ نبوتہ نہ کونہ
 انک ط ظاہر اولور کہ ہر کیمہ کہ پیغمبر مقتضیات نشات
 بشریتد نہ مسلوب ایلیہ اول کیمہ کیمہ جانہ علمدہ ہر ایکہ
 ایر شمعہ مشرواعی بقول حق و ہویدر السبیل **التبی اعرطک**
جواب زرقان کے شہود جمالہ بمجد والہ معلوم اولد کہ شیخ زنی
 غنہ قوہ حادہ او جیوز یکرمی بابہ بیور شد کہ اہل نار نارہ ساکن
 و اندہ طشرہ جفا زرتہ کیم حق تعالیٰ بیوردر و خالین فیہا یعنی
 نارہ خالہ لرد و خالین فیہ بیوردر یعنی غدا بدہ پس اگر
 غدا بدہ ذکر قندہ خالین فیہ بیوردر ام مشکل اولور ایہ
 و چون ضعیفی دوزخہ اعادہ ایله پس غدا بدہ ضرور لازم
 کلیم اگر قائل دیر ایہ کہ بولک کیم جندہ دخی دیک کرک

التبی اعرط کفارہ دوزخہ ایہ غیب
 اولور قندہ ایہ

ایدر که خلودانده لازمه لقله تعالی خالیدین قیامه یعنی خنده
 خالید در نعیمه دکل زیر خالیدین قیامه دیدم پس بزرگ بویه
 در ایدک اما چون حق تعالی نعیم اهل خنده عطا غیر مجذود
 بیورد در یعنی بر عطا که مقطوع دکل وینه بیوردیکه لامقطوعه
ولا تمنوعه اکنون نعیمه و سرار نعیمه خلوده قائل اولمشیر در
 و بونک منلی غدا بزرگ دارد اولمشیر اکنون اکا قائل اولمشیر
 اگر در این که حق تعالی بیورد در خالیدین قیامه و ساء لهم يوم القيامة
تجمل بزرگ بواخت موافقت بر موطنه در دقه ضمیر در
 راجع که گناه معاصیه در بوجه غدا به عائد دکل زنه کم حق تعالی
 بیورد در و یجعلن انقلاهم وانقلا مع انقلاهم یعنی البته انر
 کند و اغریو کربنی جگر را و اغریو کربنی یو کربنی یو کربنی
 زمانه در پس حق تعالی بیورد خالیدین قیامه یعنی انرا اول حمل
 ورزده خالید در شول قنده که قبور در طره کلوب اناره

ایرشد

ایرشد رنجیه دک پس انرا اول مدته اول ورز بر بکلند
 مخلد لر یعنی اول مدته هرگز انرک ارقه لرند النمیر بر که حق تعالی
 بیورد من اعرض عنه فانه یجمل یوم القیامه وررا خالیدین قیامه
 پس قیامه ضمیری ورز عائد اولد من و اول ورز بر قالد حق
 قیامت کوننده در قیامت کونینک مدته ناسک قبر ازین
 جقوب منر لدریه نرول ایرنجیه دکر یا جنده و یا ناره اول
 تمام اولور و اول کونینک تمامیل انده مخلد اولد و قلد حمل
 اوزارک جمیعسی تمام بجور اول کون تمام اولد خلود ایچون
 اولد حق بر طرف قالمزه و عدایده برشی دارد اولدیکه انده
 خلوده دلاله ایینه ته کم خلود و ناره دارد اولد یعنی کج
 اما ناره غدا باده مندر لکن الک قدره بزرگ مغیب
 اولد رنه دقه دک البحر نصوص جیهند انده یقینم
 الاطوا هر شویله در که بر اجلی اولد اما اول اجلک کیتی محبوب

و هیچ ملک اوزرینه بر نفس دارد اوله مشد و اهل کشف
 جمله ظاهر ایله علی السواد پس بزاتین ربک فعال لایرینه قوله
 ایله قالمشیر در بهره دیلایه اول اولور و اهل ایمانه بوند زبانه
 لازم دکلدر مکر بر نفس اوله که متواتر و مفید علم یقین اولوب
 تعیین ایله اول وقته مؤمن ملک ایله قطع ایلر و بونجه کلام
 شیندر و عاقل و فخرانه اوزرینه ظاهر دکه شینک بکلدر
 تمسکی ظواهر نفوس ایله در و محصل کلام اوله که خلوه عده
 بر نفس کلمه مشد خلوه نغینه کلمه یک کبر اگر کلیدر قبول ایلر دی
 پس اول نفوس و اراده یه رد ایلدر تا ان تکفیر لازم کلمه بلکه
 نفوس اوزرینه اعتماد ایلدر و ان طلب ایلدر بو مقدار دن
 عاقل اولوق لایق دکلدر بوند نصحر عمل ایلک لاند و اوان
 بدیجی باده چوز ان ملاحظه ایلدیکه متصوفه دن بعضی دیر که
 چوز عذاب ایلدر دکلدر پس مستقم و قهار و بونک غیر اسماء

جلال معطل اولور و تعطیل اسماء جائز دکلدر بو جهتن
 بیوردیکه **مسئله** صفات نسب و اضافاته و نسب و اضافات
 عدم امر لدر و یوقدر لادات واحده فم جمیع الوجوه انکجون
 جائز در که حق تعالی قوالدرینه افرالامده رحمت ایله و افرادینه
 عذاب سرمد ایله یزیرا بر مکره یوقدر که ملک اوزرینه اکر اه ایله
 و اسماء و صفات اعیان دکلدر بخار حده موجود اوله لایق حکم ملک
 اوزرینه واجب ایله لایق جمله اوزرینه شمول رحمت بر مانع
 یوقدر و چون مکره و موجب یوقدر انکجون بیوردیکه و کوشا
 ربک لهدر الناس جمیعاه پس بو مشیت حکمنا و اخته در
 و سرمدیت نعیمده اولد یعنی کجه سرمدیت عدا بده بر نفس یوقدر
 احتمال نه خالی اوله پس قالمه رالا ملک جواز و دخی حق تعالی
 رحمانه دنیا و اخت اولمقنی قالمه چون بوند فهم ایلک تشیع
 قالمیوب بلکه بالکلیه رائل اولدر و ان سکر بنجی باده بیوردیکه

عیش که مستوار همانند کناره نظر این پس نظر این را عین رحمت
 اید این را بگویند که هر اسمی یک مآل و عاقبتی رحمت در درج عاج سلطان
 صلح یوردیکه فاجراک عتدر اسفل سافینده در پس اگر چنان
 انزه ذکر اید بکنم نظر اید رحمت اید بهمان اوله قدر منزه بر نعم
 ویر ز غلاموتون فیما وایکون پس از نعم نازده دائل و مؤید
 شول نامک نعم کجکه انی رویایده او کج حالده کور و انکه شاد
 و متعم اولور و گاه اولور که اول نام جامه خوابنده مریض و خمتی
 و فقیر بکنه کند وید دوشده پادشاه و صاحب نعمت و ملک کوز
 سن کا نظر اید سن اول دوشده کور یک شیل اید متله زادلی فی
 جهته اکا نعیمه در دیر سن و راست سوبل سن و اگر خشن
 جامه خوابنده اولوب و شدنی و فقری و جوا حذر چیشندنی نظر
 ایک اکا غلبه در دیر سن اهل نافع بویه اولور و ملاکیمو
 فیما وایکیتی یعنی اوله قدر خوابنده از مهر کزیدار اولار

الله تعالی که اهل ناره اید یکی رحمت یوردی رحمت و قوت حاده بر اح
 موضعده یوردیکه حدیث شفاعتده کله یک قیامت کور خلق
 هول و خوف یو ملکینده انبیایه التجا اید از انبیایه بر ربی نفسی
 نفسی دیر از تحقیقا الله تعالی بو کور بر غضب اید که اندن
 اول انک مشی غضب اید مشد و اندن نکل وخی انک کبر غضب
 اید که کور پس اگر عذاب اید و غیر متناهی اولید اول غدا
 غیر متناهی یوم قیامتده اولان غضبده سکود و اندن اعظم غضب
 اولور اید تر قنده قائده که انک مشی اوله زیرا که قیامت کونیک
 غضبی متناهیده و بو غضب غیر متناهیده پس بواندنی غیر
 متناهی مقدار اعظم اولور و بو اهل جهنم اوزینه عذابک سردی
 اولد یغنه دلیل و شندر **سوال** اگر دیر اید بچون جائز
 و کله که عذابک سردی اول مطلقه سبب اولان غضب اول و قیامتده
 اولان غضبک نتیجه سی اوله **جواب** غضب وضا و رحمت و بون

امثالی صفات صفات حقیقی دکلر حیوة و علم و قدرت
 و امثالی کبر بلکه افعال قبیلندند زیرا که غضب خون دکلر
 جوشیدند بر ام غیر ملایم شعور دین پیدا اولوز و انک نتیجه سی
 مغضوب علیه غیر ملایم بر فعل القابلکه قتل و ضرب و حسن
 و کذلک رحمت دخی رقت قلبه و انک نتیجه سی اول رحمت
 اولنا شخصه مال و جامه و طعام و یکدز بو نتیجه ر حق تعالی
 حقه اول نتیجه اک مبارکی اسلامی مستر اولوز پس
 قیامتده اولنا غضب اول مغضوب علیه غیر ملایم متناهر
 نجه امورک خلقند عبادتد ر عذابک سرمدتی ای غیر متناهر
 امور ناملایم خلقند عبادتد و جمیع امورک خالق حق تعالی
 پس حق تعالی روز قیامتد نکلر روز قیامت غضبند اعظم
 بر غضب ایلر دیکل صادق اولوز بویا و ارد اولاجید
 شریقه مخالفه **سوال** اگر در ایس بنحو جائز دکلر که

روز قیامتده مخلوق اولنا امور عادتد طریقه اول
 امور غیر متناهر بی خلقه سبب اولنا و امور غیر متناهر بی ایجاد
 سببی سبب اولنا یعنی جسته اولنا امور غیر متناهریه دین اعظم
 اوله **جواب** حق تعالی به اسناد افعال حقیقت عقلیه
 و اول فعلدر اسباب عادی به اسناد مجاز عقلیه زیرا که
 فاعل تاویلی ایله در بنی الامیر المذنبه کبر در و فعلی فاعل حقیقی
 به تاویل اسناد ظاهر در و ان مجازیه به اسناد خلاف ظاهر در
 زیرا تاویل تکلفی دارد و ظاهر ترک جائز اولنا خصوصاً که
 اینیا اول فعلدر فاعل حقیقی به اسناد ایلر از الله تعالی غضب
 ایلر در **سوال** اگر در ایس ضرورت دارد زیرا
 خلوه و عذاب بر امر ضروری ز انجمن اول تاویلی از کتاب ایشان
جواب انک ضرور اولنا متعلق بو حدیثده دکلر قاله یکده بو
 حدیثک غیرند اولنا و شکیک مدعای اوله که اکا دلالت ایلر

این هیچ بر دلیل اولیه نه که بمقتضا انداختن نقل ایلیک و اگر دار
 ایسه دیک که کرد تا که انداخته تا مل ایلیه لم اگر قطع و یقینی اولور
 ایسه قبول ایلیه لم و اگر متحمل اولور ایسه دفع ایلیه لم و ظاهر اولور
 یوقد ز پس ظاهر ترک ایدوب تأویل ارتکاب ایلیک جائز اولور
 و ای علم وینه ظلم قدیمه کلمه و لا ینین فیها احتیابا لاید قون
 فیها بردا و لا یشایا ال جمیما و غافقا جزاء و قافا جزاء و قافا اولور
 مدت عذاب مدت معصیه موافق اولور چون مدت معصیه متناهی
 لایق که مدت عذاب فیه متناهی اولور انک چون بسور دیکه لا ینین
 فیها احتیابا یعنی اگرک دوزخده اولور احتیابا در یعنی جوق ملوره
 لاید قون فیها یعنی اگر اول جوق ملوره طهار ال جمیما و غافقا
 جزاء و قافا **سوال** اگر دیر ایسه چون کافور تصیم بویه
 اگر انک عمر غیر متناهی اولور ایسه اول هما اول مذنب او زره
 اولور بونجون انک غایه غیر متناهی اولور **جواب** نفوس کتاب

دستند غیر ایله امور اخروییه حکم ایلیک ممکن دیکه
 و مجرد بولکلام ایله سرمدیت عذاب اعتقاد ممکن دیکه پس اگر
 بومخاطبه بر نفس و اراپه قبول ایلیک کرد و الا فلا **سوال**
 اگر دیر ایسه چون برک یارنه کافور اولور مطلقه نیت ایسه حال
 کافور اولور بد شک و چون کافور اول غیتی طور که یارنه و یارنه نکره
 و هکذا الی ما لا ینایه کافور اولور انک چون انک غایه غیر متناهی اولور
جواب برک که یارنه کافور اولور مطلقه نیت ایسه بوحالده انک
 کافور اولور شک یوقد ز سوزانده دیکه سوز غایب سرمدیت
 و اول برام اخور و غیبیه و انداختن خبر دیکه نقص قطعیت غیر ایله
 ممکن دیکه و کلام اول مضده در که ایا بویه بر نفس دارمیدر یو
 یوقمیدر **سوال** اگر دیر ایسه شرک و کفر ظلم عظیمه
 پس انک جانی غیر متناهی اولور **جواب** دیر ز که بونخی
 نصه موقوفه و بالجله سرمدیت عذاب امر عظیمه اگر واقع

اولیدر کرکایدیکه شایع است از زین تنصیف است
تا احتمال شک و شبهه بر طرف اولیدر و چون تنصیف است
معلوم اولدیکه واقع دکلدر **سوال** اگر دیرایه اجماع
منقعه اولمشد که عذاب کفار سرمدیدر جواب اگر
مراد اجماع عوام امت است ایسه دلیل اولمزو اگر مراد مجتهدین
امت است اهل حل و عقد است اجماع ایسه اما جواب ایکی وجهند
وجه اول اولدیکه امام رانر کند دکتا برنده بیورشند که اجماع
حجت اولمصلحتیک دلیل نقلیه و اولدیکه نقلیه انجی نقل افاده
ایدرو چون اجماع اصل طیند زالبه اجماع نفی شک غیرنی
افاده اینر و اعتقاد یاتده امر ظنی حجت اولمزو **وجه ثانی** تسلیم
ایده کم که اجماع یقینی افاده البینه اما بر اجماع که ممکن الوقوع
اولوب وانی خرق موجب کفر اولد اول اجماع اصحاب صدر
اولت اجماعیدر رضی الله عنهم اجمعین زیرا که اکثر محصور و معدود

ومعروف

ومعروف اییدر که اکثر محلی مکه و مدینه و کوفه و شام غیر
دکل ایدر و اما اصحاب غیر محصور و معروف و معدود و دکلدر
واقطار ارضه متفرق اولد قری اجله نه اکثر اجماع متعذر
الوقوع و اجماع صحابه رضی الله عنهم کرکه اکثر معنای
متواتر اولد که مجود لفظ اولمیه اند نضکره انی خرق موجب کفر
اولوز و الا فلا و سرمدیت عذابده بولت کی بر اجماع متواتر المعنی
هر کر واقع اولد بر بی عوام امت قنده سرمدیت عذاب
متفق علیه در و اول دلیل اولمزو عوامه مراد شوال کیه در که
مجتهد اولمیه اهر چند که علومه بر مقدار حصه لر دخی اولوایه
یوخسه زمره بازار یا نه و دها قین و اباب حرف و سپاه دکل
زیرا اکثر بکلین معاقده و معاقدده دائره نفی و اثباته خارجدر
و سرمدیت عذاب از زین اجماع واقع اولد بینه دلالت این
خبر از جمله سندند که شیخ الاسلام ابن تیمیه حبلی که کبارائمه

اهل سنتند نه بولك او زينه د اهب در كه كفار چوق يلردن
 و ب شمار قتلردن صكره جهنم نه طشره كلور او بر حديث رواست
 اير كه رسول عليه السلام بيور ديكه و الذر نفسي بیده نيابن
 على جهنم زمانه تصفق ابوابها يثبت في قعرها الجير و بوجه
 مشهور در اما علما ان ضعيف طوتمش در آلا ابن تيميه اكا
 تقويت و يروب و تصحيح سند ايشه زور حديث اخراج
 عمر بن الخطاب رضي الله عنه در روايت اير كه اول بيور ديكه
 دوزخ دوزخه طشره كلور او اگر چه انده رمل عاجل حد ديكه
 قالو او عاجل بر موضع در كه انده جوق قوم مجتمع اولو و ابن
 تيميه بوياده كلي مبالغه اير و بوجه نينه غيري بر قاج حديث اير
 اير حال بو كه كفار كه جهنم خلودر اكثر علما قننده مشوار و مجمع
 عليه در و ابن تيميه اجاع و تواتر منع اير بلكه كبا ر مجاهد
 انك خلافني نقل اير و علي هذا بزم منع اير بلكه اجاع و تواتر

انده

انده اخف و ايهوند ز با وجود كه كفار كه جهنم خلودن اير
 و ار اولمش ز و اول جمله سني تاويل اير نه كيم و م ايرل موش
 مسعود اخراجه جهنم خاله اير كه ايت كريمه سني طول مدت ايله
 تاويل ايرل در شيخ رضي الله عنه فتوحانده غدا ب اهل جهنم
 عذاب اولمقلغه بر طور اخير يوشه در ان اير اولمقلغه تا كه
 بورل له امهات كلام شيخ جامع اوله او جيز بكموني بيه بيور
 ستر اشتيا و انك ملاكه عظيمي تعظيم و تجيد اير نه كيم ستر
 نعم و ملاكه نعم كمي با ذوق جمله سي بنده مطيع در بر الله كونه
 نعم و يروبري دخی له اير بجز انتقام اير و بولك كبر قبضين
 يعني اشتيا و سعاده بر جاره و بر جهر فرد يوقدر ان له
 عظيم انش استيع و جلالي تقدیس اير بكيلا در و عبادت حق له
 مكلف اولمقلغه بلكن مدبر او ب انده تصرف اير بكي
 جوارح اولمقلغه عالم ديكه ز پس اير جوارح يقينا معصيت اولم

فتوح باب ۴۴

شئی و طاعت اولاً شئی نفس بدی که کبر باشد را ایدر هر معرفت
 ایله نفس موافقت ایملز ایدر زیرا که جوارح موجود اند بر شئی
 کور و از انوار تعالی بی تسبیح ایدر و انک جلالی تقدیس ایدر
 کور و از انوار هر سنه بی بار انیکده یعنی او تمده قوت عظمی
 وارند پس نفس اول جوارحی برآمده تصرف ایله اول جوارح
 اول امر بر تکرار ایدر و نفس اول امرک طاعت ایدر و کنی یا معصیت
 ایدر و کنی بیلور لکن جوارح بمر و چون نفس روز قیامت سوال
 اولند قد انکار ایدر حق تعالی بیور که نکاسنه بی شاکه کنه لم
 پس نفک جوارحی تصرف ایدر که فعله حق تعالی جوارحی
 سوال ایدر پس کور و دیگر که بکاسو یله که نفس سنی نه شیه
 ایدر و اول فحی دیگر که بنم ایدر فلا شیه و غلظت شیه نظر ایدر
 و کنه لک قواف دال و ایاق و پوست و ل و بیور و بیور
 انور هر نه عملده اعلا ایش ایله شهادت ایدر پس حق تعالی

نفس

نفس ایدر که هیچ پوشیدرنه بر نی انکار ایدر مصین پس نفس
 متخیر اولوب بوق ایلم در لکن جوارح معصیت و طاعت نه در
 بمر و جوارحه طوقونجی اولان و غیره عذاب ایله نفس ایدر
 اما جوارح ~~متخیر~~ انواع عذابنه انرا اوزر نه واقع
 اولان سنه طویملر انکچون اکا عذاب چونم قنطریه زیرا که
 جوارح انی عذاب بمر و نه کیم خانان نار عذاب طویله قنطریه زیرا
 انرا حق تعالی ایچون انتقام ایدر انک کبی جوارح فحی ان عذاب
 بیلور زیرا که خدا انرا انرا اوزر حکم ایمن نفس انتقامه
 محل ایدر پس اول المر شیا بعد شئی نفس با طقه اوزر
 و اصل اولور شول واسطه ایدر که ان روح حیوانی حواسه اخذ
 ایلیوب نفس ایصال ایدر و جوارح جهنمه بمر الا نعیم و ایم سلور
 نه کیم خانان نار پس ان نخیل ایدر که عضو متالم اوله شول
 جهنمه کنه کنه تقسمده احاسی اوله اما اوله دکلده بلکه متالم

نفس بر قاج سطر صکره بیور دیکه اگر جوارح درخی متالم اوله
ایدر انز درخی انکار ایدر لایه زنه کیم نفس انکار ایله یکی کبر و شهادت
ایتمه لایه **سؤال** اگر دیر لایه اهل اسلام اتفاق ایتمه
غذاب نفس ایله جسد اوزرینه در بو تقدیر اوزره ایکی فی مقصد
اولور از فقط نفس و کل **جواب** اهل اسلام غذاب جسد
نفس اوزرینه بیلدر دیکه مراد از حشر اجن در انباته خلافا
لفلسفه که انز فقط حشر روحانیه یا ملر در و مقصود اهل اسلام
اوله که جسد فی اعاده اولور و در و زخمه کیدر و اتش ایله محرق
اولور و محل ضرب و غذاب اولور یوخه مراد از جسد مدبر
المدبر دیکه دیکه زیرا که مدبرک نفس و جسد آلت ادر اکر
و شیخ بو که تصریح ایتمه که جسد محل اسباب غذابه پس
قالا ز و کلام شیخ اکابنا در که اجسام ارواحه نه قطع نظر ایله
مدبرک لردن ایا کند ز انلر نه مناسب برادرک ایتمه کفوله

و آن خوشی الایسج مجده و تسبیح علیک فرخیدر و بو طایفه قنده
محققه که جمیع اشیا می در و تسبیح ایبر کیدر اما علی ظاهر
ایبر یکلری کبی تسبیح خال دکل بلکه تسبیح قال ایله و جمیع
اهل کشف بو ملک اوزرینه متفق لردن احادیث و ایاتک ظاهر لری
بو معنایه دلالت ایتمه مثل قوله تعالی و آنم من تجارح لایه
من حشیه لک و قوله تعالی قال اینا کما تعین و قوله تعالی
فی الارض بو مدید کدش اخبارها بان ربک او کالها و قوله تعالی
و الطیر صفات کل قد علم صلاته و تسبیحه و قوله تعالی
منطق الطیر و قوله تعالی عن المهدی احطت بکالم خطبه
الایه و قوله علیه الصلوٰه و السلام انه المؤمن یشهد له
مد اصونه فرطب و یابس و عید کون جامعه وار مقلعه
سنت اوله که بر یولد نه کیدر و آخر یولد نه عودت ایلیه لرتا که
اکا شهادت ایلیه لرتا و طاش بابه سبی رسول علیه السلام

بدین سخن عرض فرمود ایام اینک گشتند و طایر و مظهر
قبضه او گشتند و ملک و مارب العالمین بکس توان
صاحب کلامه امیر

موضوع اوله از اول مفاد غیریه احتمال اول از این
اول لفظ نفس دیر از حکم دیر از اول مفاد غیریه احتمال
اول لور این که اول یکی معنای احتمالی علی التویه اولوریه شویکه
همچ برینه نسبتی اخذ از اولی اولیه بویه لفظ مشترک دیر از
حق دیر از اول یکی مفاد برینه نسبت این محمله قره لفظی
حیض این طرح نسبت این و از اول یکی معنای احتمالی علی التویه
اولیوب بلکه برینه نسبتی اول اولور این پس اول لفظ اول
اول اول معنای نسبت این ظاهر دیر از اول اولی اول معنای
حق ظاهر دیر از اولی اولیه معیام جوح دیر از و محمل دنی دیر از
مقدمه چون بر محله که نفس این استلال اوله انک مفاد مشترک
این نفس کتوب یک کر که زیوضه مشترک و ظاهر و جوح این ظاهر
و چون استلال از و ادکدر **مقدمه** چون بر کیم کتاب این
و منت این استلال این اول کیم به تکفیر بلکه تفسیق جائز

ظاهر ایلد اوله ایلک مقابله نته ظاهر
کوک دریا خور نشو کنگه ریخه
مشترک و هر جوب ایلد استندال

و کلد و هر چند که خطای ایزدیه زیرا که اول کیمه کتاب و سنت
 ال ادرمش و داف نبوت با پیشتر در خصوص کار علم و عمل اید
 متصف اوله زیرا که اول اهل قبله دند **مقدمه** مثل اجتهاد
 مثل اولان کیمه کافر و کلد و زبر کافر بر که در که ضرورت طرف
 رسولان کلد کی معلوم اولان شئی انکار ایدیه و مؤمن شول کیمه
 ضرورت طرف رسولان کلد کی معلوم اولان شبهه تصدیق ایدیه
 که لک شول حدیث که را اول بر احاد اوله انچه انکار کفر
 و کلد و با جمله امور ظنییه انکار کفر و کلد زیرا کفر امور غیبیه
 و نبیه انکار در و بو مقدمات خاطر خیره قاریافته اوله قریه
 صانع مقصوده شروع ایدیه لم و بر اختراع ایدیه کیمه اسلوب ایدیه
 اولان بر بحث ایلوب اند تفکیر کلام شیخی اکا مطابق و موا
 نقل ایدیه لم شرح ایدیه صدک و رفع ذکرک و بستر ک
 معلوم اوله که فرعون کلمتین شهادتین تلفظ ایدیه تر ایدیه که لغا

حتی

حتی از ادر که الغرق قال استنت انه لا اله الا الله استنت
 بنوا اسرائیل و انا هم المسلمین و بولند زیرا که بنی اسرائیل
 انجمن ذکر ایدیه که توهم اولنجه که کفر ریه ایمان کفر مش اوله که
 اول بقا انما یکم الا علی و ما علمت لکم فرغ الیه غیر ی و یمن
 پس بو احتمال الله استنت به بنوا اسرائیل قوی ایدیه رفع ایدیه
 نه کیم شاعر انا رب العالمین رب موسی و هارون و یزیر
 تا توهم اولنجه که انفر فرعون ایمان کفر مش اوله لانه تفکیر
 فرعون کفر ایمانی و انا هم المسلمین قوی ایدیه تا کیمه ایدیه
سؤال اگر دیر ایزد حق تعالی که الان و قد حصیت
 قبل و کنت فی المعصین قوی دلالت ایدیه که اند ایمان مقبول
 اولیه **جواب** بو ایتیک ایکی احتمال دارد **احتمال اوله** که
 بو کلام بو قدر زمان طویلده تقصیر و تغریط ایلوب بوزمان قصیر
 و سیرده تارک کوستر دکنیه تغریع و توخیج اوله و بو احتمال

اقوی و اولی در زیر که بولکلام انک ایمانده اخلاصی تقدیر
 و اگر ایمانده مخلص اولییدن اصل ایمانی نفی بولمق کرک ایدی
 نته کیم اعراب حقنه بیورله که قالت الاعراب امنا قل لم
تؤمنوا و لکن قولوا اسلمنا و لما یدخل الایمان فی قلوبکم و بولکلام
 ظاهری الحق توینج در یوخسه عدم قبول دکله احتمالی ثانی
 اوله که بولکلام انک عدم قبول ایمانی ایچونه اکا توینج اوله و بو
 احتمال بعیده در زیر که بولکلامده عدم قبوله دلالت ایله برقرینه
 یوقده الا مجرد توینج و توینج مجرد عدم قبوله دلالت ایله اول
 دلالت بعیده ایله پس بولکلام بطریق التخصیص انک ایمانده
 دلالت ایله و علی هذا فرعونک ایمانه کنور ملکلی اوزرینه ایکی
 نص اوله بولکلام احتمال اوله نسبت ایله ظاهر و احتمال ثانی
 نسبت ایله مرجوح اوله و مرجوح برنصه معارض اوله فلیف که
 ایکی نصه معارض اوله نهایت امر بود که بولکلامک احتمال ثانی

نسبتی

نسبتی ظاهر اوله و ظاهر در که ظاهر نسبت معارض اوله مقوله
 دکله بلکه برنصه نفی معارض اوله سوال اگر دیر لایه
 ایمانده بئس و لقوله تعالی فلم یک ینفعهم ایمانهم لما راوینا
سنه لکنه الایه جواب بزم ایچونه بوکه جوابده ایکی مقام دار
مقام اول اوله که بولایت مجمل در انک بیانی ایت اخرده
 کلمه در زیر که اول دلالت ایله الا ایمانه بایک نافع اوله یعنی
 دلالت ایله در اندن معلوم اوله که دنیا و اخرتده نافع اوله
 یا خود دنیا و نافع اوله و اخرتده نافع اوله پس ایله بوقدر
 مجمل اوله و بولایت بیانی برایت اخرده واقع در و هو قوله
فلولا کانت قریه آمنه لفسقوا ایمانها الا قوم یونس لما استوا
لکشفنا عنهم عذاب الخری فی حیوة الدنیا و متغناهم الی حین
 یعنی کافر لونه پیچ بر اهل قریه اوله یک حالت مشاهده غایبه
 ایمانده کتوره ایله ایمانده نافع اوله الا قوم یونس که چون

حالت مشاهده غدا به ایمان کنور دیر غدا به انرا در رفع ایدک
 حیوة دنیا ده پس بواند معلوم اولدیکه ایمان بایک نفی
 اولمطلق زیاده در واخره تعرض اولمدر پس احتمال دارد که
 اخره نافع اولد و علی هذا اول آیت ایمان بایک مطلقا هم زیاده
 و هم اخره نفی اولمطلقه نفس اولد بلکه احتمال طوز که
 مانده حق تعالی بک مادر بواند به بیان یور دین اولد و اذا حصل
 الاحتمال بطل الاستدلال **سوال** اگر در رایه ایمان بایک
 نفی اولد نفی بک دلیل جماعه **جواب** بوسو اید جوابی
 التبیان غیر ایدک جوابنده معلوم اولد اول محله مراجعت کرد
 تا معلوم اولد که براجماعک حجت اولمعلقه نه دیشینه در
مقام ثانی اولد که بوا ایمانک ایمان بایس اولد یعنی تسلیم
 ایزر بروقده ایمان بایس اولد و یک فرعون بماند در جا و امید
 قطع ایش اولد در حال به که اول نفی بماند نه قطع امید نمیشه

زیرا او بنی اسرائیلک صوا کینه بر قور بر اولد که هر بنی
 مش هده اید و بدیکه اول انراک حضرت موسی به و آل
 موسی به ایمان بایک برکتیدر انکچون ایمان به مش هده اید
 و حق ایدر انمنت به بنوا اسرائیل اولاکه اول نفی انراک
 نجات بوله **سوال** اگر در رایه که حق سبحا و تعالی
 و قال موسی ربنا انک انیت فرعون و طاعة زینته و انما
 فی حیوة الدنیا ربنا لیصلوا غر سبیلک ربنا اطمس علی المؤمنین
 و امشده علی قلوبهم فلا یؤمنوا حتی یرد العذاب الالیم قال
 قد اجیبت دعوتکما قول شریفی دلالت ایدر که قوم فرعون
 و فرعون غدا بایم کور کرده ایمان کنویش اولد لرزیده حضرت
 موسی و هرون علیهما الصلوٰة والسلامک دعا لرزیده اید
 و حق جل و علی بیور دیکه شرف دعا کز مستجاب اولد و بوی
 اوزره که با بقا مقرر اولمش اید و لازم کدیکه قوم فرعون

ایمانی فی صحیح اوله و بویاتک ظاهر بر اوله که ایکسی فی صحیح
اولیه زیر که جمیع ضمیر ابر علی اموالهم قولند حتی بر و اقول
شریفه کلین فرعون و قوم فرعون یکس را جعل در **جواب**
ضمیر آن رجوعنده یکی احتمالی دارد بر بر اوله که فرعون و قوم
فرعون یکس را جمع اوله یکس احتمال اوله که فقط قوم فرعون
را جمع اوله از عذاب الیمه مراد عذاب اخراست اوله یوسف
غرق اولیه پس قوم فرعون حالت غرقه ایما کنور مدید و غرق
یا کنز ایمان کنور در ان کنجوت حق تعالی حالت غرقه فرعون ایمان
کنور در دیو خبر و بر در و قومند خبر و بر در اکثر مواضع قرآن
عذاب الیمه مراد عذاب قیامت را کنجوت پیوسته که ان الیمه
حققت علیهم کلمه ربک لایؤمنون ولو جاءتهم کل ایه حتی یرو
العذاب الایم و کلمه حق الیمه کنور یکجی معلوم اولان کافر
اوزینه اولوز اگر چه بولکام احتمال اوله نسبت ظاهر در احتمال

ثانی به نسبت مرجوحه را قاطعاً ظاهر نصه معارض اوله خصوصاً
جانب مرجوح قائم الاحتمال اوله **سؤال** اگر در برابر
حق تعالی یکس یقدم قومه یوم القیامة فاوردهم انار و بین
الورد المورود و فی و استبعوا فی هذه الدنیا لغته و یوم القیامة
بیس از قد المورود قول کریم بر بویاتک اوزینه دلالت بر که
فرعون کنور قومی ایله دوزخه کلمه لروانز دیا ده ملغور و روز
قیامتده حال در فی بر ترن اوله **جواب** آیت اخرا ده ادخلوا
ال فرعون اند العذاب پیور لدر ان ادخلوا فرعون و الیه پیور لدر
بیس جائز اوله یکس اول ایتمه مراد قوم فرعون یا کنز ان که بر
داول کر فر دیک اوله و چون اوردهم ضمیری الیک قومه را جمع
استبعوا ضمیری دخی الکما را جمع اولوز **سؤال** اگر حال بویله اولیه
بیس یقدم قومه توان شریفی یعنی انک او کنده کید فاوردهم
انار پس انرا ناره وارد قمار قولنک فائده سی نه در **جواب**

انك فائده سی اوله كه چون فرعون باطل اید دنیا ده دعوی
 الوهیت اید و خفته اندرك او كچه یور یوب انحر در دوزخه
 ایرت بر تایلله كه انك قنده دخی اول دعوی باطله زنه کیم
 نفس لامرده باطل اولد یغی کبی و در حال رجوع ایدوب انرا یله
 کیم بدیگی انك برکت ایمان ایدله اولد یغی بله لار اچوندر **مسئله**
 اگر دیر لایه قوله تعالی **فاخذة له نکال لاخرة والاولی**
 بنونك اور زینه دلالت ایلر كه دنیا ده غرق ایدله معذب اولوب
 خفته فی البته معذب اوله جقد زیرا که صیغه ماضی ایدله فائده
 یورنده و کلک امور دن لفظ ماضی ایدله تعبیر تحقق و قوی اچوندر
جواب بر وجه مختلفه زاما وجه اخره فی احتمالی وارد و وجه
 اخر اوله كه انك نکال اخرت و نکال دنیا سی انجی بو غرق اوله
 و بو معنی ایكون صیغه ماضی کلمش اوله انکیمون اخرت اوله ایدر
 تقدیم یورنده و چون بر احتمال قائم اوله استه لال شاطره

و بام

و بام فرعونده مجمل کلام شینه که بزانی بو اسلوب اید
 تنقیح ایشیرد و مباحث استدلالتک وجود برله قصص
 و قوت حاده یور دیکه امره الی له یعنی انك ابا انك قبولنده و هم
 قبولنده امر فرعون خدایه حواله ایشیرد باوجود که قوت حاده کی
 عبارتندن فهم اولور که فرعون اهل نجات نه دکدر بلکه اهل عذاب
 و سلك کفاره در و التمش ایچی باید یور دیکه مجرمین درت
 طائفه در آرد و ناره دیر لار و ناره طشهره جقاز لار و انرك اوقی
 ای تعالی اوزرینه تکبر اید یکیل در فرعون کبی و له کدر دعوی
 ربوبیت ایدر کیم که و حق تعالی نه الوهیتی نخی ایلوب
 ما علمت لکم اله غیری و انما لکم الهی و میشره یعنی بنده غیرت کمری
 یوقدر ایدر و کذلت نمود و غیر لیر **البخشی** مشر کدر و غشی
 معطل ایدر در **البخشی** من فقر و کتاب روح القدس فی منحة
 النفس ده یور مشر که اگر سر الوهیتی استعمال ایلوب بو آرد

فقرات
 ۶۲

استحال ایلیم سن سنه فی فرعون و نمرود کبی خارج بر دست
 اولور سون و چون شیخ ام فرعون بر محله خدایه حواله ایلدی
 و بر محله دخی المک کفرینه و اهل ناردان اولسنه تعبیح ایلدی
 پس معلوم اولدی که ایمانی باند هیره دیش ایلد مبا حنه
 قیلند ریوخ اعتقادات قیلند دکل **سوال** اگر دیر ایل
 اگر مبا حنه قیلند اولیدر و اعتقاد قیلند اولیدر پس
 چون نقیضه له ظاهر مظهر ایدیر ایدی جواب چون المک
 ایمانی اوزینه تقریر دلیل ایلد و اول قوت خانی دکل ایدر بناء
 علیه ظاهر و مظهر تعبیح سورد و بواهر بویه در زیر که قوت اولد
 بناء المک ایمانی نابتد ثبوت ایمانه و دخی ایمانه ما قبلنی قطع
 ایدیکنه بناء ظاهر و مظهر اولد و چون بو مقدار محو اولد کلام
 شیخ نقله شروع کوسره لم دله الموفق لارب غیره شیخ قدس
 سره العزیزه فتوحاته یوز لطف سکرینج بایده اوز ایکنج توحیده

فتوحات
 ۱۹۸

حتی

حتی اذا ادركه العرق قال امنت انه لا اله الا الله امنت
 بنوا اسرائيل بو توحید استغاثه در و توحید صله در زیر که
 او توحید ده الله رکورد و او اسماء موصوله نذر وانی انگجون
 کوز دیکه شمعین قنده التباسی رفع ایلد نه کیم سحره
 رب العالمینه ایمانه کوز دکلری دقده اویلد ایلوب رب موسی
 و هرون دیدیلر تا که شمعین دهنلند التباسی رفع
 ایلد و انگجون فرعون انزه الترنی و ایا قرینی کوب صلب
 ایلد و عید ایلد و بوند نضک و عون کند و کلامنی تقیم ایلد
 و انام المسلمین دیدر زیر که بلدی که اولد که ایا انقیاد
 ایلد و او هیچ بر شیه متعاده اولمزه علی بن اب طالب بندنمکه
 کله زو رسول علیه السلام دخی اول سنه حج ایچون مدینه دخی مکه
 کشف ایدر لکن حضرت علی رسول علیه السلام نیسنده حج و لمه
 بیشنی قرا نمر ایلد و یاخود حج عمه دخی افراد ایلد ریلز ایلد پس

بعدیکه اول انزه اولمه من الا ايمان سبيله اوله من پس فرعون
 موته تیغنی یوغیدر بلکه انک ظنی اورزیه حیوة غلبه المیش
 ایدر پس فرعون موت اکا حاضر اولان کیمه اردن دکل ایدی
 پس بن حاله توبه ایلیم دیدر و اول کافر اولدیغی حاله
 اولمه من فامره الاله و قنا که حق تعالی فاکیموم سبیلک
 لشون لمن خلفک اینه بیورد در نه کیم قوم یونس اولدیغی کیم
 پس بویان موصولدر و هویتی تقدیم ایلدر تا که به ضمیرینی
 انک اورزیه غایب قلده تا که توحید هویتیه لاحق اوله و فتوحاته
 او حیوز التمش طقوزنجی باده بیوردیکه چون له تعالی فلم کیت
 ینفعهم ايمانهم لما او بکسما بیورد پس انرا ایمان کتورده برآل
 تا که انزدر رفیع باس ایلیم و او مندفع اولمدر و الله تعالی
 انزدر اول باس ایلیم اخذ ایلدر و انک ایمانی اخرتیه انزه نفع
 ایلیمه یکنی ذکر ایلدر و انه حق تعالی که فلولاکانت قرینه

فتوحات
 ۳۶۹

فتوحات

فتوحات ايمانها الا قوم یونس لما امنوا کشفنا عنهم عذاب الخوی
 فی الحیوة الدنیه قول شریفی تأیید ایلدر پس قوم یونس نفع ایلدی
 کیم حیوة دنیا ده رفیع باده انک ایمانی نافع اولمدر قولک
 معافی بود و پس حق تعالی اخرتیه تعرض ایلدر و یوز التمش
 یدنجی باده دیدیکه چون فرعون بحسب الباطن اذل اولد ایدر تا
 پس اول مناسب باطن سبیل و انی ظاهرده اول جبروت
 و کبر باده استنزال اجل چون حضرت موسی و هرونه فتوحاته
 قول لیتا بیورد در پس اول قول لیتن واسطه سبیل باطنده
 اولان مسکن و ذلتی تذکر ایلیم ظاهر و باطنی علی السوا ایل
 پس خیر مایه قول لیتن انک باطنده عمل ایلدر و انک مناسبتی
 قور اولدر تا برهنکامده که غرق انکله طمعری بنینه حاصل
 اولدر و اول بهکامده انک باطنده و اصل و انزه حاصل
 اولان ذلت و افتقاره التجا ایلدر پس آمنت انه لا اله

۱۶۷

الا الله امر انت به بنو اسرائيل دید تر نه کیم سحره دفع اشکال
 ایچون امتا رب العالمین رب موسی و هرون دیک کی کتی اول
 دفع اشکال و ازاله اریاب ایچون بویه دیوب اندنضاح
 و انا فر المسکین دیدن پس حق تعالی لاله عتاب اید مخاطبه
 ایلیوب الآن بیوردن یعنی بدیکنی بوزمان اظهار ایدک و بنو
 اول عصیان ایدک و مفسد اردن اولدک قالیوم بیجک بیدک
 پس حق تعالی که قبض و حذو اول بشارت ویدی تا که سن
 سندن صکن کلیمه ایه بر آیت و علامت اولد سن هرگاه انر
 سنک دیدیکنی دیر لاله نجات اولد نه کیم سکا اولدینی کی زیر
 عذاب متعلق اولمز الا سنک ظاهریه اولور پس ابتداء غرق
 عذاب ایدر و انک انده موتی بر خالص شهادت اولدیکر هیچ
 بر معصیت متعلق اولد پس افضل عمل اوزره مقبوض اولدی
 بوجمله انجمنه که هیچ کس رحمة الله من مایوس و نا امید اولمده

و اعبار

و اعبار خاتمه عمله در داندن بر قاج سفر مکره بیوردیکه پس
 فرعون مقبوض اولد و انک اجلنده حالت ایمانده تاخیر اولدی
 اولمیه که ایلدیکنی دعوائیه نه رجوع ایلیه پس اکثر ناس غافل اولدی
 و مؤمن اوزرینه شقاوت ایلد حکم ایلدیلر اما حق سبحا و تعالی
 بقا و درهم انرا قولنده بر نص یوقدر که فرعون دفع انرا ایلدیه
 نازه داخل اولمقلغه دلالت ایلد بلکه حق سبحا و تعالی ادخلوا
ال فرعون بیوردن ادخلوا فرعون و اله بیوردن حق سبحا
 و تعالی ک رحمتی اندن اوسع در که مضطرک ایمانی قبول
 ایلدیه و فرعونک حال غرقده اولد اضطرابنده اعظم اضطراب
 قنده اولور حال بوکه حق تعالی بیوردی امن یکیب المضطر
 ازارهه و یکشف السوء پس حق اجابتی و کمکلی دور
 ایلدیکنی دعا مضطره قرین قلدر و فرعون خالصا ایمانگوردی
 و حق تعالی انک غرقنی کا عذاب اخوت و اول قلدر و انک

عذابی آید غم نه زیاده اولد و انی احسن صفت اولان
ایمان اوزرینه قبض ایدر و ایت کریمک ظاهری بونی افاده ایدر
و آخرتی اول اوزرینه تقدیم ایدر و تا معلوم اولد که انک غرق ایلد
عذابی کمال افرته ز پس بواجله اخوت ذکر کن اولی اوزرینه تقدیم
ایدر و بو فصل عظیمه و وفات موسی علیه السلامه بیوردیکه چون
ال فرعون حضرت موسی یه تابوته یعنی صندوقه بر اعلا قنده
بولد یل فرعون اکا موسی دیونم ویرد و زیر که مؤث قطیده
اسم آیدر و ث اسم در خنده پس فرعون دلدیکه انی قتل
ایلیه فرعونک خاتونه که نطق الهی ایلد منطقه ایدر و فرعون حضرت
موسی حقنده دیدیکه بو بنم و سنک ایکن قره عین در زیر اسی
فرعونک خاتوننی کار ایلچون خلق ایلش ایدر نه کیم رسول
صلی علیه وسلم بیوردیکه خاتون در درت کیمه کامل اولدی
مرم بنت عمران و آتیه امراه فرعون و خدیجه و فاطمه پس موسی

فصل موسی علیه السلام

آتیه

آتیه ده اولد که ال سبیل آتیه نک قره عینی اولدی
و کذک فرعونک فخی غرق قنده حق تعالیک اکه ویردی ایمان
سبیل قره عینی اولد و پس له تعالی انی ظاهر مظهر قبض
ایدی و انده جسد بر نه بوغیدر زیرا حق تعالی ان کنگار
بر نه کسب ایتدن اول ایمانی قنده قبض ایدر و اسلام کند
اول اولد که ظاهری قطع و محو ایدر و حق تعالی انی کنگار و یلیدی
کیم ره غنایتی اوزرینه بر آیت و علامت قلد و تا هیچ کس
رحمت اللهه مایوس اولمیه فانه لایس فر روح الله ال العظم
ال عافوت پس اگر فرعون رحمت اللهه یاسی اولان در نه ایدر
ایمانه مبادرت و شتاب ایلر ایدر پس موسی علیه السلام فرعون
خاتون دیدیکه کبی که اول موسی حقنده انک ایچون و فرعون کون
قره عین در و شاید که بزه نفی اولد و یکس ایدر و اولیجه اولدی
زیر الله تعالی هر کیسه دخی موسی علیه الصلوه و السلام ایلد

نفع ایلدیر اندر بر قاج سطر مسکه بوردی که اما حق تعالی
 فلم یکن یفقههم ایمانهم لا را و با سنا سته الله التي قد خلت فی عباده
 قول شیرینی انک ایمانی انزه اخذده نفع ایلدیر که دلالت میفرماید
 یونس علیه الصلوة والسلام قوم منده اولاد استثنای دلیلی
 ایلدیر که بیور مشهوره فلولا کانت قریه امنست ففقهوا ایمانها الا
 قوم یونس لما امنوا کشفنا عنهم عذاب الخزی فی حیوة الدنیا
 پس دیدیکه اول ایمان اخذدنی دنیا و عذابی رفع ایلدیر انک یونس
 فرعون ندی ایمان صادر اولمش الکن ین دنیا و عذاب اولدیر
 بو کلام کاهر شویله اولور که امر فرعون شول کیمه کبی اولدیر
 دنیا و اخذده اول ساعده انتقالی باندی متیقن اولد و قرینه
 حال شویله کوستر که اول انتقاله متیقن اولمیه زیرا اول
 معاینه ایلدیر که حضرت موسی عصا بیلد بکره ضرب سبیل مؤمنین
 قور بولده بوردی پس فرعون هلاکته متیقن اولدیر

پس

پس انی عدم قبول ایمانده محضه الحاق ایلدیر پس فرعون
 نجاته متیقن اولد یعنی حالده بنی اسرائیل ایمان کنور دکلر الله
 ایمان کنور در و اکا نجات حاصل اولدیر اما کنور استدیکی
 نجات صورتده دکلر پس الله تعالی اکا عذاب اخذده کندی
 نجاته نجات ویردی و بدنه فی سوده نابور و محو اولمطلقه
 نجات ویردی نه کیم فایوم نجات بیدک بوردی یعنی نجات
 فکرا یکنه برایت اوله پس زیرا اگر او صورتیله آبره غائب
 اولدیر انک قوم اکا محجوب اولدیر زیرا ایدر پس معرو
 و معهود اولد مژده صورتیله ظاهر اولدیر تا بیلد که اولدیر
 پس فرعون ایکنه نجات عام و شامل اولدیر حتما بدنی حشید
 و معنی نفس و روح حشیدند و نه حقت علیه کلمه العذاب الاخری
 لا یومن ولو جاتهم کل ایه حتی یروا العذاب الاکبر
 العذاب الاخری پس فرعون بوضفد خارج اولدیر قرآن

انکه وارد اولادک فی هر بود و بوند نفسکینه کفایت و الا
 فی الی الی دیکشیر غایه خلقک نفوسنده انک شفا سی مستقر
 اولدینغی ایچون بوا مرده استناد ایدر جگر بر نفس یوقدر
 فتوحاته و فصوصده ترجمه کلام شیخ بود و اگر چه اول ترجمه ده
 تقدیم و تأخیر و زیاده و نقصان و اقصد اما محصل کلام فوت نموده
 و انک جمله سند معلوم اولدیکه شیخ انک ایمانه منافعی بر نفسی منع
 ایتیمشده و بویله بر نفس یوقدر دیکشیر و اوج دفعه امده الی
 بیورمشده و جمیع ایتلکه حضم انکه اسند لال ایدر زانی ایدر
 ایلیوب وانی محتمل قلوب نیستند اخراج ایتیمشده کیم نوحیه
 سابقا کبر و تقریر ایدر و علی هذا شیخ بومسئله طاهر قرآن
 ایدر مجتهد اولدین ایچون قرآن انکه وارد اولادک ظاهر ی
 بودر بیورده و علی هذا اگر مسبب اولوایه ایچو اجماعی
 اولو و اگر خطی ایچو اجماعی اولو پس بوشده ده محرم

اطلاع

اطلاع و نفسکینه انی تکفیر ممکن اولمز هر کیم تکفیر ایدر ایچو
 کمال جهل و نادانیده یا خود کمال غناد و مکابره دند و الله
 یقول الحق و هو یهدر السبیل **بدنخی اغترافک جوایی**
 رفع الله یتلک و صلتک عثمان یتلک معلوم اولدیکه شیخ
 رضی الله عنه جمیع ملائکه بشر دین افضلدر بیورده بلکه ملائکه
 عالین که انزه ملائکه مهمینه و ملائکه کردین دیر انواع انند
 افضلدر بیورده و اول سبب ایدر تکفیر اولماز بلکه موجب عت
 یحی دکلدر زیر که اهل سنت و جماعته بر جماعت مطلقا مللک
 بشر اوزرینه تفضیل فائل اولمشدر و حجة الاسلام ابو حامد
 الغزالی و عبد الله یحیی کیمی و هیچ کیم اندر تکفیر ایدر و مبدع
 قلدر پس شیخ که مطلقا مللک افضلیته فائل اولدین بلکه
 بعضیک افضلیته فائل اولدین انی تکفیر و تبدیع لایق اولما
 من باب الاولاد ز امام محمد غزالی کتاب احیاء العلوم کتاب

صیاده بیور شد که الان در رتبه فوق رتبه البهائم بقدر
 بنور العقل علی کسر شهوت و در رتبه الملائکه الاستیلاء
 الشهوات علیه انتهى کلامه **فصل ثانی جواب اعتراض اول**
 علیک علیه السلام تا معلوم اوله که جوابه شروع در اول بر قیاس
 مقدمه تقدیم اولیٰ که تا اول جوابه که فهم این اوله که
 الموفق **مقدمه** متکلمین یکی فرقه دیر بر بر که راه و اهل بدعت
 دیر بر معتزله که یکی اینجسی را بهتر و اهل دیر که انزه اشعریه و
 ما نزدیک دیر و هر دو یکی طائفه به متکلم دیر استثنای اولیٰ
 است معتزله اولیٰ و وجودیه دخی یکی طائفه دیر بر بر بنیاد
 و بر موحده لرز و یکی طائفه که فخری مذنبی بیان جمله ضرورت
 تا که موحده را ایند ممد که یک فوق معلوم اوله و اول یکی
 و صله در **وصل اول** وجودیه ممدین لغته علیه السلام
 اجمعی که مذنبی بیایند در حاکم که فخری و اولیٰ معلوم

اوله که بوطی لغت همیشه دیر که بار بر تعالیٰ عالم و ادراج و
 اجتناب از ممتاز خارجه موجود مستقیل متعین دگر بلکه
 مجموع عالم در تعالیٰ لغت در آن علو اکبر و انکس را قرار
 عالم نسبتی کلی طبیعتی افزادنه اولیٰ نسبت به ریس عالم
 که در واقع عالم در عالمه غیره برشی یوقد که اکا الله دیر
 بلکه هر شی که دارد همین عالمه غیره دگر و بود بر کفر صریح
 و قول قبیح و حضرت شیخ رضی علیه عنه فتوحات عقیده
 خواصه که اول بعض نسخ فتوحات اولیوب و کاه اولیٰ که
 بر سر له مستقله اولوب و نامر بر له المعرفه در بودی
 نفی ایلیوب اول بر له ده بیور شد که دخی بنیاد اقام
 طائفه غر مجرر تحقیق فقالوا ما ثم الا ما نری فجعلت العالم
 هو له نفس العالم ایس امر اخر و سببه هذا المشرک
 لکونه ما یحققون به تحقیق الله فله تحقیقوا به ما قالوا به لک

و سید شریف خاشیة تجریده و مولانا سعد الدین بود و جوید
 ذکر ایش در و انکه کفر و جهالتین اظهار ایش در امانتیه
 شریف خاشیة تجریده و شویله بیورش در که صوفیه در هر جاغت
 بود که زاهد اولش در که واقعده یوقدر الازات واحده وار
 انده اصلا ترکیب یوقدر و انک صفتی انک عیندر و او حقیقت
 وجود در لکن حد ذاتده شوائب قدیم و نیات امکان
 منزه در و انک چون قیود اعتباریه ایله تقید دارد و اول حسب
 موجودات متمایزه و نماینده اولوز پس اندن تعدد حقیقی توهم
 اولوز که بوطور عقله خارج در زیر که بداهت موجود انک
 تعدد حقیقی ایله تعدد نه شاهد در و کذلک بداهت ذات
 و حقایق فقط بالا اعتبار دکل بلکه بالحقیقه مختلف اوله قرینت
 و بقوله زاهد اولش که انک مکاشفات و مشاهدات استنادنی
 دعوا ایلوب در که اکامبا حقت عقل و دلالات ایله وصول ممکن

دکله

دکله بلکه عقل او را ده مغزوله و نه کیم حقت نکات عقله
 مغزول اوله یعنی که اما شول کیمه که در جات عقله مقید در
 و هر شمه که عقل شهادت ایلیم اول مقبوله و هر شمه که عقل شهادت
 ایلیم او در و در دیر له و حی طور عقلک در آسنده بوطور یوقدر
 دیر له و اول مکاشفات و مشاهداتی صحتی تقدیر در او زده عقله
 موافق بر شمی ایله تا اول قیلور پس انقضیه بداهت عقلک
 شهادت ایله انک انک انک الی ابطل او زینه اقامت بر ماند
 مستغیر در و انک تجویزنی مکابره عه ایلوب اکا الفات
 ایلر (کلام) سیدک ترجمه سی بودیه اما مولانا سعد الدین شرح
 مقاصده و شویله بیورش در که متفلسفه و متصوفه در هر جماعت
 بینه مشهور اولش در که حقیقت واجب وجود مطلقه و چون
 از او زینه ایراد اولوز که وجود مطلق بر مفهوم کلید و خارج
 تحقیقی یوقدر و از او غیر متناهی و واجب ایله خارج وجود

و واحد در دانه تکثر یو قدر پس از بوایرادک جوایزه در که
 او واحد شخصه و بر وجود ایله موجود در که الیک غیبه و موجود
 تکثر و کثرت اضافات ایله در انزک تکثر وجودات و مسطه سیده
 زیرا که وجود چون انسانی منسوب اوله بر موجود حاصل اولوز
 و چون فرس منسوب اوله موجود اخر حاصل اولوز و علی هذا
 انزک بوجواب بر الحق واجب موجود او لمقلغه و وجود جمیع
 اشیا حتی قازورات واجب او لمقلغه تصریح شاعندن
 احقر از دره تعالی له عما یقول الظالمون علوا کبیرا و الا تکثر
 وجودات و وجود مطلق فیه و غیره وجود در اولیا مفهوم
 کلی اوله یعنی ضروری و جمیع حکما اتفاق ایلند در که وجود مطلق
 معقولات ثانیه دین و امور اعتباریه دین و خارجی و تحقیقی و غیره
 و بوالک ترجمه بعضی کلامیه و بوندن مقصود حاصله زیر ابرار
 انزک مذمبی تصور در غیر دکل و به جماعت فنی فلن ایتدیر که

شیخ

شیخ رضی الله عنک مذمبی بود و عاشقانه و معازله که
 انک مذمبی بواول **المنجی و صل** وجودیه موحده یک مذمبی
 بیانه در رضوانه علیه السلام اجمعین جعلک الله فی برکه اولیه
 معلوم اوله که شیخ قدس سره بعضی مستفادنده میوردیکه واجب
 الوجود وجود مطلقه معتقدان نارمان و منکران با صراحت
 بعضی فلن ایتدیر که انک مرادی مذمب وجودیه اوله که مولانا
 سعد الدین انی شرح ایلند که اول بهنام عظیم بر کلام غیر مستقیم
 و بر بود صله کلام شیخ ترجمه ایلر از اندر صکره انی یا شروع ایلر
 شیخ رضی الله عنه فتوحاتده عقیده اولی ده میوردیکه عالم جمله
 انکه موجود دره و او کندر نفسی ایله موجود در انک وجود انک
 اقتضای بقا سنک نهایتی یو قدر بلکه او بر وجود مطلقه شیخ
 منکران چون اول فتوحاتده بوجاهت کور دیز و بعضی مستفادنده
 انک مثلی بولدیر شیخ و وجودیه دین او لمقلغه خرم ایلوز

انی تکفیر ایدیر شیخک بعض معتقد ای چون شیخک بوعبارت
 مشنی کوردیلر اعتقاد ایدیر که مراد شیخ اولد که باری تعالی
 وجود مطلقه یعنی معقولات ثانیه دنی اولمز وجود عامه
 و چون بو معنی یه وجود مطلق خارجه موجود دکلر پس تکلف
 کلی ارتکاب ایدیر و دیر که اولکی طبعی و حد ذاتیه
 بر مستقل وجود یوقدر پس دائماً از لاه و ابد آله مطابره
 بر مظهر کر که الکت ضمتنه اول متحقق اولوز و قدم عالمه
 قائل اولدیلر و اول اصل فاسد دنی اعتقادات فاسده لایم
 کله و لاجرم محله اولدیلر و ادره شریعتیه طشره کنیز شیخ
 رضی الله عنہک مراد که باری تعالی وجود مطلقه یعنی نه عتد
 و نه معلوله نه کیم فتوحاتیه التبیح بابده بیورشده که حق تعالی
 وجود مطلق ایلر موصوف اولدیر زیرا که اول نه بر شیه معلوله
 و نه عتد بلکه او کند ذات ایلر موجود در سؤال اگر دیر لایم

عدم

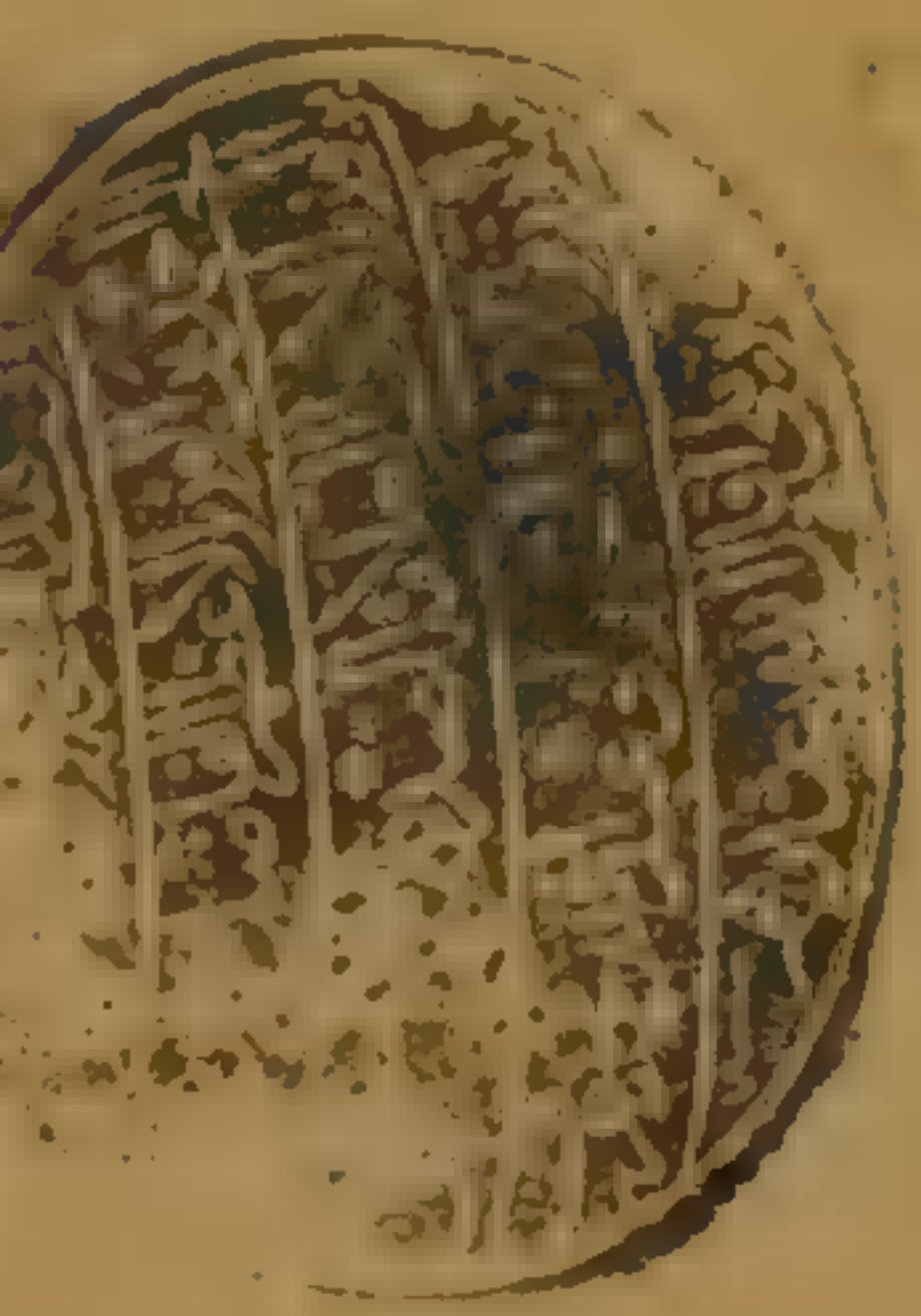
عدم معلولیتی ظاهر در اما عدم علیستی ظاهر دکلر جواب
 عتد ایکی معنای دارد بری لغو در و اول معنی ایلر
 فاعله و غایت و شرطه و معده و ارتفاع مانعه ناشی دکلر
 یوقدر که باری تعالی بو معنی ایلر عتد زیرا که فاعل و مانع
 عالمه و ایکنجی معنای اصطلا حیده نه کیم فلسفه دیر که
 ذات باری ملا حظله امر دیگر علت تامة عقل اولد
 استر اول امر دیگر نفس الامر اولسون امکان عقل اول
 و الکت غیر یله وجود کچی استر موجود خارجی اولسون قدرت
 و ارادت کبر اهل سنت قنده بو معنای بجا بده و علی هند وجود
 باری تعالی ملازم وجود عقل اول اولوز و انکله مفیده اولوز
 زیرا اندن انفاکی محال اولوز پس الکت وجود غیر یله مقید
 اولوز پس مطلق الوجود اولمز و عبارت شیخ بوکه موافقه
 فائمه یعنی فلسفه صر خوا بان ایجاد له العالم مر لازم دانه

فیمتنع خلوه عنه فانكر والقدرة واقتواله الایجاد وبعین
 تقید وجود مقدر عالمك وجود را یله که مستلزم قدر
 و چون شیخ بو معنایه علیستی نفی ایلد که اثبات احتیاج
 اوله پس ذات حق فحیث هی امور اعتبار و نفس الای
 قطع نظر قدرت و ارادت کبر اندر هیچ سنه صادر اولمه پس
 علت اولمه الکنون شیخ رضی الله عنه فتوحاته یلمر برنجی باده
 دیشدر که معلومك اولسونکه ذات حق در شی طاهر اولمه
 ذات اولمق حیثینده تا که بر اخر منسوب اولمه قبه و اول
 ذات نسبت اولنا امر اخر ایجاد اوزرینه قادر اولمقد و بوزم
 قنوده و اهل حق قنده در یا خود ذات نسبت ایلر که اول علت
 و بوزم مذبحر دکلدر و صحیح نفی اولمه لکن اول مخالف جهنده
 بزم غرض اوله که مقرر اوله که شیخ وجود عالم ذات حق
 ذات حق اولد نفی حیثینده نسبت ایلره که علیت نسبت الی کلکله

ایلمعنه

الکنون انك مذمینی ابرار ایلدك و اول ذات قادریت
 نسبتی ایلد بر امر ثالث نفی لابد در که او مقصود بالایجاد
 اول عینك ایجادن اراده در پس کون موجود اولمه
 الا فردیتند یعنی اوج شیدن که ذات و قدرت و ارادت
 احدیتند دکل یعنی ذات حق در که احد در و فتوحاته
 الکنی باده بیوردیکه حق تعالی کند ذاتیکه موجود در مطلق
 الوجود در و کند نیک غیر ی ایلد مقید دکلدر و نه معلوله
 و نه علت ربکه او خالق معلولات و علل و ملک قدس و لم
 یزل در و عالم له سبحا و تعالی ایلد موجود در پس شیخ له
 وجود مطلقه قولك بینی ایلد وجودیه ملاحظه لك الله تعالی
 وجود مطلقه قولك بیننده فرق عظیم اولد بر برامعای
 اول اولد که اول علت دکلدر یعنی موجب دکلدر الکنین
 معناسی اولد که او وجود عامه که معقولات ثانیه دندر

اولی ایجاب صحیح و یکنویی کفر صریح **مقدمه** وجود واجب
 الوجود عین ذاتی در کلام و وجود خاصه در یونیه وجود
 مطلق که نبوت و حصول و تحقق عبارت اولی وجود عالم
 و کلام زیر که اولی موجودات او زینیه انده زائد در
 خارجه دکل زیر که او خارجه معدوم و زید اگر واجب
 تعالی و وجود الیک عین ذات اولیه بلکه خارجه الیک
 غیر اولیه البتة بر موجود خارجی اولی پس ذات بار
 عارض بر صفت اولی و ممکن بالذات اولی زیر واجب بالذات
 تقدیر محال و علی هذا بر تعالی الیک اول صفت ایله انصاف
 بر علتی نایب در و الیک علی ذات بار الیک غیر علت اولی
 جائز و کلام و الا لازم کلام که واجب الوجود بالذات کنی
 وجود نه غیر محتاج اولیه پس ممکن بالذات و واجب بالقیام
 اولیه محال و اگر اولی علت ذات بار اولی ایله

عقل

عقل حاکم که ایجاد فرع وجود در پس مادام که موجود
 فی نفس اولیه علت وجود اولی ممکن دکل و علت معلول
 او زینیه تقدم ذاتی ایله مقدمه پس بود وجود در اول موجود
 اولی اگر اولی وجود سابق اولی وجود لاحق عینی اولی
 ایله تقدم اشئی علی نفس لازم کلام و اگر الیک غیر اولی
 ایله تسلسل لازم کلام یا خود بر وجوده انتهای که او عین ذات
 و هو المطلوب **سؤال** اگر در لایه ذات بار فرج حیث
 می می علت در جواب هر شی که وجود ک معوضه اول
 من حیث می کند ذاتی نظر ایله اندن وجود مسلوب زیر که
 ماهیت فرج حیث می جمیع امور عارضه اندن مسلوب بر موقع
 الیک نه عین در و نه جزئی در پس او کند حد ذاتی که
 معر اولی در پس ماهیت فرج حیث می خارجه معدوم اولی
 و معدوم و ایجاد الیک بداهت محال و پس ماهیت لایشرط

موجود اولیٰ ممکن دکلدر استر کند و یه ایجا را اولسون استر
 غیر ی ایجا را اولسون و یو باید به منازعه مکابره در **دلیل دیگر**
 هر بر مفهوم که وجوده مفایر اوله مثلاً انشا کبر مادامکه اکه
 نفس الامر ده وجود منضم اولیه اول و جهل در بر وجهه نفس الامر ده
 قطعاً موجود دکلدر و مادامکه اکه انضمام وجود ملاحظه اولیته
 اکه موجود در دیو حکم ایلیک ممکن اولمز پس هر بر مفهوم که وجوده
 مفایر اوله اول نفس الامر ده موجود اولمقلقه بر غیره چنانکه
 اول غیر وجود در دهر شی که موجود اولمقلقه غیره محتاج اوله
 اول ممکن زیر امکانک معناسی دکلدره الا موجود اولمقلقه غیره
 محتاج اولمقلقه پس هر بر مفهوم که وجوده مفایر اوله اول
 ممکنه در علی هذا بار تعالیٰ و وجود را انک غیر ی اولیٰ اولمز
 والا ممکن اولوز تعالیٰ غم ذلک علواً کبیر **سوال** اگر در
 ایسه ممکن اوله که اول موجود اولمقلقه انک موجود اوله

بر غیره

بر غیره محتاج اوله یوخب انک وجود اوله غیره محتاج
 اوله دکل **جواب** چون غیره احتیاج موجودیتده در پس
 اول موجودیتی غیره استقاده ایتیش اولور و انک معلول
 اولمش اولور و موجود اولمقلقه اول غیره اوزرینه موقوف
 اولوز پس ممکن اولور استر اول غیره انک وجود در یسوز
 و استر اکا انک موجود دیونام و یسوز **دلیل اخر** واجب
 حد ذاته منافی عدمه و اول قبول عدمه مفهوم مرکب
 بعدیدر زیر انک ماقداسنک قبول عدمه لذاته امتناعی
 یوقدر بلکه وجود واسطه سبیل عدمه امتناع ایلر و شک یوقدر
 واجب اوله که بذاته منافی عدم اوله و اول دکل که غیر
 واسطه سبیل منافی عدم اوله و وجود لذاته منافی عدمه یوقدر
 بر وجود اخر واسطه سبیل دکل والا وجوداته تسلسل لازم
 کلوز پس لازم کدیکه وجوده واجب اوله **دلیل اخر**

اگر وجود بابر الیک غیر اولی اگر خارجیه موجود اولی
 ممکن اولی و الیک وجود الیک غیر اولی و فعالست
 پس بابر تعالی کند موجودیتش کند یک غیر بر ممکنه محتاج
 اولی و اول ممکن موجودیتش غیر محتاج اولی پس بابر تعالی
 امکانه اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی
 و اگر خارجیه اولی بیک الیک خارجیه وجود محال اولی
 و اول ذات بابر به محمول اولی ایست پس اول وجود عامه
 زیرا وجود عالمک مفاسی دکلر الا اولی و ملحق و هستی در
 و خارجیه موجود دکلر زیرا معقولات ثانیه در و باری
 تعالی و غیر اولی نه محمول در بزم کلام و وجود خاصه در و
 وجود عامه دکلر **مقدمه** چون مقرر اولی که ذات بابر الیک
 عین وجودید پس او بر وجود محمول اولی یعنی بر ماهیه عین
 دکلر و وجود عالمک که نسبتی نسبت عرض عامه و خارجیه

الیک غیر بر وجود موجود دکلر و خلافاً بین که
 اندر ویرا که وجودات ممکنات خارجیه موجود در و وجود
 وجود عین وجود در تا که تسلسل لازم کلیه **سوال**
 اگر دیر لایسته چونکه وجود بابر الیک عین بر پس که موجود
 دیکر ممکن اولی زیرا موجودک مفاسی ذوالوجود در
جواب موجودک مفاسی ماقاب الوجود در استر ضفک
 موصوف ایله قیام قیلتند اولی ممکنک وجود در انزک قیام
 ایله قیام که استر قیام الشی بنف قیلتند اولی و وجود
 واجبک کند نفسی ایله قیام که با وجود که بزم الواجب
 موجود قولیمزده محمول خارجیه و ذمته عین واجب اولی
 وجود خاص دکلر که تا اعراض لازم کلمه بیک محمول وجود
 عامه که خارجیه واجب و ذمته الیک غیر بر و بالجملة
 وجود خاصک واجب در زینه محلی موطنه در و وجود

عالمی حملی الیک اوزرینه حمل اشتقاقی و مولانا نور الدین
عبدالرحمن بکام قدس سره الغریزه دیدیکه حقیقت وجود که
عین واجبیه و واجب اوزرینه جمله اشتقاقه احتیاجی یوقد
بلکه بالمواطئه محموله و اگر صیغه موجود در اول معنایه وجود
مشتق قلار ایسه موجودک معنای ذوالوجود اولش
وجود الیک نفسی اولوب یا خورد غیر اولی مطلقه اعم اولی
حاله **سؤال** اگر دیر ایسه پس قیام وجود مجاز اولی
و علی هذا الیک موجود اولی مطلقه فی مجاز اولش اولی **جواب**
مولانا جلال الدین دوانی بوردیکه الیک اوزرینه الحلق قیام
مجاز اولی مطلقه لازم کلمه الیک اوزرینه موجود اطلاق مجازی
اولی کالایحقی علی فیه ارنی بصیرة **سؤال** اگر دیر ایسه لفظ
وجود در ذهنه متبادر اولان بر امر کلی در که مانع شریکت دکن
پس نه گونه عین واجب اولی با وجود که واجب جز حقیقت

جواب

جواب بزم سوزن حقیقت وجود در که نفس الامده در
یوسف مدلول لفظه ذهنه متبادر اولی دکن زیرا که
جائز در که ازبانه لفظ وجودک مدلولی امر کلی اولی حقیقت
واجبه عارض اعتبار اولی و بو حقیقت حد داننده جز حقیقت
ممتنع الاشرک اولی حقیقت واجبیه قیاس ایله مفهوم واجب
ای اولی زیرا مفهوم واجب بر امر کلی در الیک حقیقتی جزئی
حقیقت **مقدمه** حقیقت نار مثلاً خارجیه موجود اولی قبح
احاق و اشراقی اولی و اول احاق و اشراقی اولی و اشراقی
سببی نازک وجود خارجیه و علی هذا احاق و اشراق
انار و احکام خارجیه نازک و نازک وجود خارجیه اولی
انار و احکام مبدئیه و بزم بو مقدمه در غرض اول
مبدئیه بلکه حکما شایین دیر که بر وجود دارد که خارج
ماهیت ناره عارض اولی و اول انار و احکام مبدئیه اولی

و وجود وجود عین وجود در پس بار وجود ایلد موجود
 انک غیریدر و اکا عارضه و انک وجود در کنده ایلد موجود در
 اکا عارض بر وجود ایلد دکل و حکما اشراقین دیر که فاعل
 نفس مایهتی خارجه پیدا ایلد که بر وجود عارض ایلکنر
 بلکه بزم قولیز اوزره ایجا مایهت سنک قولیز اوزره ایجا
 وجود کیده یعنی مایهت بذاتها خارجه اثر فاعلدر و چون
 مایهت خارجه پیدا اولدر عقل انی ملاحظه ایلر و هستی
 و بودن و وجود و تحقق و کون و حصول معناسی اند
 انتر اغ ایلر و انک اوزرینه حمل ایلر و المایهت موجوده دیر
 پس خارجه یوقدر الا مایهت وارد فقط و انک اوزرینه
 محمول اولم وجود و هستی بر ام اعتباریدر اویله دکل که
 او موجود خارجه اولد بلکه او معقولات ثانیه دیر در معقولات
 ثانیه دیر مراد اولدر که بزم مایهت انی تعقل ایلر بزم پنجمه

انک

انک صورت حاصل اولور و اول حاصل اولم صورت معقول
 اولدر و خارجه بر سنه وارد که انک مجاز دیر و اول
 خارجه موجود اولم انی اند و چون اول ذهنده حاصل
 اولم صورت بر دفعه فی ملاحظه ایلر کور و رز که ذهنده انک
 بر قاج مستلزم وارد که خارجه یوقدر جمله دیر بر اولدر که
 اول ذهنده کلیدر و مانع شرکت دکلدر و خارجه خوردر
 و مانع شرکتدر پس بو حکیت معقول ثانی اولدر و مایهت
 اوزرینه محمول اولم وجود بو قیلدند و زیر مایهت اول خارجه
 فاعلک اثر اولور اند نفس انک صورت عقلده حاصل اولور
 اند نفس عقل اند حصول وجود و بودن معناسی ادراک
 ایلر و انک اوزرینه حمل ایلر و بزم مایهت متکلیفده مختار محققدر
 و حکما اکثر متأخرین که فاعلدر اما انک کنه دیر فاعلدر
 و بلندن با حاصلدر اگر بوند مبدء تأمل و انی واقع اولیدر

عین قول اشعری اولدنی معلوم اولور ایبر که هر شیک وجود
 اول شیک غیدر و شیخ می الدنیک قولیک غیدر که وجود اشیا
 ذات حقد و برانه شایع تعالی ان ایکی وصله بیان ایبر
وصل اول بقول عین قول اشعری ایبر و کنی بیانده در
 و هر شیک وجودر الیک غیدر و چون بولکلام بادر ظاهر
 البطلانده زیر که اول تقدیر اوزره اشتراک وجود لفظی
 اولور معنور اولمز و اول باطلده زیر که بر چون اعتقاد ایبر که
 صانع عالم موجود در فاما بخرز که اول واجبیدر یا ممکنیدر
 جوهر میدر یا عرضیدر چون اعتقاد ایبر که اول عرضدر
 بر شبهه کلر اول اعتقاد در دفع ایبر پس اعتقاد ایبر که
 اول جوهر در گیر و بر شبهه کلر ان فی بر طرف ایبر پس اعتقاد
 ایبر که او واجبدر و ظاهر در که الیک جوهر تنی اعتقاد ایله
 عرضیتی اعتقاد در ائل اولدنی بنکامده الیک موجود اولمطلق

اعتقاد

اعتقاد در ائل اولمز و الیک واجب اولمطلق اعتقاد ایله
 جوهر اولمطلق اعتقاد الیک زوالی وقتنده ینه موجود اولمطلق
 اعتقاد در ائل اولمز پس اگر وجود عین جوهر و عرض اولیدر
 کرک ایبر که موجودیت اعتقاد در ائل اولیدر نه نکیم جوهریت
 اعتقاد در ائل اولدنی بکر پس معلوم اولدیکه وجود جوهر و
 عرض بینده اشتراک معنور ایبر مشتر که یو خه اشتراک لفظی
 ایله دکل و چون شیخ ابو حسن الاشعری الیک جناب اندر اجل و
 ظاهر البطلان بر کلام کویا اوله بر اینیه علما محققین الیک کلامی
 بولک اوزرینه حمل ایبر در که شیخ اشعری الیک غیبت ایله مراد
 اولد که وجود خارجده ماهیتده امتیاز خارجی ایله تمایز دکلدر
 یعنی خارجده بر نه یوقدر که الیک ماهیت دیه ل و بر شئی اخر
 یوقدر که الیک وجود دیه ل و اول خارجده اولمز وجود اول
 خارجده اول مز ماهیته عرض اوله عرض خارجی سوارک جسم

ع و ضی کیدر زیر خارجه بر نشه وارد که که جسم دیر ادا
 بر نشه وارد که که سواد دیر اول جسم خارجه ع و ضی
 خارجی اید عارض اولمشه بلکه ماهیت خارجه اولمطلق بود
 نفس حصول تحققه غیر دکل و بولکم اشراقین در که انر
 دیشدر که ماهیات بند و اتها انر فاعله یعنی ذات فاعل
 مستیع ذات معلوله و چون ذات معلول خارجه پیدا که
 عقل اندک کون و حصول و وجود اشراق ایز و الک اوزینه
 حمل ایز پس بویکی کلام بنیده هیچ بر فرق اولدر الا بولک اید که
 اشراقین وجود ذهنی به فاعله در پس در که وجوده خارجه
 عین ماهیت و ذهنیه غیر ماهیت زیر که اولک اوزینه محمول
 و محمول اگر که موضوع اید خارجه متحد اولوب و ذهنیه متغیر
 اوله تا حمل صحیح اوله و چون که شیخ اشعر وجود ذهنیه فاعله
 انجمن فقط وجود عین ماهیت رید ی **النج** **السل** اول کلام

عین

عین کلام شیخ محی الدین اید یکنی بیانده در شک یوقدر که
 وجود مفار مصدر اید که کون و حصول و ثبوت و تحققه
 عبارت از خارجه موجود دکل و پس او ماهیت مبداء
 و احکام خارجه سی اولمق ممکن دکل اوج و جهله **وجه اول**
 اوله که او خارجه معدوم و خارجه معدوم اولان
 بالبداهه مبداء موجود خارجی اوله فریه زیر ابر نشه که حد
 دانسته متحقق اولیه اخوک تحققة سبب اولمق ممکن دکل
 و بوباید منازعه مکابره در **وجه ثانی** اوله که بقا مقرر
 اوله یک مثلاً ماهیت انشادامکه وجود نفس لامرده منقسم
 اولیه و جهله بر وجهله اول نفس لامرده قطعاً موجود دکل
 مادامکه که انقسام وجود ملاحظه اولنیه اکا موجود در
 حکم اصلا ممکن دکل و چون وجود معقولات ثانیه دندر **وجه**
 وجودی یوقدر و ماهیت فنی خارجه موجود دکل و یک معدوم

خارجینک بنیرینک انضمام دهنده ممکنه اما خارجده
 محالده کما لا یخفی علی من له ادنی تأمل و ایکی معدوم خارجینک
 دهنده انضمامی امر خارجینک وجودینی مفید اولق بالبدیه
 ممکن دکلده بی هرگاه که ایکی امر اعتبار که خارجده معدوم اولده
 خارجده موجود برام ایلده قائم اولور اوله اوله ایکیسینک قائم
 اولده قلم اول موجودده ایکیسینک اجتماعی اعتبار ایلده بنیرینک
 انضمامنی ملاحظه ممکنه و که لک اگر برام اعتبار بر موجود
 خارجی ایلده قائم اولده و برام اعتبار اخر که عارض اوله اول
 ایکی امر اعتبارینک بنیرینک انضمامنی ملاحظه فی ممکنه اما
 بویله اولیای ایکی معدومک بنیرینک انضمامنی ملاحظه ممکنه
 بلکه بر موجود خارجی ایلده قائم اوله ایکی امر اعتبارینک بنیرینک
 انضمامنی ملاحظه بعدد نه خال دکلده و مادامکه خارجده وجود
 ماهیت اوزینه منقسم اولیه ماهیت گذر عدم اوزینه بقدر

الکچون

الکچون کما مش یین اکا ذاهب اولدیر که وجود خارجده
 موجود و ماهیت خارجده عارضده تا که مفار انضمام تصور
 اولده **وجه ثالث** اولده که وجود بالمعنی المصدر ماهیت
 احکام و آثار خارجیه سی جمله سفندند زیرا که اوله ماهیت
 خارجده متحقق اولور اندر نفس عقلانی ملاحظه ایلر و معنی
 وجودس اندر اخذ ایلر و لک اوزینه حکم ایلر پس وجود
 بو معنایه خارجده حصول ماهیتنه متاخر اولور پس مبدأ
 آثار و احکام اولق ممکن اولمز **تتمه** بو تتمه جمیع مقدمه لک
 زنده سیدر و مقصود بالذات در چون ماهیت آثار و احکام
 بر وجود طلب ایلر که اول آثار و احکامه مبدأ اولده و خارجده
 موجود اولمز وجود بر دین غیری دکلده که اول واجب الوجود
 تعالی و تقدس پس ماهیت بو معنایه مبدأ آثار و احکامی
 پس او نفس ماهیتی جمیع لوازم و خواص ایلده حاصل قیلور

اند که سبکه عقل گونه و حصول مفارقتی اول مایه نه اخذ
 این و آنکه اوزرینه حمل یزد و بولم بعینه کلام شیخ اشعری
 و کلام حکما اشراقین در غایه مافی الباب اوله که اسلوب تغییر
 مختلف و مقصود واحد در **بیت** عبارت ناشی و حشک و
 و کل الی ذلک الحال بشیر و بومعناک وضوحی ای که مکه ده
 حاصل اولورانه شایسته **تکلمه اول** جمیع حکما و اکثر متکلمین
 وجود ذہنی یہ قائلند اما متکلمین اهل سنت اگرچه وجود
 ذہنی یہ قائلند مگر اما انک قولند حق تعالی تکلمه
 اشیا تک وجودینه قول لازم کلمه زیرا انرا اصول فقه ده
 امور شرعیہ ایله مکلف اولد بغیر تصریح این شد در فاضی عقد
 و این حاجب بیو مشرد که بوقول خاصه اهل سنت و شائر
 طوائف انک اوزرینه انکا عظیم ایوب دیشد که نام و غافل
 و مغشی علیہ و مجنون اوزرینه تکلیف تمنع ایکن معدوم اوزرینه

تکلیف

تکلیف تمنع اولمق اول بالظر بقدر و اهل سنت بویه جواب
 و بر مشرد که اگر معدوم حالت عدمه بالفعل مکلف
 اولمق مراد اولد بواعتراض اول زمانه و اراد اولودی
 اما بومعنا مراد دکل و بلکه مراد بر تعلق عقلیه یعنی اول
 بر معلومکه خارجه معدوم در حق تعالی بیلور که اول شراط
 تکلیف ایله موجود اوله که و پس لایزاله اشلیه جکی
 انسه ایله ازله اکا حکم متوجه اولور و بوجود علم یہ
 نصر یکد زیرا اگر اشیا حق تعالی تکلمه موجود اولمیدی
 اول تعلق عقلی و توجه ازله تکلمه جمیع معناسی اولمز ایری
 و بالجملة حق تعالی تکلمه معلوماتی معدوم مطلق دکل و زیرا
 اول معلومات حق تعالی قنده متمیز از دهر نسنه که
 عالم قنده متمیز اوله البته اول شیک و جهل دن بر وجهیله
 وجود و اراد در خصوص اهل سنت که قائلند که حق تعالی

جزئیات علی الوجه بجزء عالمه و علی هذا اشیا ماهیات
 کلیه و اشخاص جزئیة لیه حق تعالی قسده علم قدیمه حاضر
 و بوجوه طویل الذیله که بومقام انی شرحه تحمل ایلم و بزم
 بومحله غرض من علم الهده اشیا نیک وجود علم اید موجود
 اولیله تمام اولوز استر کلی استر جزئی اولسوز و اول موجود
 علمیة به شیخ و اتباعک اصطلاحه اعیاناً ثابته دیر و اگر
 نا اهل کشیدک اعتراضات خوفی اولمیدن بوطول و این
 اولمز ایدن نه کم حضرت علی بیوردن العلم نقطة کثرها کما
تکلمه بانیه چون حق سبحا و تعالی علته مسم و مقهور حاضر
 اولک ماهیات جزئیة دیر بر ماهیات خارجه موجود و مطلق
 مراد ایلین اول ماهیة کثر ذات مقدسه سنده اول وجود
 بر نسبت خاص دیر و اول نسبت واسطه سبله اول ماهیات
 خارجه انار و احکام ظاهر اولوز پس اول ماهیت موجود

فی محله

فی خارج اولوز و ذات بار که وجود در اول ماهیات انار
 و احکامه مبداء اولوز و علی هذا وجود عارض ماهیت اولی
 بلکه ماهیات خارجه حصول و تحقیق مبداء اولوز و بقا
 معلوم اولی که حصول و تحقیق بر امر اعتبار نفس الامر که
 ماهیت خارجه پیدا اولد بقصد نفس عقل انی ماهیة دارا
 اید و انک اوزرینه حمل ایلد و چون عبارت تنکد بوندر غیر
 تعبیر ممکن اولم که ماهیت پیدا اولد قد نفس یا خود ماهیت
 ظاهر اولد قد نفس عقل مغایر کونی اخذ ایلد دینلور پس پیدا
 اولمق و ظاهر اولمق همان نفس بودند که کونی وجود و
 تحقق اند نه عبارت دیر و احوال عراض لایق و کله زیر افق
 و فهم اندر اشرف و الطفره که اخذ معاینه نخواهد لولایت
 اید مقید و مشغول اولد بلکه الفا اید تعبیر اتاندر اول معنی
 اخذ ایلک لاند **رسید بشریف** فاشیه بجزیه ده بومغای

بیان مکنده بیویشد که وجود حد ذاته بر حقیقت مستوفی
 و آنده و جهات الوجوه تعدد یوقد و اول گذر زائیده فائده
 و اکا اصلا عدم متطرق اولمز و امکان قطعاً و صور اولمز
 و اول حقیقت واجب الوجود در تعالی و تقدس و انک
 غیر یسینک موجود اولمقلفک مفاسی اول غیر له قیاس
 متمنع اول حقیقت اکابر نسبت خاصه سید و اگر چه اول
 نسبت مجهول کیفیته و بحقیق در که اول نسبت مجهول
 کیفیته و کله بکه معلوم در رتیر اول نسبت مبدائیت
 عبارت در نسبت مبدائیت مجهول کیفیته و کله و نه خائیه
 تجرید ده بیویشد که واجب وجود مطلقه یعنی غیر له
 نقید و اکا انضام معارف و علی هذا مایات مکنه به
 عروض وجود مستور اولمز پس مایات مکنه موجود
 اولمقلفک مفاسی و کله الا گذر زائیده قائم اول حقیقت

وجود

وجوده اول مایاتک بر نسبت مخصوصه و اول نسبت
 وجوه متعدده و انکار شتی اورزیده در اول نسبت مایات
 اطلاع مکنه و کله پس موجود کلتی اول در اگر چه وجود جزئی
 حقیقیه و اند نضام بیور دیکه هذا ملخص مازکره بعض مایات
 غیر المحققین و لا یعلم الا الاستحسان فی العلم و چون سید
 امام متأخرین و بمفاد قبول ایدوب و معرفتی علمه استخ
 اولند حواله ایدر پس اگر که مبتدیان نارسیده و پیران
 نابالغ اعتراضات و آهیه و شبهه فاسده نانی دراز
 ایلمیه لزوم تصور فهمه معترف اولمز و السلام و چون بو معنا
 منقح و مقرر اولمز لا یقدر که انک تسایج و فروغ شریع
 اولنه تا جواب اعتراض ان اوله دلایه الموفق فرغ
 و علی هذا وجود خارجی ایکی شید و بری ماهیت مکنه که
 آثار و احکامی دارد و کیفی خارجیه اول آثار و احکام

مبدأئید که ذات حق قدر و مبدأ مبدأ اول یعنی حیثیت
 در المبدأ آن که مایه تدریج و مقارن و مباین دکل و بلکه مقارن
 و جامع و مع اولی که در اما اول مقارنت و جامعیت
 معیت عرضت مقارنتی و جوهر یک جوهره مقارنتی که دکل
 بلکه مبدأ الیک در المبدأ مقارنتی و مقارنته خیر و مکان
 و موضع و محلی و یوقده بلکه مجزئانیر و تأثیر و فعل
 انفعاله و مقوله فعل و انفعال کاهر بالفعل اولی که فاعل
 بالفعل فاعل اوله بالقوه دکل و منفعل بالفعل منفعل اوله
 بالقوه دکل و علی هذا فاعل حالت فعله متفعله بالفعل
 مقارن و ملازم و صاحب اولی بالقوه دکل پس ذات
 وجود مقارن مایهت اولی و هو معکم اینا کنتم و کما یکن
 محیط قول شریفی بولکانشا رتد فافهم مقارنته الوجود
 لتمامیه **سوال** اگر دنیو را بچون اشیا یک آثار و

احکام مختلفه در زیر آثارک آثار و احکام احراق و اشراق
 و تسخیر و صوتک آثار و احکام برودت و سیلان و
 رطوبت و علی هذا اشیا و وجود واجب تعالی
 بر حقیقتی که انده بر وجهه اختلاف و تباین یوقده پس
 اما متضاده و متباینه به نیجه مبدأ اولی و نه گونه بر زمانه
 مبدأ افراد جمیع عالم اولی و جمله بر زمانه نیجه مقارن اولی
جواب بوجوبه بطریق ضرب المثل بر مثال محسوس
 احتیاج وار در و الله المثل الاعلی فی السموات و الارض
مثال چون مختلف الاشیاء و الاکوان شیشه که کوفته مقبل
 واقع اولوب کوفتک نور اول شیشه را اوزینه دوشده
 نور آفتاب اول شیشه لک ارنده گونه گونه رنگریزه
 رنگنوب و اول شیشه لک ارنده بر چو اسه دوشده
 اول الوان و مقادیر و اکوانک جمله سی اول دیوارده

مشاهده اول نور حال بود که شمع نور حد داشته اول الوان
 معوی و مبرادر و جمیع الوان ملک سبیل ظاهر اولند را غیر
 وجه **تمثیل** اعیان ثابت که حق تعالیست موجودات علم از لایه
 که تقدم اول شیشه از مشابه سنده در و علی هذا تعدد قوا به
 بناء واحد حقیقتی نه اما مختلفه ظهور جائز اول نور و انک جمله
 مقارنتی محال اولیة زیرا او دائره زمانه خارج در جمیع اشیای
 آن واحد نفس مقارنتی ممکن او کوزنه کیم مثاله بیان
 اولیة زیرا اول اعیان نه هر رنگ بر آثار و احکام خاصی وارد
 اخزنه یوقدره نه کیم اول شیشه ارک هر رنگی وارد که
 اول رنگ غیر سنده یوقدره اعیان ثابت ملک آثار و احکام نه وجود
 واجبک خارج مبداء اول مطلق نور اقبالک اول شیشه را
 شریقی کبیده و اول شیشه ارک اردنه اول نور دیوار ذهن
 اولان خارج کبیده و اول شیشه ارک الوان متلون اولوب

دیوار اوزینه دوشن نور موجودات خارجی کبیده فافهم و
 توهم و اعلم و بومثال فرعلک بر قاج نتیجه ار وارد **نتیجه**
اول فرعه معلوم اولیکه موجود خارجی ایکی شیدر بری
 ماهیت و بر مبداء مقارنه و علی هذا موجود خارجیک ایکی
 جهتی اول در جهت اول خلقت و امکان وجود تیدر و اول
 ماهیت جهتی و بوجهت بوطائفه اصطلاحه فرق دیر
 و هر کیم که بوجهت غین بار در دیریه کافر در زیر ابو جهت
 امکان صرف و وجودیت مفسد را کینجی جهت مبدائید و ب
 جهت جهت حقیقت و جوب و بوبیتد و بوطائفه اصطلاحه
 بوجهت جمع دیر **نتیجه ثانی** مثاله معلوم اولیکه شول نور که
 دیوار اوزینه دوشوب انده الوان مختلفه ظاهر اوله اول
 وجود خارج کبیده را غیر و دیوار اوزره محقق الوقوع اول
 فقط نور در و لغز که بطن الوان معدوم موجود نما و موم

محقق القادر و نوریت جہتی جمع در و لونیت جہتی فرد
 و موجود خارجی یکی جہت بینی جامعہ پس اول وجوب
 و امکان بنیہ بر رخ اولد از مرج البحرین یقیناً یہا بر رخ
 لا یبعیج. پس وجوب امکان اولمز و امکان وجوب اولمز
 اما معاینہ ماہیت و مبدأ و نور و لون بینی خرق ایلمز بلکہ
 بر صورت و عالم محقق ماہیتی ماہیت سیلور و جمع و فرق بینی
 ایلمز. کما قال الشیخ العبد عبدہ و الرب رب فلا تغالط ولا تخطئ
مثال دیگر و لله المثل الاعلیٰ شراب و جامہ کہ جامک و شفا
 و شربک لطافتند دیدہ ہر ایک بینی بر صورت و عقل سیلور کہ یکی
 شیر و **جہت ثانی** جام ماہیت مناسبتہ سندیہ در شراب مبدأ
 پس و ایکسک اجتماع موجود خارجی مناسبتہ در معنی
 مثال اخذ ایہ و صورتی طرح قیل **نظم** فکانا سیار فی
 اعیاننا کشفنا الزجاجة فی سفی الصبا و هذا العلم یشہد

مخلصین

مخلصین بالقاد و العین تعطی واحد الدرائی و قال الشیخ
 قدس سرہ الغریز و لکنہ مزخ رفیق منزہ یری واحد العلم
 یشہد ثانی **نتیجہ ثالث** موجود خارجی ماہیت ممکنہ ایہ مبدأ
 واجب بینی جامع اولد یعنی جہتیلہ مبدأ اشتعال جہتند اکا
 انک عینی دنیای عبیدہ دکلہ و اگر ماہیت اوزرینہ اشتعال
 جہتند انک غیر بدردینہ دور دکلہ پس اونیہ عینہ
 و نہ غیر در و ہم عینہ و ہم غیر در **مثال دیگر** و لله المثل الاعلیٰ
 اگر صغ و کبر و طول و عرض و طوغ یلق و اگر یککہ مختلفہ
 بر قاج آئینہ در بر صورت کورس البتہ اول صورت کنڈی
 استعداد بر قدر کورینور پس اول صورتہ جوق اختلاف
 مشاہدہ اول نور و اول صورت حد دانندہ اول اختلاف
 معر و مبر آدر و **جہت ثانی** اول مختلف آئینہ لراعیان تائبہ
 و صور علیہ در و اول صورت مبدأ مناسبتہ سندیہ در پس مبدأ

اگر چه وحدت حقیقی ایل واحد در اما قابل متعدد در ملک اقتدا
 واسطه سبیل هر بر قابل سبیل ملک مبدائی مختلف اول و اول
 اختلاف ایل متصف اولوب اینیه لاده اولان صورتی ظهور یافته
 جهته ندر و جمله سی اطلال و عکوس اولوب و بر وجودش صلی
 و لم یغنی جهته اول سوتیک عینی دکلر و اول صورتیک غیره
 دخی دکلر زیرا که اول صورت بنفسها و مقبضتها اینیه ده
 ظاهر اول شده و هم ملک عینی دیر او و هم ملک غیر دیر او
نتیجه **بابع** مبداء آثار و احکام هر چند که واحد حقیقیه اما
 هر بر ماهیه نسبت بر وجه خاصی وارد که اخر ایل یوقدر
 و اول ماهیه اولان وجه خاصه ناشی اول ماهیک آثار و احکام
 ظاهر اولور و اول وجه خاص واسطه سبیل اول ماهیت
 ماهیت اخیره اثر ایل و اما فاعل غیر حق اولیه و اول وجهه
 ناشی شجره موسی علیه السلام انه اناسه و حسین ابن موسی

انما الحق دیر و لهذا عارف قیوم مولانا جلال الدین رومی
 قدس سره العزیز بیوردی حقا که هم او بود که میگفت انما حق
 در صورت بله منصور نبود بلکه بران دار براید نادان بکشد
 و معجزات انبیا و کرامات اولیا بود وجه خاصه ظاهر اولور و بود
 خاصه الهام حاصل اولور بود **وجه خاص** **ملک** اعداد ده واحد
 سیرایتیدر چون واحد کند دیکر قله تکرار اولدنه اشین ظاهر
 اولور و تکرار مانده ثلثانه ظاهر اولور و علی هذا الی غیر النهایه
 واحدک اشین و ثلثانه و اربعه و غیر یلزمه جهت حصول وجه
 خاصه اما ملک اسم ظاهر اولمز زیرا که اشین و ثلثانه و اربعه
 دیر او واحد دیر او و مراتب اعداد ده ملک اسم و ذاتی مجتمع
 زیرا که اسم ظاهر اول اول عددک حقیقی باطل اولور ایدی
 اگر چه اول عدد ده واحد فی دیر لکن یکم ثلثانه و احدى و اربعه
 و احدى دیر یکر یک و هکذا الی سائر الاعداد و ملک چون

سلوک ایله وحقه متوجه اوله بو وجه خاص ایله متوجه اولو
 انجیون اکابر مت یخ جمهم لیه بیور مشردر که حق کینده طلب
 ایلک کر که انجیون مولانا شمس الدین محمد شیرین المشهور
 بالمعری بیور که شعر انکه عمر در پی او مید دیدم سوسو
 ناکه نش یافتم بادل نشسته در وده اخر الامر ش بدیدم معتکف
 در کور دل کر چه بسیار دیدم از پی او کو بکو **ترجمه نظم**
 اول که کرزم انجیون بر شیرین سوسو ناکه بولدم انه دله و طور
 رو برده اخر الامر انی کوردم کور دله معتکف کر چه جوق
 کرزم انه تحصیل ایچون بن کو بکو **نظم دیگر** ایچو مطلوب دل و
 جانست با جان و دل است لیک از مطلوب خود جان بنیج دل
 غافلست منزل جانان بجانه و دل هم جوید دلم غافل از جانانکه
 اورا در دل و جان منزلست در میان اب و کلک ز وطن
 از جان و دل منزلش کر چه برون از خطه آب و گلست

هر کسی دارند با خود انجین کینج نهان لیک هر کس از خود
 بر خود طلسم مشکست **ترجمه** جان و دله بولدم از مطلب
 جان و دل بیخبر اند نه وی جان هم انک دل غافل منزل جانان
 دل و جان دل انی از مطلب غافل اول جانان کیم جان و دل
 منزلی جان و دله آب و گل بنیده قلش اول وطن
 کر چه کجش منزلی بو خطه اب و کلی هر کس وار بویله بر کینج
 نهانی کر چه کیم کند و کند نیک وی هر کس طلسم مشکلی
 و چون مقدمانه بو مقدار مقرر و مجور اولد ره بعد ازین بیان
 اجوبه به شروع اولتمق لایق در و بابله الهدایه والتوفیق
جواب اغراض اول جعلک لیه فر اهل التجلی معلوم اولد که
 شیخ رضی لیه عنه اندر اشرف و انزهد که ممکنای عین و آ
 بیله و بنده به اسم آله اطلاق ایله انک عینده مراد اولد که
 او جی نتیجه ده ذکر اولد ز و انک اور زینه دلیل اولد که فتوحا

ایکوز بنیج باده یور شد که تجلی قوم فتنه اختیار
و حقه شغل اولان هر شیدن اعراض در بنم قمر زده
تجلی وجود نه مستفاد زیرا که اعتقاد خلقه شد که
اول وجود حقیق غیر یز و نفس الامر ده وجود حق جل
و علا نه غیری یوقدره بکلام اول کلامک عینیه که بنا
میتن اولش ایدیکه وجود حق تعالی جل و علا میدارند
و احکامه زیر ابو مقامه محصل کلام شیخ اوله که وجود
مستفاد خالق اعتقاد نه حقیق غیر یز و نفس الامر ده
و نفس حق در اندر بر قاج سطر صکره یور شد که فهو
عین کل شیئی فی الظهور و ماهو عین الاشیاء فی ذاتها سیم
و تعالی بل هو هو و الاشیاء اشیاء یعنی او ظهور ده هر شیک
عینیه و اویله دکل که اشیا یک حد ذاتر نه غیبی اوله بکه
او او دره و اشیا اشیا در و جون غیبی ظهور اید مقید قلدی

همان او جی نتیجه ده مقرر اولان کلام اولدیکه موجود خارجی
مبدأی مشتمل اولدنی جیشتنه که اول مبدأ واجب الوجود
الک عینیه دین بعید دکلر زیرا که موجود خارجی مجور
اولدنی جیشتنه مبدأ متفق و اما ذات جیشتنه نفس
ماهیه رانده مبدأ نه بر ایکه یوقدره بس جیشت اولدنی
مبدأ الک عینیه و ایکجی جیشت ایله مبدأ مبداء اول اولدنی
و علی هذا کلام شیخ معقول و مطابق ایما اولدر و کفر و کفر
اولدر **الک عینیه جوابی جعلک** فی العارین **شفا**
معلوم اوله که بوا عراضک جوابی ایکی وجه دندر **وجه اول**
مقصوده شروع نه مقدم بر مقدمه تقدیم اولحق لاند که
منابر کلام اولوب اهل سنته اسناد اولنه **مقدمه** حسی
نه کل مکرده معلوم اوله که انبیا صلوات الله علیهم حق تنزیه
ایلدیر و اول باده میالغه عظیم کئی ایلدیر شویکه خاص و عام

شنده محقق اولدیکه حق تعالی انده شایسته امکن اولان
 هر نسنه دن منزله و مقدره و بوتنیه ایله بیلحق تعالی
 طر فنده و کندر جانلرندن بر نیجه کلام ایراد ایلدیکه تشبیه
 ایلره لاخلقت بیدتی کل شئی هاک الا وجهه الرحمن علی العرش
 استوار و واحسرتا علی ما فرطت فی جنب الله و لتضع علی عینی
 و خلق الله علی صورته قلب المؤمن بین اصبعین فی اصابع الرحمن
 لا یزال عبده یتقرب الی بالخواقل حتی احبته فاذا احبته کنت
 سمعه و بصره و لسانه و یدیه و رجله و مثل قوله لعبده یوم القيمة
 جعت فلم تطعمنی و عطشت فلم تسقنی و مرضت فلم تعذب
 و مثل یقول النار هل فی مزید فلا تمسلی حتی یضع اجمار قدنه
 فیها و مثل ابره یفرج بتوبه عبده و مثل سمع و بصر و تم تعجب
 الی غیر اقرب منه ذراعا و تم تعجب الی ذراعا اقرب منه
 باعا و تم تمانی یمنی ایشیه هر دله و مثل نزل ربنا الی السماء

الدنيا و مثل آیت ربی فی صورة شاب امرده و بونک
 امثالی کتب سما و احادیث نبویه بسیار در بعضیل بو
 متشابهاتی تاویل ایلدیلر و بعضیل توقف کوسر دیلر و ایلک عینی
 الله تعالی یه حواله ایلدیلر قطع و جزم ایلدیلر که حق تعالی جسد
 و نه جسمانیدر و نه در و حدر و نه روحانیدر و علی کل تقدیر
 انبیا الله حق تعالی یه تنزیه وارد اولوب و ینه انزلان
 تشبیه نفی صادر اولمشد پس تنزیه و تشبیه بین جمع و تشبیه
سوال اگر دیر ایلر حق سبحا و تعالی ک شواذب
 امکانده منزله ایلدیکه جزم دارا یکن نیجه تاویل ایلر یا خور
 حق تعالی یه حواله ایلر تا جرم تشبیه مطلق بر طرف اولوب
 و انده اثر قالمدر و تنزیه مجرر اولدیکه انده رایجه تشبیه
 پس تشبیه و تنزیه بین جمع نیجه ممکن اولور اگر تنزیه صریحی
 ایلوب و تشبیه محفی الاضم ایلر ایلک جمع بین القیضین

مکرر زیر اتزیه تخی تشبیه ایله و تشبیه رفع تنزیه ایله و نفی
 و اثبات بیتی هم جهت واحده ام واحد جمع محال در
جواب بزم ایچون بوسئوالک جوابنده ایکی مقام وارد در
مقام اول چون بوالفاظ و عبارات تشبیهی بلانک و تشبیه
 انبیاده صادر اولده بزم اوزر یغره اکا ایمان کتورک لازم کده
 است تا ویل ایدر لم استر توقف ایدر لم امام مالکده الرحمن
 علی العرش استور اینک معانی سئوال ایدر استوا معلو
 و کیفیت مجهول و اکا ایمان و اجبدر و انده سئوال بر عتد
 دیو جواب بورد در و بزر اول الفاظ و عباراته مجرد ایمان تشبیه
 دیزر و اول اصطلاح مجرد دکلدر زیر اول الفاظ و عبارات
 بلانک تشبیه دلالته ایله غایه مافی الباب اولده که زان
 تا ویل ایله با علم حق حواله ایلیوب توقف ایله و اول بزم
 منافق دکلدر اینجی مقام اولده که اکا بر محمد بن اهل سنت و جماعت

این خیمه و این یمیه عدم تاویل و عدم توقفه اتفاق ایدر
 و دیدیلر که بدین استواء وجه و بونرا مثال جمله صفات
 حقیقیدر ذات حق ایلر قائمدر نه کیم سائر اهل سنت دیکری
 ایکی که حیوة و علم و قدرت و سمع و بصر و کلام و کمون جمله سی
 صفات حقیقیدر ذات حق ایلر قائمدر و مع هذا دیر که سمعی
 بزم سمع کیم دکلدر و بصر بزم بصر کیم دکل و کلام بزم کلام کیم
 دکلدر و محمد بنده این خیمه و این یمیه بلکه امام احمد بن حنبل
 نفی دیر که بدینی بزم بدین کیم دکلدر اما بدینی وارد در و او
 حقیقیدر و همکذا سائر مشاهرات و انر بو مذهب ایلر مقفدر
 بلکه امام و شیخ و اهل سنت و جماعت ابوحنن اشعری رضی الله
 عنه انر نفی بو مفاده موافق در اما بر قاج صفتده جمیع متنبیان
 دکلدر و بزر اول صفتدره مذهب اشعری نقل ایدر لم فمفسر
 الاستواء شیخ اشعریک انده ایکی قول وارد در قول اول اولده

وجود در عبارت را **اینگی قول** اول صفت ثبوتی در ذات او
 زاده در استاد ابوالحسن اسفرائینی و سائر سلف بونک
 وزینه در **و منها** الیدین شیخ یدینه ایکی صفت ثبوتی در
 دیکش در ذات و سائر صفات او زینه زاده بمشدر و سائر
 سلف و قاضی ابوبکر باقلانی المک ایل مستفقر در **و منها العین**
 شیخ اشعری کاهر عینه صفت ثبوتی زاده دیکش و کاهر ز عین
 بصیر قش در **و منها القدم** بفتح القاف **و منها الاجل** و منها البکین
و منها الحجب کاهر جمله به صفت زاده دیکش در اول من جمیع
 سلف و کاهر تاویل میشود و جزو به صفات صفات تشبیه در
 و سائر سلف و کاهر محدثین جمله به ذات او زینه زاده حیاتی
 اعتقاد میشود و لاجرم اگر صفات در به نوع تشبیه و نیل ^{فصل} **دائرة**
 شرع در خارج اول **مقام ثالث** اولد که فصل اولده او جنجی اغدا
 جوابنده مقرر اولد که اهل سنت غایبی شاهده قیاسیله سفا

زاده

زاده اثبات ایشدر در اول محله تنقیح کلی اولمشیدر شویله
 کلام شیخ اول محله مستقیم کلمتیدر و علی ذلك التقدير صفات
 تمانیه که حیوة و علم و قدرت و ارادت و سماع و بصیر و کلام و بقاء
 تکوین بزم ایلد حق بینه معانی مشترکه اولدر و تشبیه در
 بو مقدار وافی و کافیدر **الکجوز** معتزله اهل سنته مشبهه در
 و اول غایبی حاضر او زینه قیاس و اسطه سبله در که اول عین
 تشبیه در **و بو مقام** اقور و اظهر در شول جسته که تشبیه
 به تشبیه در دشنده و میریده که نام تشبیهی ذکر اید زمره در
 اندر **و بو مقام** در لا غیر و بز بو مفاده اهل سنته موافق
 اولمشدر در بزم او زینه و دارد اولد اعراض امر او زینه
 وارد اولد و فاما جواهم فهو جوا بنا و علی هذا تنزیه و تشبیه
 بینتی جمع اهل سنت قواعدند **و اینگی وجه** بود وجه ده بر مقدمه
 تقدیم لازم در که بنا بر بیان اساس اوله مقدمه صحیح مسئله

کشف رک که ابو سعید خدری رضی الله عنه روایت ایلمر که
 به جماعت رسول صلی الله علیه و سلم در صور دیگر که بز قیامت
 کوفته رتخت کور میوز رسول علیه السلام بیور دیکه نعم
 قیامت کوفه اوله قدم بر مناد زند ایلمر که هر بر امت
 کدر معبود ار دیکه یوریه پس خدا دغ غیر به عبادت
 ایلمر جمله اتش دوشتره بر و قاج خدا تعالی عبادت
 ایلمن کیمه ادغ غیر رکیمه قالمز پس رب العالمین انزه
 حق تعالی کور دکلر صور تزدن اذنا بر صور تده کلور
 و بیور رک نه منتظر اولور سنر بر نشنه عبادت ایلمن هر
 بر امت الله ار دیکه کتسونج پس دیر رک بز خلقه دنیا
 مفارقت ایلمر که انزه احبب حمز و ایلین بوکون انرا ایله
 نیجه کیمه رز پس بیور رک انا ربکم انر هی ایلمر اوج دفعه
 نفوز بالله منک لا نشرک بالله شیأ دیر له پس حق تعالی

بیور سنرک ایلمر منک بینده بر نشانه وار میدر که سنرانی
 اول نشانه و علامتله بیل سنر پس دیر رک نعم فیکشف
 عن شاق پس کدر اختیار ایلمر سجد ایلمن هر کیمه
 قالمز الا سجد ایلمر و هر شولکه ریایله و تقیه ایلمر سجد مراد
 ایلمر منک ارقه سی یکپاره اولوب ارقه سی اوزرینه دوشتر
 و اول سجد ایلمن کیمه رچون بشر نی سجد نه قالد
 کور رک او متحول اولمش کدر صور تنه که انی اول اول
 صور تده کور بشر ایلمر پس بیور انا ربکم انر دغ
 دیر له نعم انت ربنا و بو خدیش حدیث تحول دیر له
 زیرا حق تعالی بر صور تده صورت اخروی به تحول ایلمر کیمه
 و ان صورت اولده انکار ایلمر و صورت اخروی که اعتراف
 ایلمر وینه انی انکار ایلمر صور تده انی اعتراف ایلمر
 چون حق تعالی انک ذاتی صور تده و تحول و تغیر دغ منزه

۱۱ جم بوحديثك مفاسي اولدر که اول ذات مقدسی
 بشوئیکه رو باده بر صورت مخصوصه مشاهده جائز اولدر
 کتب یقظه ده دخی اول نوعه تجلی ایله حدیثه کلد رسول
 علیه السلام بیوردن رأیت ربی فی صورة شاب و بر و اینده
 فی احسن صورة وارد اولدر امام رازر کتاب تائیس
 التقدیه بیورند که جائز در که رسول علیه الصلوة و
 والسلام ربی رو باده بر صورت مخصوصه کوره و بجائز در
 زیرا رو یا تصرفات خیالند و اول بر صورت متجمله دن
 منکات اولدر و چون امام رازر الکابر اهل سنتن ایله رو باده
 بو معانی جائز کوره یقظه ده الیک مثلی بچون جائز اولدر
 و حق تعالی روز قیامته مشاهده و الیک بر صورت دن
 صورت صورة اخای به کور بو قیلند و بو که عقلا و
 و شرعا مانع یوقد و علی هذا حق تعالی صورت ظهوری

تمت

تمثیل طریقیده در علم سورت لبس ایله ظاهر اولدنی کجسته کیم
 بقا فصل اولدر بشنچ جوابده کور اولدر فتنه کیم پس
 حق تعالی صورت ظهور تشبیه اولور و الیک بکودی
 و وجوب وجود تنزیه اولور و تنزیه و تشبیه یقینی جمع حکم
 اولور و محال اولدر و بو مقدمه مقرر اولدر قد نضکر تفصیل
 جوابه شروع ایلر و الیک الموفق چون تنزیه بکیم در الیک چون
 تحذیر و تقیید اولدر و چون ذات حق کا تقرر جمیع اثار و
 احکامک مبدایدر و اشیا به وجه غیبیتی و نسبتی وارد
 و وجه غیر غیبیتی فنی وارد و وجه غیبیتی تشبیه در و وجه غیر غیبیتی
 تنزیه در و فی الواقع اولدر و وجه غیبی در و وجه غیر غیبی در
 فقط تنزیه تحذیر و تقیید اولور و فقط تشبیه دخی تحذیر
 و تقیید اولور و هر یک طرف از اطراف و تفریط کمال اعتدال
 اولدر که ذات من حیث به نسبت تنزیه اولدر و ذات من حیث

العینه نسبت تشبیه اوله شویلمکه بوانی مانع اولیه و اول
 بونی مانع اولیه پس تتریه ایدنه کیسه اگر بو معنی به بلویوب
 و اگر بلویوب و تشبیه دهن مجرور تتریه ایدرسه به ایدرسه و علیهذا
 حق منزله ذات واجب الوجود حیثیندنه من حیث العینه حق
 مشبه در و مبداء آثار و احکام اولوب مقارن و غیر مباین
 اولد یعنی حیثیندنه حقی غیر کورک لایق دکلده وانی خلقت
 برهنه و معر آثار و زیر اول او حیثیندنه اول آثار و احکام
 و هو معکم اینما کنتم موجب مسترد و اول احکام و آثار ایل
 نور اقبالک شیندنه این الواینه ظهور کچه ظاهر در نه کیم
 بقا مقرر اولمش ایدرسه بر شنی که اول من کل الوجوه حقتک غیر
 اوله انی حقه کسوة قلزم لایکه بر شنی که من وجه غیر در و من وجه
 عین در که اول موجود خارجیده اول شنی عینیتی حقه کسوة
 قلزم تا که حقتک غیر حقه کسوة اولیه و چونکه بویله اولدی

پس

پس انی ذات یحیی حیثیندنه تتریه ایدنه و معیتی و مقارنتی
 و آثار و احکام مبدائی حیثیندنه تشبیه قل و بو تقدیم ایدنه
 مقعد صدقه قائم اول مقعد کنده بدنه دکل زیر که سن واقعی
 و نفس الامر ی بیان ایدک پس استرجع عینیده اول استر
 فرق غیر بینده اول که سکا بر ضرر دینی ایدر شمر او **و جیحی اعظمک**
جواب سابقا مقرر اولدیکه بابر تعالیک مبداء آثار و احکام
 اولد یعنی حیثیندنه هر ماهیه نسبت بر وجه خاصی دارد که اول
 وجه اول ماهیک غیر یله یوقدره پس بوسعید حراز بدانک و لازم
 و وجه حقتک بر وجه اولدیه و حدینده کله یکده اذا قال الامام سمع
 لمن حمده فقولوا ربنا وکلمک محمد فانه ای قال علی بن عبده
 سمع لمن حمده و بو حدیث نبوی علیه السلام اول معنی من خبر و بر
 بقا مقرر اولمش ایدیکه حق تعالی جمیع آثارک مبدائی و آثار
 مبدائی اول شنی حسیله در نورک الواینه حسیله ظهور کچه

زیرا مقفات مایهاتک اختلافی مبداءک تنوع و اختلافه
 سبب اولوز و اول آلت کیدر و بو مقامده که که قرب و انقض
 دیرانه عبدالت حق اولوز زیرا المک لانی اوزره سوپر المک
 چشم ایله کورر سار قوی و جوارح فنی بولمک کیدر و بو قرب
 نوافلک خلا فیدر که حدیثه بی بسمع و بی بصیر ال افره بوندن
 خبر دیرمشر و علی هذا ابو سعید خراز حقلک ل نرندن بر
 اولدر اما ابو سعید ک خدایه بلمک ممکن اولماز الا المک ایله که
 اضداد بیننی جمع الیمدر کلامک مغاسی اولدر که ذات باری
 فرجینت می می فرجینت الوجوه واحد در و اندر بر حقیقتک غیر
 بر حقیقت و بر وجهک غیر بر وجه اولمق یوقدر ننه کم فلا
 دخی بویلر دیرانه و بر انرا ایله بو موضعه دک متفق برزم انرا
 خلا فمز بوندن فکره واقعدر که انرا قنده صفات مغفیه یا وجود
 عین داند و برزم قمرزده فقط وجود اعین داند و برزم

طریق

طریق فکلسفه طریقله اشاعره طریق بیننده وسط اولدر
 و خبر الامور و سطرها و چون ذات باری فرجینت الوجوه واحد
 پس فرجینت واحدة اول اولوز و افر اولوز و فرجینت واحدة
 ظاهر اولوز و باطن اولوز اگرچه که المک اولیتی بزه نسبت
 بر حقیقت و المک افریتی بزه نسبت جهت افری دند و المک
 ظاهریتی و باطنیتی فنی بویلر و چون که نسبت اول عین افر
 اولدر و ظاهر عین باطن اولدر پس اول اضداد بیننی جامع
 اولدر و بو معنی المک غیر بزه متصور دکدر زیرا بو وحدت
 حقیقت که ماسوا سنده مفقود در الیکون شیخ رضی الله عنه
 فتوحات مکیه دیر بکرمی در دخی باید و یور دیکه ابو سعید
 خراز یور دیکه کمری تعالی بی بلمم الا ایکی ضدک بیننی جمع
 الیمک ایله بلمم اندر فکره هو الاول والاخر و الظاهر والباطن
 ایستی تلاوت ایله مراد بر وجه دیر دیکدر و بو خسته نسب

فلسفه در دکان نه کیم علامه سوده اهل فکر آید بکنی اما شیخ
حق تعالی ابو سعید خراز و الملک غیری محدثان نام برینی نام
ایمنش قولتک معناسی اولد که موجود خارج بقا مقرر اولدی
ایمنی ایکی شیده عبارتند بری ماهیت و بر مبداء آثار و احکام که
ماهیت مفارند و ماهیت فرجیت ذاتها بر نمود ب بود و یعنی
و انقیض بر کوسه شده موجود اولم نفس مبداء از نه کیم
شیشه ارك الوافی بقا خارج مشابه سنده قلد یعنی دیوار اوزه
محقق الوقوع اولم نور اولوب غیری اولم یعنی کج اگر چه نور
دیوار اوزه نظره بویانمش واقع اولد و لاجرم مستحی
و مشهود و موجود نفس مبداء اولد و اما هر ماهیتک ثابله
تقیید و تمیزی جسته و لهدا ماهیاتک کثرت و اختلافی جسته
اسما مختلف و کثیر اولد و فافهم و لا تفهم و لا اعلم و لا یحیی
اعمالک جواب جعلتک فی الوثقه المحدثین معلوم اولد

خلف

خلقتک شیخ اوزنه بو مقامده اعترافی قدما اهل سنت
و اجماعک کلامه عدم اطلاعدند و زیر اشیانک اشارت
بیورد قری معنی به اکابر اهل سنت نصیح البشیر و از جمله
امام خوارزمی رضی الله عنه کتاب تالیس التقدیه بیورد
مشابهات خلقه الهیات و نبواته و شرایعه شیده
عظیمه اولم و اما الهیات به کیمینه که قرانه ایمن کتوره
بابر تعالی حقه اعتقادات باطله ایله و محسوسه
اولور و ان الوهیه منافی بر نیجه نسته لایله و منف ایل
اما نبواته پس بر کیم که وجه تنزیه عارف اوله منشاها
نبوته مطعنه ایلر و دیر که اگر بو شخص نبی و رسول الیدی
اول مراتبی اول ایدیکه گذر ربنی بیورد ایدر و چونکه اول
گذر ربنی بلمش و دان محذات صفتیله صفتیله ریب
الک رسول اولم یعنی تمتع اولد و اما شرایعه پس

رسولک جهل و نادانید و طهارتنی بهمین کیمنه در که توان
 مغیر و مبدل اولمش و زیر که حق تعالی بیورد در که توان
 هدایت اید یکید و شفا و یکید و بین و حکمند و ضرورت
 معلوم که متشابهات خلقت ضلالت سبب غلطی و اگر
 متشابهات کلام مجاز ایله تکلم واقع اولمقلقه حمل اید ایک
 نه کیم متشابهات اولیه تاویل ایشلدن فاما بر کیمه که مجازی
 تکلم ایله قول باطل و اعتقاد فاسد و موهم اولور انک اوزرینه
 واجب که حقه تصریح ایله تا اول اوام فاسده بی دفع ایلیه
 و قرانده بر سبیل تصریح و تنزیه دلالت اید الفاظ یوقده
 الایس کمله شئی وارد و انک فی تنزیه دلالتی ^{ضعیفه} دلالت
 کویا تنزیه اوزره ضعف دلالت نه اما انک مراد ما بعد ^{السمیع} و هو
 العظیم اولوب و انده کاف اوله یغید و زیر معنی وجود کافیه
 پس مثل مثله شئی اولور انک نفسک بیوردیکه انزال متشابهات

انواع

انواع فوائد ذکر اید یزد و اول فوائد نه اخیر جمله نه انوی
 و بزم غرض اول فوائد را برادر و غیره دکل و اول فائده بود که
 چون قرائه خواص و عوام دعوت مشتمل و حقایق محفی در
 عقول عوام قوی دکل و پس عوام نه هر کس که نه جسم و نه
 متجیز و نه مندر الیه بر موجودک انباتنی اول امر نه ایشده
 انی عدم محض رطن ایلر پس تعطیل و دشر ادر اصل اول
 اولد که عوام بر العاطله محاطب اولد که انک تحیل اید کلری
 سنه له مناسب امورک بغضینه اول الفاظ دلالت
 ایلیه و حق صریحه دلالت ایلین امور ایله فی مخلوط اولد ^{ضعیفه} بود
 امام فخر ازینک کلامک ترجمه سید و امام غزالی رضی الله عنه
 جامع العوام فی علم الکلام نام کتابده انجق یوقده اوزرینه
 اقتصار ایشد و انجق بون انزال متشابهاتک فائده سی
 طوتمش و علی هذا حضرت شیخ کلام بو معانیک عیند

اما چون اسلوب تعبیر مفایر واقع اولمخله درجه ادراک نه
 قاصر اولمخله ناصواب توهم ایلر او علی هذا فهم عوام ایکن
 تشبیهی جائز طوطی شکر و شکر خج اگر نوح علیه السلام تریه
 تشبیهی جمع ایدیر و قومنی ایکسیده دعوت ایدیری
 اجابت ایلر ایدیر بیور دینی بهانه بونک عینیه و بونک بیان
 خج تفصیل است معلوم اولمکه قوم نوح علیه السلام اضا عباد
 ایدیر و ایدیر و انرا یکی نوع اولمکه کما تریه ده ایدیر
 شویکه انراک تریه هرته افراطه ایر شمش ایدیر و اضا
 عباد ایلر تریه ده افراطی واسطه سیده واقع اولمش ایری
 بیان بودر که انرا ایدیر که بزم اوزریمه عبادت واجب و صانع
 عالم چون کما تریه و تقدیر ده در بزم الکا عبادت صلاحیت
 و قابیلیمز یوقدر پس بزم بزم مقبری اولمکه ملائکه به عبادت
 ایدیر و چونکه ملائکه به خج کورمز انرا عبادت خج متعذر اولدی

پس

پس بزم کواکه عبادت ایدیر که انرا ملائکه ملک میا کل جادکر
 و هر کیمکه جسد تقرب ایلیمه بهانه روحه تقرب ایلیمه اولدی
 و چونکه معبود دائمی نظره حاضر کرک عبادت ایدیر هر دیکری
 و قدسه عبادت ایلیمه و دائمی انی مشا هده ایلیمه و کواکه ایلیمه
 کما طالع اولوب کما غروب ایلر ایلیمه پس هر کواکه ایلیمه
 بر صم و وزیر تا که اول صم عبادت ایلیمه و غرضی کواکه
 عبادت ایدیر و کواکه عبادت غرضی ملئکه به عبادت ایری
 و ملئکه به عبادت غرض صانع عالم عبادت اولدی پس ظاهر
 اولمکه بومذهب تریه ده کما افراطه نه پیدا اولدی و بکنج نوع
 اجم و جسمانیات ملاحظه ده کما انماک و استغراقه
 ایدیر و شویکه مجردات تصور ایلیمز لیکه مجردات وجودنی
 محال بیور لزم بزم بنمزد کی محبسه کبی و بوطائفه ایکی نوعدر
 نوع اول صانع عالمک وجودینه فائزده اما کما بزم

انی کمال عظمته بر نور ایدیزه و مدینه که یکم کو جگ و یکم سیک
 بر بنجه نور در ظن ایدیزه پس غایت عظیم بر صنم دوزدیزه
 وانی انواع جواهر و معادن ایدیزه ترین قلدیزه وانی صانع
 عالمک جل جلاله تمثالی قلدیزه وینه بیوک و کو جگ مدالک
 متالی بر بنجه صنم یا یوب اضامه عبادت ایدیزه و غرض صافه
 عبادت ایدیزه و قرآن مجید بویکی طائفه در خبر ویردیزه قال ^{تبارک}
ما تعبدهم الا ليقربونا الى الله زلفى ^{ایکینجی نوع} معطل ایدیزه صانع
 عالمک وجودینه قائل دکل ایدیزه و کو ابکی عالم عناصره مؤثر
 بیور ایدیزه لا غیره علم نجومه و انک خواصه غایتله عالم ایدیزه
 پس بر قاج اوضاعی رسد ایدیزه و ملاحظات عیدیه کو ستر دیزه
 و هر که کب ایگون تا نه امورده طلسم و هر طلسم ایگون او قاست
 مخصوصه ده بخور مخصوصه و غرایم مخصوصه پیدا ایدیزه و اول
 مناسباته رعایتله اول طلسمات نه انما عجیبه ظاهر اولده

و عبادات اصنام ایدیزه و غرضی کو اکبه عبادت ایدیزه و کو اکبه
 اله عالم ویرلر ایدیزه و کو نشه اله الهه دیونم قلندر ایدیزه
 سبحان ربک رب العزّه عما یصفون و سلام علی المسلمین پس
 معلوم اولدیکه عبده اضام اوج نوعه نوع اولان تزییده
 افراطنه کافر اولدیزه نوع ثانی تشبیه ده کمال تفریطه کافر
 اولدی او چنجی نوع کمال عبادت اجامده استغراقدن
 معطل اولدیزه و ظاهر بودر که اله اعلم قوم نوح دخی بویله
 اوج نوع ایدیزه و چون حق تعالی علم قیدکنده قوم نوح
 ایمان کتور میوب کفر و ضلالت ایله هلاک اوله جعفر ایدیزه
 لاجرم بویله تقدیر بیور دیکه نوح علیه السلام قومنی دعوت
 انکرت کمر اهلقلربنی زیاده ایلمکه سبب اوله کما قال الله تعالی
 فلم یرد هم دعاء الا فراراه پس نوح علیه السلام قومنی گاه فقط
 تزییده ایله دعوت ایدیزه چون اول قومک مشبهه سی اول

تنزیه‌ی ایشان که اندر می‌ده اولدیله و گاه فقط تشبیه
 دعوت ایلدی چون قومک منزیه سی اول تشبیهی ایشان که
 اندر فرار ایلدیله و بولکر الیه‌ی ایدر بقوله تعالی فیصل
 کفر آه نفوذ بالله فی ملکله پس اگر نوح علیه السلام بر کلامه
 تشبیه و تنزیه یعنی جمع ایلیدر منجه و منزیه و هر کیم
 اول کلام ایشان که اندر خیالنه مناسب شی کور ایدی
 نه کیم بقال امام رازیده نقل ایلش ایدک پس اول مناسبتی
 ایشانک واسطه سبله اقبال ایلر ایدی و قبول کور ایدی
 و فرار ایلر ایدی بوسبله نوح علیه السلام قومند ایمان
 کورده الابر جماعت قلیله و ناکله یکه انه لن یؤمن من قومک
 الا من قد امن پس اگر نوح علیه الصلوة والسلام بر کلامه تشبیه
 و تنزیه یعنی جمع ایدر محمد صلی الله علیه وسلم تنزیه و تشبیه
 یعنی بر کلامه یعنی آیت پس کشفه شی و هو السبع العظیم

البصیرة جمع ایلدیکی کی آیت الایمان کتور ایدر نه کیم
 امت محمد صلی الله علیه وسلم ایمان کتور دکلر کبر پس بر جماعت
 انک فطرته تنزیه محضی مقتضی ایدی ایمان کتور دیر مقفله کیم
 اگر چه اغزال سبله کراه اولشدر اما کافر دکلر در بلکه
 ورطه کفر در خلاص اولوب ربقه اسلامی قلاده کردن
 قلشدر و امت اجابت سکنة دخول بولشدر و بر جماعت
 فطرتری تشبیه محض ایدر انفرخی ایمان کتور دیر کرامیه کیم
 اگر چه تشبیه واسطه سبله کراه اولدیله اما کافر دکلر در بلکه
 مملکه کفر در نجات بولدیله و قلاده اسلام آویزه کردن
 قلدیله و امت اجابت سکنة متظلم اولدیله پس غایه مافی الباء
 بود که بویکی طائفه مستدع اولدیله و شرب دعوت خیر اسلام
 سبله غایت قلیله و بر جماعت که فطرتری کار ایدر
 ایدر اهل سنت و جماعه کبر کور دیر که محمد صلی الله علیه وسلم

دعوتنده تشبیه و تنزیه پیشی جمع اید در پس آنکه سترنی بدید
 و هر برنی محکمه وضع ایدیز و بدید که تشبیهی ایراد در مراد
 اولد که جامه الطبع و عیدیم الفهم اولد که شیر تعطیل و تشبیه
 اگرچه مشبیه اولور اما ضرر تشبیه ضرر تعطیلده بمالاتی
 اقلد و شول جماعه که اکابر اهل سنتند اولوب نظر دستمال
 و کشف و احوال جامع اید بدید که متشابهات ازالده فایده
 بود و فاما بدید که مجرر بوانبیا علیهم السلام غیر واقع واقع
 لباسنده اظهاره نسبتی موجب اولور و بوبر غایت شیخ
 امر در خصوص الیهاتده بلکه اول فایده تبعاً و عرض مقصود
 یوحه بالذات دکلدر و مقصود بالذات صفات باری
 و تجلیاتی بیان الیکدر زیر اصناف ایکی نوعده صفات تشبیهی
 و صفات تنزیهی عقل مجرر فکر و نظر ایل صفات تنزیهی به اصل
 اولور اما مجرر فکر و نظر ایل صفات تشبیهی به اصل اولمز

و بخت

و بعثت مجرر عقل و اصل اولیه جفی امور را ظاهر ایدیز
 معاده متعلق اولمز امور کبر و اثبات جنت و نار و حشر
 و نشر و اخذده نافع اولمز عبادات و اخذده ضار اولمز
 منافعک یعنی کبر و بابر تعالیک نفس الامرده منصف
 اولد یعنی صفتی بوجمله در اما عقل مجررده که واصل
 اولد فریسمع و بصیر و کلام کبی المجهوز اکابر اهل سنت اول امور
 متشابهتک اکثرینی ذات اوزرنیه زائد صفات حقیقی و تشبیه
 نه کیم مرور ایدیز و بوصفا تده در اما تجلیات شول توحید
 بقا مقدمات و امثله معلوم اولدیکه لماجرم صور جمیع عالم
 انک تجلیاتیدر نه کیم حدیث کوله مذکور اولدیز و علی هذا
 ایراد تشبیه نفس الامرده مطابق اولدیز مجرر تعطیلدن
 احراز اولدی اما الیهاتده دفع تعطیل ضرورتیکه کذب
 رسول لازم کلیمه بلکه مراد اول و مقصود بالذات صفات

اول نوعك بيانید و غایت ما فی الباب فائده دیگر اکار لازم
 مقرر که اول عوام تعطیل و دشمنی که در اعتراض و اگر حق
 تعالی که مرادی آنی فقط صفات تنزیهی ایله بلک اولیای
 اکار عقولده کفایت کلی و ارایدی مزیر اکثر عقول علما و حکما
 صفات تنزیهی به قائل اولیای اوزر منطبعه و انبیاء الهیانه
 احتیاج اولیای بلک عقول سلیمه الهیانه امر در مستغنی
 اولیای و احتیاج اولیای الاشرایع و امور معادیه
 فقط و حال بوکه الهیات اجزاء نبوتک اعظم و اشرفیه
 و چون رسل صلوات الله علیهم الهیانه بر قاج امور کتور دیگر
 عقل مجرده اکار اصل اوله مزه معلوم اوله یکله اول امور حقه
 علمیه معرفتی واجب اولیای الهیات جمله سنده نه نه نه نه
 فی هذا المقام باقی کلام شیخ نه بو اعتراضه جواب غایت
 دقیق بر قاج مقدمه تقدیمه محاجد که تسهیل فی سبب اول

و له المتوفى والمعین مقدمه معانی کلام الله کلام
 الکی نوع در نوع اول تفسیر در و اول لغت و صرف
 و نحو و معانی و بیان و بدیع و سبب نزول جسته نه مدلول
 الفاظه راجعه و مقصود اول و بالذات اول و و هر کیم
 بو معانی تفسیری به نفی ایلیم و کلامک الکی غیر ای معانی
 و در دیو دعوی ایلیم اول کیم بلا شک محد و زنده بقدر
 الکی نوع اسان اهل اشارت ایله تاویل در و اول اولیا
 و علما محققین طریقه و اما بر قاج شرطی و در شرط اول
 معانی ظاهر تفسیری به اعتقاد ایلیم وانی معصوم بالذات
 بیلکه اینجی شرط اوله که اول اسان اشارتیه سولینن
 معانی قواعد عربیه مخالف اولیه بلک بعید و تکلف ایل
 اولیای نه موافق اوله او جیحی شرط علما صاحب فهم
 و صاحب اطلاع قنده ضروریات دینی به منافی و مخالف

اولیه اگرچه عطار به فهم و به اطلاع قنده مخالف گویند
 شیخ در **دخ** **شوط** اول در کت تاویل امین کینه صاحب دین
 اوله کتاب عایس اتاویل صاحبی شیخ روزنهانی و شیخ
 اتاویل صاحبی ابو عبد الرحمن السمرکی **مو** ابو الحکم ابن برحان
 و حضرت شیخ محی الدین العربی رضی الله عنهم کت و صاحب الجاد
 و برعت و فلسفه اولیه صاحب کتاب الواح و کتاب حکمت
 الاشراق شیخ شهاب الدین مقبول کت و باطنیه کت و فضل
 حروفی اصحابی حروفیه کت و محو و سنجانی کیدانی اصحابی
 نقطیه کت و جون بو شرط محقق اوله انک تاویل مسلم اولور
 والافلا الکنجون مولانا سعد الدین نقض انک شرح عقاید
 بیور مشدر کت فاما مذهب بعض المحققین فاما ان النصوص
 علی طواهره و مع ذلك فقیها اشارات خفیه الی و قایق تکلیف
 الی ارباب السوکت بکن التطبيق بينهما وبين طواهرها المراته

فهرم کمال الایمان و محض العرفان **مقدم** کتاب التبی
 اعتراضک جوابنده تلویح و اشارت کجش انیکه بولی اخ
 قنده مقرر در کت جمیع اشیا ناطق و حی و عالم و مستدر
 و بو مطلوب انباده بر قاج ایت و بر قاج حدیث ایراد و
 ایدر مباء علیه دیر کت بنی ادملک جدر فرجیت هو انده
 حیات ذاتی و ادر کت اول حیوة ذاتی واسطه سبله ربی
 بیوز وانی تسبیح ایلر اگرچه صاحبی رب تعالی به کافرا و لوب
 و هرگز انی تسبیح ایتمز و بلکه انی بلمز ایسه دخی و انک روحی
 نفس ناطقه در شیئی اولد یعنی حیثه و و انک فرشی الی تسبیح
 بجمده و عمومنده داخله و اول شیت حیثه ربه عالمه
 و ان تسبیح ایلر اگرچه اول و معادنه غافلده و بو معنی اکا
 شبیه در کت افلاطون دیمشدر کت نفس جمیع علومه عالمدر
 و کتب علوم و تعلم انده حاصل اولان سنه یه تذکره القادنه

عبادت و اما جسد تعلق و شهواته آنهاست واسطه سید
کندر زانندن غافل اولمش و کند زده اولمش نه در فحش و اهل
اولمش پس اول بیلور و بیند کینی بلمز و موفیه بو علم فطری
دیر لره وینه بنی ارمک جسد ر و حاک اکا تعلق حیثیت حیوة
عرضی طوره و روحه جسد واسطه سید حاصل اولمش علم کبیر
لکن نظر و استلال طریقه حاصل اولمش معاشه دکل بکته
جسد واسطه سید حاصل اولمش معاشه پس ابو معاشه
نظریه اعمد و علی هذا جسد ایچون ایچق علم فطری و ارد
لا غیر و و حاک اشیا سیحه دن بر نشی اولمش حیثیت علم
فطریسی و ارد و علم کبیری و ارد و جمیع اشیا علم فطری
موحد ارد خصوصاً بنی آدم - فطره کت التي فطر الناس علیها
حدیث کل مولود یولد علی الفطرة و علم کبی ایلد کافر
اولور ایه قابو ایه یهود ایه و بنصر ایه و یحیی نه مقدمه کاه اولور که

محمود بدن بری عوام اهل ایمان کبی و بو مقادیر عوامه مراد
اهل ولایت غیره که ارباب کشف و تجلید جسدک علم
فطریسند و و حاک علم فطریسند خبری اولمز و یا خود کفا
مثلی یهود و نصارا و عبده اصنام کبی بر سوز سوزیل و یا خود بر فعلی
ایش و اول سوزک مبداء و سببی الیک علم فطریسی اولور
و الیک اکا علم اولمز و بر کامل صاحب تجلی بنی و ولی مثلی اول
سوزر ایشید و یا خود اول فعلی کور بیلور که الیک سبب
اول محمود جسدک علم فطریسند و و حاک علم فطریسند
اگر چه اول کیه اندن به خبر در و اول کامل اول محمود
جوانی بر وجهه و بر رکه الیک عبارتک ایکی وجهی اولور
بر وجهی علم فطریسند مناسب و بر وجهی فحش العلم الفکری
اول محمود به مناسب اولور و اول محمود فطره مناسب اول
وجه فطرت ایلد فهم ایلد اما فکر ایلد اندن و اهل اولور

و فکر است ایله الکاماسب اولان و جهر بیلور وانی مراد ظن ایلر
 و چون کامل اخر اول جواب ایستیدر بر وجهی فطری و بر وجهی
 مکرری ایدیکنی بیلور و دیگر که اول کامل بو جوابنه ایکی معنای
 ایستد و شو و شو اما جاهل کیمینه اول ایکی معنای ایستد که مکرری
 اولان معنایه مراد بودر دیر و فطری اولان معنایه بعید در
 یا غیر واقع در دیر و سببی مقاصد کلامه عدم معرفتد بو مقدمات
 غافل اولمق کر که بعد ازین کلمه جک اعتراضلرین جوابلر
 عمل کلمه کر که چون بو مقدمات خاطر ظاهره ظاهر اولدی
 بلک کر که نوح علیه السلام ان دعوت قوم لیل و نههار
 کلامنده شجک یعنی تنزیه و نههار تشبیه در قوله باب اشارت
 یوسف باب تفسیر دن دکلر زیر اتمیه نفی ممانعت و مناهات
 او بر امر سبلی و عدم میدر پس ذات منزهدنه هیچ برشتی مدرک
 اولمز الاسب اما اوحد داننده مدرک اولمز نه کیم ظلمت

عبادت و بر امر عدم میدر و انده هیچ برشتی مدرک اولمز الاسب
 ادراک پس کیمیه تنزیه مناسب اولمز و کوندر که نورده عبارت
 و بر امر وجودیدر و کندر مدرک اولمز و انک واسطه سبیله نیجه
 شیدر فی ادراک اولمز و تشبیه که تقدم ایدیک کی صفا وجود
 ظهور بر اشارتد پس کوندره و نوره مناسب اولمز نم آن
 اعلنت لهم و اسررت لهم اسرار ایستد که اعلنا تشبیه و اسرار
 تنزیهیدر بولک اوزرینه قیاس ایله اما شجک نوح علیه السلام
 قومی حقنده انک اوزرینه زبان مذمت و بر کویق ایله نشا
 و ستایشندن اشارت ایدیک کی تنزیه علما بالله بلدی قوله
 بولیدر که چون حق تعالی ازل ازالده قوم نوحک ایمانه کنور
 کفر اوزرینه اصرار لینی تقدیر ایدر و کمال غضب و قهر و جلال
 و مکر و استدراج الهیدنه دعوت نوح انک کمر اهنگک و ضلالتک
 زیاده لکنه سبب اولمز من قوله تعالی یفضل به قرین و پس نوح

علیه السلام کما هر فقط تریه ایله دعوت ایلر ایدر و کما هر فقط
 تشبیه ایله دعوت ایلر ایدر و چون کما تشبیه و تریه بیتی جمعه
 ایدر و قوم نوح علم فطری روحی ایله و علم فطری جسدی ایله
 بله یکره کما اول ایلستک بیتی جمعه در و اگر چه فکر حبیل
 بو معنای غافل و داخل ایدر و انکچون اندر قرار کوستر دیو
 و انک دعوتنه اجابت ایلدیر و چون نوح علیه السلام اول الغم
 اکمل سله ایدر و بو معنای اندر مخفی اولمه و پس انری
 فر حیث الفکره لانه مذمت ایله فر حیث الفطره انری شیش
 و نا ایلدر و دیدیکه بن انری دعوت ایلدم کوندر تشبیه ایله
 و کجه تریه ایله پس بنم دعوت انره قاعده تکلیف اولان فکر
 و عقل حیثیندر کما اهلقدن غیر نشه زیاده ایلدر **سوال**
 اگر دیر لایت رسول هدایت و نجات ایچونه بعث اولتور
 کما اهلوق و هلاک ایچونه دکل و چون تریه فقط تقید و کجه در

تشبیه

تشبیه فقط فی تقید و کجه در نشه کیم بظا محر اولمش ایدر
 ایلستک بیتی جمع نسبت نقصاندر پس مقام نوح علیه
 الصلوٰة والسلام اندر منزه در **جواب** بعث رسل اولان
 و بالذات هدایت و نجات ایچوندر اما انک بعثدنر ثانیان
 و بالعرض کما اهلوق و بعضیک هلاک لازم کلور و تریه فقط
 مرتبه عظیمه و مراتب کماله در و تشبیه ایکی نوع نوح
 اول مد مومدر و اول حق تعالی ی خلقه ذنده تشبیه در
 نشه کیم مجسمیه واقع اولمش در و اول کفر در و قوم نوح
 مومنینک اقلی اندر برتر در کجه بو نوع تشبیه انره منسوب
 اوله قنده قاله بن نوح علیه السلام **ایکینی نوع** محمود در و مشرور
 و اول بر تشبیه در که بظا مکرر مقرر و محر اولدر و قنده کجه
 و بو معنی یه تشبیه فقط مرتبه عظیمه در و مراتب کماله در
 و مرتبه ده اندر اکمل تشبیه محمود ایله تریه بیتی جمع مرتبه

و بومنه خاصه محمد در صلی الله علیه وسلم زیرا که او توحید
 اکلده و اول رسل نوح اید و آخر رسل محمد در صلی الله علیه
 وسلم شیخ بوفصده بیور دیکه تنزیه فقطه و تشبیه فقطه قرآن
 زیرا که ایکسینک بینی فرقد و ایکسینک بینی جمع قرآن و انجوز قرآن
 مختص اول مدر الا محمد علیه السلام و هذه الآله التي هي خير
 اخرجت للناس پس ایس کشفه شی هر ایکسینک جمع ایدی
 و اول قرآن و کما تقدم نفا فافهم اما لن نؤمن حتى نؤمن
 ما اول رسل الله اعلم حيث يجعل رسالته ایتنی شیخک
 بطریق اشارت توجه بر امر عجیب و طرح غریب و بد فهم و ناقص
 العلم متکرر بویابده طعن کلی ایلمش در روانه تحقیقه شرعیه
 مقدم شیخک باب اشارته کلامند بعضی نقل اید لم
 تا ان تحقیقه توطئه اوله و الله الموفق شیخ رفیعی عنه
 فتوحاته التي در دینی بایده بیور مشد که بزم اصحابی که ان

نسخه کتور و طری بر شیده اصطلاح ایلمش در الا تعلیم
 الله ایلمش در علمای رسوم ان بجزا پس اگر ان در انک شری
 نه کونه در دیو سئوال اوله فال کبیر و دیو شویله کم بر کم
 امر اردن بر امر دن ناشی ضیق الصدر اوله و انده متفکر اوله
 و بر شخص بر اخر شخصه یا فرج جو نرا ایله اول ضیق الصدر
 اوله کیمه انی بشارت طوره و فرج الله عتی هذا الضیق در
 نه کم رسوا علیه السلام مشد کین اید مصالحه ده اید یکی کبریه
 جو نرا ان دخول مسجد دن منع اید بر مشد کلردن بر انک یانه
 کله و نام سهیل اید پس رسول صلی الله علیه وسلم
 سهیل الامر بیور دیو حال بو که اول کیمه نک پدر اول امر
 سهیل اولمغیجوز اکاسه سیلی نام قلند بر بلکه که اسم علم قلند
 تا که اول اسم ایلمه معروف اولوب غیر یزدن ممتاز اوله و چون
 شیخ قنده معارف اشارت اوله پس معلوم اوله که انک

معنا ظاهر سی مقصود بالذات و بوشیج بیور و یعنی معنا
 اشارت و علی هذا بر کیم که وحدت حق و ملک اشیا و تجلی
 و ظهور بنی متا هده اهلند و اوله بقا مقور و محرر اولد یعنی که
 بوفکرده مستغرق اوله و رسول علیه السلام هده بدست
 بیور و ب و مبارک الدین اشارت ایلدیکه ضمیمه اوله و حق
 تعالی که و ما ریت ادریت و لکن ای رقی و انه الذین
 یبایعونک انما یابیعونه ای و اوجه حتی یسمع کلام ای و من
 یطع الرسول فقد اطاع ای ملک سمیه اوله و بیغیر علیه السلام
 رب تعالی نه کنست سمعه و بصره و لسانه و یدیه و رجله قول نمیر
 ملک حال اوله و وحدت وجود بقا محرر اولد یعنی اوزره مشهودی
 اوله و بوجمله ده تعقیق ایلش اوله شویکه ملک کوکله ملک غیر
 لایح اولیه و بوایتی تفاوت ایلیه یا خود بر اخر کیم دین ایشیده
 بلا شک و لا شبهه ملک فهم نمیرینه اول کلور که رسل ای الله

و بطریق

و بطریق نحو الملك بوجه شیک بیور و بقید و تفصیل اوله و
 و اذا جاءهم آیه یعنی چون انزه برایت کلمه کده قالوا انزلوا
 ان نؤمن بهر که ایمان کنور فرزند حق نوت تا بزه و بر لکه
 مثل ما اوتی اکا و رلن سنه ملک مثل یعنی رسول ای علیه
 السلام رسل ای عین ای اند نه کیم اقرضتک جوابزه معنی
 سچی و ف اظهر الاشیاء و هو غیرها یی بیان ایلش ایه که ف ذکر
 اعلم حبیب جعل رساله یعنی رسالتی اند و قد حق بر اول
 اعلم و محصل اوله که کلام کفار لن نؤمن حتی نوت مثل ما
 اوتی قول شریفه تمام اولش در و چون اوتی فعل مالا یسم
 فاعله در و مفعول که قائم مقام فاعل اولوز رسول عائد ضمیر
 ارلن نؤمن بالایه حتی نوت مثل ما اوتی هذا الرسول المبلغ
 ایایا و رسل ای جمله اخر اولوز شویکه رسل ای مبتدا
 و الله الملك جبری اولوز و اعلم مبتدا ر تحذ و فک خبر اولوز

یعنی هو اعلم و بواسته بود وجه اشارت در او مفید تشبیه در
 زیر آنکه رسل الهی عین الله اولیق تشبیه در اما جسم
 و روح و ماهیت ممکنه چشتمند در کل بلکه وحدت وجود چشتمند
 کا تقدم فافهم و ایتده وجه تغیر اوله که قائم مقام فاعل اوله
 مفعول رسل الهی در و الله مبتدا در و اعلم کا خبر در و بوجه
 مفید تزییه در زیر آنکه رسل الهی نه حیث الالهیه المکنه جسد
 و روحاً غیر الهی اولیق عین تزییه در پس بواست معنای
 اشارت و معنای تفسیری ایله تشبیه ده تزییه و تزییه تشبیه
 اولوز و علی هذا حضرت شیخ قدسناک لیسره العزیز فاجراک
 طعنند نه مبر او معاً اوله نه و انزلک سبب طعنی بود انکه
 معارف و حقایق او زینیه عدم اطلا علی رب شیخی اعراضک
جواب مکر لفظی کلام الله نه بر قاج موضعده واقع اولمش در
 و الهی تاملیه مضاف تلفظ در کا قال الهی تامل و مکر و مکر

والله خیر الما کریم و قال الهی تامل افامنا مکر الهی فلا یمن
 مکر الهی الا القوم فاسروده و الله تعالی که مکر بنی ادم مکر
 قبلند در کله در زیر بنی ادمک مکر بلکه فجیه در که خلقی غیر واقع
 شیدر کوسه مکر معوراید و ب غیر ملایم بر امره کرفار ایدر
 و الله تمغه سبب اولوز و اول بلکه با بر تامل حقنه محالدر
 اما انکه اول کس معور اولیق ایگونه واقعک خلاقی بر شی
 کوسه ملک با بر تامل حقنه محال در کله بلکه واقع در و بنی ادم
 حقنه مکر اسم اول بلکه به واقع اولمش در قال الهی تامل
 سنند جهم نه حیث لا یعلمون و اعلم لهم ان کید مرتین
 ایچکون انما ندیم به نه مال و بین تسارع لهم فی الحیر استبیل
 لا یسترون و قال الهی تساءل انما علی لهم یزاد و انما و چون
 توحید ذاتی و یقین معور و مبرهن اوله وحدت وجود و توحید
 حق تامل انکه عینی و انکه جمله سبیل در و حق تعالی که و هو

معکم اینا کنتم مایکون من تجوی ثلثه الالهو راجعهم قول
 شریفی بومغایه اشارتد و پس حق تعالی به دعوت مجز
 معرفت اولدر اول دکل که او بریزد مفقور و بربرده
 موجود اوله و دعوت مدعور ملک مفقور اولد یعنی برین
 موجود اولد یعنی یره دعوت ایلمکده عبارت اوله زیر احق تعالی
 هر یره و هر شئی ایله موجود در زیر که اول جمیع انار و
 احکامک مبدئ در کما تقدم و چونکه مسل و مسل الیه
 و رسول و رسالت و داع و مدعو و مدعو الیه و دعوت در
 شئی طلب ایز و حال بو که توحید ذاتی سبیل جمله شئی
 لاجرم اول واقعه مخالف بر کورنمه در اگر بر کیم جهلندن
 تعدد حقیقی ظن ایز ایسه همانا که دعوت ملک حصنه مکر
 اولور و اگر بر کیم کار عرفاند بیلکه که تعدد حقیقی یوقدر
 بلکه موجود حقیقی بر در و مانند وجوه و اعتباراته ماییات

مختلفه

مختلفه به نسبت مختلفه در هر وجهک و هر اعتبارک
 بر حکم وارد و دعوت بر وجهه و بر اعتبار و
 بر اعتبار و واقعه و بیه و بویه اکیه پس دعوت اول
 ایسه حقیقه مکر اولد فاما دعوت اول نظرده طالب
 تعدد اولد یعنی حبشه مکر در تا اول کیمه که توفیق که
 رفیق اوله و عین تحقیق ایله وجوه اعتباراتی مشاهده
 ایلیه اول وقت حینت مکر زائل اولور و شیخ دعوت
 مکر در دیدکی اول اعتبار ایله در و لا محذور فیه فافهم و الله
 اعلم و شیخک قوم نوح مکر ازده دیدیلکه بترازی ترک
 ایدیکر قول تا اخر اعتراضه و آنچه اشیا ده ظهور حقیقه اش
 نه کیم بقا وحدت وجود و توحیده دانیده مقرر و محرز
 اولمش ایز و فنی علم فطری جسد و روحی به اشارتیکر
 بودند اقدم محرر اولمش ایز و فنی هذا ل حال دعوت

چون تعداد کوسه ملک مکرر به دعوت ایلد ترکا تقدم ک
 حال وحدت کندر حقیقتد انزلک موجب فطر ایلد
 بر کلام تکمیلد ظهور ایلد و انفرخ حیث افکاره بو معاد
 غافل و ذاهل اید یزمنه کیم مشهورد که زمین منجه
 بنی بنحو یار سک دیمش منج فی زمینه بنی اورادن
 سوال ایت دیمش قالت الارض لتؤتیر لم تشقنی قال
 سل من یدقنی بو سوال و جواب انفرخم ایدر از منج زمین
 اندر بنجر اردر بهمین قوم نوحه بو مضای کامل مشاهد
 تجلی وحدت حاصل قلد و انفر بو معاد نه به شعور اردر و چون
 حق تعالی جمیع اشیا ک مبداء انار و احکامیدر اول
 مبدائیت سبیلد جمله اشیا به مقارنت و معیت و اردر
 استر مسجد استر دیر و بتخانه استر کعبه استر بت کما تقدم
 فی وحدة الوجود لاجرم هر بر عابد و هر بر معبوده بر وجه خاصی

و اردر پس عارف کامل حق جمله اشیا ده مت ایلد
 ما ایت شیاء الا و ایت له فیه بو معایه اشارتد
 بو اشیا دن برشی اندر خالی و عارض طوالت هما که معرفت
 حقه اندر اولان مقدار فوت اولور ایدر کلام شیخی بو محل
 صحیح حمل ایلک کرکه یو خه اندر بت پرستک نفوذ بالله
 فز ذلک حق اولوق لازم کلن محله حمل ایتک لائق دکلدر
 و علی هذا فطرت بت پرست حقه غیر ی بر اله بلخره فطره
 الی فطر الناس علیها اگرچه بت پرست بو معاد نه فکر
 سبیلد غافل و بنجر در و الیک فطره نه حیث هر حق جمیع
 اشیا ده مت ایلد و فکر نه نه حیث هر جمله اشیا حق
 تعالی به غیر مطلق و مباین محقق یلور پس الیک فکر نه
 بتی نه حیث المعایره کورر و عبادت ایلر و کافر اولور و فطره
 بتی نه حیث عدم المعایره کورر و حق تعالی به کما تقدم نه حیث

وجهه انما صعبات ایزد و بجهت تسبیح ایزد و ان من شئی
 الا یسبح بحمده حتی کافر فی فی حیث فطرته تسبیح ایزد زیرا
 اوله فی اشیا دین برشیده اگر چه فی حیث فکرت اکا کافر است
 ففی بس کافر فی حیث فطرته طوعا و کرها و فی حیث فکرت کرها
 حق تعالی یه سجده ایزد و الله یسجد فی السموات و من فی
 الارض طوعا و کرها آیت کریمه بد معنایه انشا الله فافهم
 و لا تتوهم و الله اعلم **البته اعراضك جوابه** چون قوم نوح فی حیث
 الفطرة حقایق اشیا به عالم و باربر تعالی یه تسبیح ایزد و انری
 اول امر فطره یه شعور دین مانع اوله فکرت فکرت جسدانه و ارتباط
 بهولانی ایدر **لا جرم** چون غرق اوله قد اوله علاقه منقطع
 اوله در بس علوم فطره و معارف جبلیه یه شعور حاصل
 اوله در و به الامم فی الله عالم یکنوا یکتسبون فی تعالی حق
 میورد **فلنقضا عنک عطا رک** یعنی جسدک فبصرک الیوم

قدید **الکعبون** کفار بعد الموت انبیاءک سارق ایزد یعنی بیور از حق
 تعالی یه کانیفی لبشر الکفر و معلوم اوله که انبارده اعتقاد
 ایدر فطره بطل و حق الله خلافی ایمش فاما اول وقت که
 اول علم انزه جهنم سبب نجات اوله بلکه کمال حسرت و مذمت
 سبب اوله نغوز بالله فذلك **الکعبون** قیامت کونک نامی
 یوم التغابن و یوم الحشر در بس قوم نوح علیه السلام بو تعذر
 اورزه علم بالله و یارینه غرق اوله یز اما انک اول بعد الموت
 علم فقط فطره جبلی در و علم فکرت به شمه بو قدر زیرا
 علم فکری جسد تعلقه موقوف در **سؤال** اگر دیر از این
 من کان فی هذه العمر فهو فی الاخرة **اعمر و اضل سبیل** ایتمی
 بو معنایه منافیه **جواب** مراد والله اعلم اوله که هر کس که
 عالم دنیویه شقی اوله اول کیم اخرونه فی شقی اوله که
 بلکه بوند به تر اوله زیرا اول دنیا به بالقوه شقی ایدر

اسباب متفاوت ایلہ التماثل جهتمندہ اما معذب اولر ایری
واخرته بالفعل شقیقہ معذب اولدنی اجله و اوله سبب و تعالی
اعلم بمبراده لغو بالله من الشقاوة حالاً و مائاً و چون قوم نوح علیه
السلامه الان ذاترندہ مستور اولم علم فطری ظاهر اولدنی حق
تعالی یه بدیلر و اکلدی یزکه او علی الاطلاق مبداء آثار و احکامه
البته انده فانی اولور لوزیر اتوحیده علم نفی تعدد در موجوده
اگرچه اول حالده اول علم سبب نجات اولمه و چون امره بواسطه
ایله بونک حصولی زیاده کی عدم علم و کفر و معصیت حالتیرنه
قیاس اولنه البته حصول علم عالی مبرنه قدر سبب نجات اولر ایسه
نفی عدم حصولی حالندہ اشرف دار فعدز پس انک غنی و صوفی
عدم خرد جلری بر رحمت عظیم اولدنی زیرا اگر طشتره حق لرا نوع
کفر و عصیان مشغول اولور لرایر من قال الله تعالی و لور و
العادوا لما هو اعنة پس انک کناهلر فی زیاده اولور ایری

و غرق

و غرق نکره انزده اولم عذابندہ اشد و اعظم بر عذاب مستحق
اولور لرایر من وینه طشتره کله احقه و کند و لرد و عالمه اولم
علم فطری جبلی اری ظهورندہ محروم اولور لرایر من انکجو بنیخ
بیوریکه اگر انر ساحل طبیعه یعنی جسد عنصری یه طشتره کله
ایر من یعنی غرق اولمه لرایر من انرا دل منزله رفیعہ فی شقی
ایر لرایر من و علی هذا فلا اشکال بعد ان علم حقیقه الحال
یدخی اعراضک جواب بنده یه حمد حق ظاهر در انده اشکال
یوقدر اما بنده یه حقیق عبادت اشکالندہ حاله و کلد و انک
مغاسی مغایر عبادتندہ ظاهر اولور کنه عبادت لغزه طاعت
و مطاعک امرینه اتقیاد در و چون و لیلر حق تعالی کد امرینه
کامینغی الطاعت کو ستر لر حق تعالی نفی انک و عاسنه
اجابت ایتر و اندن مبرنه طلب ایتر لرایر روا یتر کما و رد
رُت اشعث اغبر در طمرین لا یوب له اقسام علی الله

و سوز نه قبول اید و ب مطلوب بنی و اطو تمق بلا شک الحاحه
 قال ابو طالب رسول الله صلی الله علیه وسلم ما اطوع لك بك
 يا محمد فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم وانت يا عم اطعنه
 اطاعتك و امرایه دعائک مفاده فرقی یوقدر اگرچه اصطلاح
 حسب سبیله اعلایه اذ نادى طلب فعل امر در کفوله تعالی اقم الصلوة
 و اذ نادى اعلایه الخامس و در عاده کفوله تعالی رب اغفر
لک و لوالدک و صلاتیله امره امثال طاعتک و مغفرتیله امره
 امثال فی طاعتک و طاعت عبادتک و چون معنی ظاهر اولی
 لفظک امری اساندر فاما غایتی خالی دکلر و علم بر عید
 بونوعه مشکله دیر از زیر که بنده به حقتک اطاعتت عبادت
 دیر از بلکه اجابت دیر فاما چون عبادت تعبیر اول نور بر شینک
 یا نه ذکر اول نور کافی بطریق المشاکله عبادت و نیکوترین قال
 تعالی تعلم ما فی نفسی و لا اعلم ما فی نفسک پس حفظ نفس

حق

حق اوزینه اطلاق اولنذر و قال الله قالوا اقرب مننا
 نجد لك طبقه قلت اطلبوا لی جبهه و قیصه پس لفظ طبع حیات
 اوزینه اطلاق اولنذر و علی هذا الشکال الا عند الجبال
سبحنی اعراضک جوابی غذا نه مراد بقار وجوده سبب و لکن
 بر شید راسته حسی اولسوز اطعمه و انشرب که استر معنوی اولسوز
 و چون سبب وجود و بقار بنده ذات حق در زیر او کما تقدم
 مبداً اما و احکام در لاجرم اول بزه غذا اوله و چون خالقیت
 و راز قیت و مصدریت و بالجمعه مبدع و موجد و مکنون که
 جمیع اسماء افعال مخلوق و مرزوق و مصور و مبدع و مکنون
 اوله قبه ثبوتی اولمزه لا تقدیر اوله وجوداً البته بزا اول اسماء
 سبب وجود و بقاسی اولور پس انک ثبوت اسناد افعاله
 غذا سی اولور و روح فلا اشکال اگرچه بوعبادت غایت بدن
 خالی دکلر و الله اعلم طریق سبحنی اعراضک جوابی جعلک

ثم ائله معلوم اوله که حق تعالی ماهیات خارجیہ تک مبدء
 آثار و احکام اولدینی کجہ ماهیات ذہنیہ تک فی مبدء آثار و احکام
 و فی حیث المبدائیہ ماهیات خارجیہ یہ مقارن اولدینی کجہ آثار و
 احکام ذہنیہ یہ فی مبدائیہ حیثیہ مقارن ماهیات ذہنیہ در
 فروع الموجودات الذہنیہ کما هو مع الموجودات الخارجیہ با
 فرق و چونہ بر حق تعالیٰ حقنہ بنی ادلک اعتقاد در مختلفہ
 البتہ ہر ذہندہ الیک صور معلومیہ سی فی مختلف اولور زیر این
 فلسفیدہ مثلاً صورت معلومیہ حق اولدیر کہ اول موجود
 و سمع و بصر و کلام ایلہ متصف دکلہ و صفت در وجود او مفہوم
 الیک عین ذایتہ و الیک صورت معلومیہ سی زہن اشعیرہ
 بولک عکسی اور زینہ در و سائر بنی ادلک ذہنہ اولان
 سائر صور فی بولک کبیرہ و اول صور در ہر صورت بر موجود
 ذہنہ و الیک مبدء آثار و احکام ذہندہ حقہ کما تقدم بنی

اول صور ذہنیہ ذہندہ حقائق مجالی و مظاہری اولور زینہ کیم
 موجودات خارجی خارجہ الیک مجالی و مظاہری اولدیر
 و چونہ اول حد ذاتہ جمیع قیودات و حیثیات در مطلقہ
 و بی قیدہ و قوابل حسبیلہ مقیدہ زینہ کیم نور و الوان
 مختلف شینہ لہذا لندہ ذکر اولینش این لاجرم عارف
 محقق حق اولہ اعتقاد الیک کر کہ کہ او بذاتہ جمیع صور
 اعتقاد یہ دہ ظاہر در و ہیج ہر صورت اندہ خالی دکلہ
 باوجود کہ او حد ذاتہ اول صورک جمیع توابع و لوازم
 مترہ و معدسہ و ہر کس الی اعتقاد و طاقی قدر بندہ
 و اول صور اعتقاد الیک جملہ سندہ ظاہر در پس ہیج بر اعتقاد
 اندہ خالی اولمز او بر اعتقاد دہ محصور دکلہ پس کندہ
 حد ذاتہ مطلق و بی رنگ و بی قید و بی صورتہ و جمیع
 اعتقاداتہ ملقبس اولور و صور اعتقاد اندہ ہر صورتہ نسبت

و منافات یوقد و علی هذا چون حق تعالی قیامت کو نده صور
تجلی ایرو و ان بعض صورده انکار ایرو و اول صورک بعینه
اکا اقرار کتور را عارف که ان دنیا ده صور تر دین بر صورتیله
مقید و محصور بلز ایدر بلکه انی جمیع صورده مشا به ایدر
ایدر آخرتده انی اول صور ترک جمله سنده بیلور و هیچ بر
صورته انی انکار ایتره زیرا قیامت کو نده حق تعالی که
انده تجلی ایلیکی اول صور تر صور معتقد ایدر و هر کس که کدی
معتقد اولان صورته کوره اکا اقرار ایدر والا اقرار ایتره
و عارف مطلق الاعتقاد فهم صور معتقداته کاکانه فی الدنیا
قابلاً لها که نیک یکنون فی الاخره مقر اولی اعلم **او بی اقرار**
جواب جعلک له فی اهل الیقین معلوم اوله که عقلا و اهل
تقلید حق تعالی ید کند و فهم و ادراک لکینه مناسب اولان
ایده تصویر ایتره پس انرا کند و بهتر نده بر صورته را

طو شدر

طو شدر و اول صورته انرا قنده بد اولان سنده اردن منزله
و مقدس ایتره و انرا قنده خوب و حسن اولان شیدر
موصوف قلندر پس حقیقته اول صورته انراک مضموع
و مخترع و ادراک و فهم نیک مجعول و معقولید و اگر فرق
سلامیه دین تمیز اوج فرقه نیک معتقداتی تأمل ایلیک
و فرق یهود و نصاری و مجوس و عبده اصنام و صابینه نظر
شافی ملک بو معنی سکا ظاهر اولور زیرا ابو فرقه دین هر بری
کند و ده اولان فهم و قابلیت حبیله حق تعالی بر وجه تصویر
ایتره که انرا قنده اول مستحسن و داناتا انرا حمایت
و رعایتی کند معلوم قیلر و انده بد لکری نفی ایدر و خوب قیلر
اکا ربط ایرو و لا یزالون مختلفین الا فرج ربک و هم انبیاء
والاولیا و الراسخون فی العلم صلوات الله علی نبیا و علیهم
زیر که انبیاء و اولاد و انرا حق تعالی ایچون کند جان بزرگ

بر صورت معلوم و بر حقیقت خاصه اختراع ایلم از بلکه عقول
 و از زبان و افهامی فکری مظهر قیلور و تعریف الهی به توجه
 ایلم که قال تعالی انما اتبع ما یوحی الی و قال علیه السلام سبحانک
 لا احصى ثناء علیک انت کما انت علی نفسك پس حق تعالی
 نظر و فکر تیل بلز انما انک معلوم انک مضموع اوله بلکه حق
 تعریف الهی ایلم که یا انبیایه اوله و وحی یا اولیایه اوله الیایه
 بیلور و چون بمقدار معلوم اوله من کلام شیخ ظاهر و زاهر
 و چون تفکر ایلم محمول و مفعول و کما صورت ممکنات دنی بر ممکن
 و موجودات ذهنیه دنی بر موجود در لاجرم انک حقیقتی علم
 الهی ده ثابت اوله و انک ذهنیه وجودی مبداء است و اسباب
 حقد که تقدم که حق انما و احکام خارجیه و ذهنیه تک مبداء
 انک چون شیخ بوردیکه رحمت الهی اعتقاد انده حق مخلوقی
 بر عین ثابت کور در پس الکا ایجا دیکه رحمت ایلم یعنی الهی

از زبان

از زبان معقد بنده موجود قدس و چون وجود حق از زبان
 و افهامه انک ذات منزله مطلقه سی حبیله و کلمه انک چون
 قابلیات از زبان و افهامک اخلاقی حبیله مختلف الظهور اوله
 و هر بر قومک قنده قوت ادراکری مقدار ظاهر اوله سی
 و لهذا بوردیکه انما عند ظن عبده ربی یعنی بن قول قنده انک
 ظن و گمانی حبیله ظاهر اوله و روم و کند و دانم حبیله دکن
 فلا یظن به الا خیر اه یعنی پس بکاظن ایلمه الباخیر و بومضا
 جنید قدسناحه بستره الغیرک لون المألون انما قولک
 معاسید یعنی سو یک رنگی ظرفک رنگید زیر اصولیک حد بنده
 بر مخصوص رنگی یوقد ظرفک رنگیله ظاهر اوله انک که
 حق تعالی انک فحی ذات مطلقه سی کند بر حقیقت از زبان و افهامک
 انده تصور ایلم کلری قیود و لوازمک جمله سنده مطلقه و از زبان
 و افهامک قابلیات حبیله ظاهر اوله پس بر حق که کوه صغیر

اول از هان و افهانک تصور اید کبری حقه و یوحه ذاتی
 مطلق و آثار و احکام خارجی و ذهنیه به مبداء اول از حق و کلام
 زیرا اول عین جمیع اشیا در کمال تقدم و بر شئی ایگو کند و به
 صغریا خود صغیر و یک ممکن و کلام و زیر اصغیر و صغیر و
 مغایرت شرطه پس کو کلامه کچیده اول از اله معتقد اند
 کما قال و سغنی قلب عبد المؤمن یوحه مبداء اشیا و خاز
 موجود اول از اله و کلام و زیرا اول کو کلامه حلوله نه منزله و مقدر
 و چون اله معتقدات اله مظهرید و انکبوز الکالت ملاحظه
 واقع اول شد و زیر اصول ذهنیه امور خارجی به الت ملاحظه
 او بر پنج اعراض **جوابی** جعلت که از اهل الملت هده معلوم
 کند ذات ایل قائم اولوب و قیامنده بر محله و یا بر موضعه
 محتاج اولمین فقط ذات حقه و علام رسوم قشده جوهر کبری
 قائم بنف بل کبری بو طائفه قشده موجود دفعی و کلام و بله اول از امر

موهوم

موهوم و حقیقت معدوم و عالم م اوله ال اخره جمله سی
 اعراض **سوال** اگر دیر را به که عرض بنف قائم اوله
 و البته اکابر موضع کر که رکه اول عرض انده حال اوله و قائم
 اوله **جواب** عرضک بنف قائم اوله یعنی مسلم در اما انک
 انده حلول واسطه سید الکا انکله قائم اوله و بر موضع کر که
 اید یکی مسلم و کلام و بلکه عرض بر شئی کر که رکه اول کند ذاتیه
 قائم اوله و عرضک قیامنه سبب اوله اما انک انده حلول
 لازم و کلام و اول عرضک قیامنه سبب اوله شئی ذات
 جل و علا انکبوز عرض خارجه بر انده زیاده موجود اوله
 نعم عرض اگر خارجه بر انده زیاده موجود اوله در الکا
 بر موضع کر که اید یک الکا حال و انکله قیام سبب الکی و ادج
 و دورت ان و دفعی زیاده خارجه باقی اوله و در اما چون
 عرضک خارجه بقاسی یوقد و بلکه ان وجود در ان عدد و

اكا بر موضعه احتياج يوقدر بلكه انك بر قیوم احتیاجی
 وار در كه انك خارجده وجود انده سبب ظهور اوله
 لا غیر و اول قیوم ذات مطلقه پس بزه جز لا تجزی
 احتیاج یوقدر و هیول و صورت جسمیه هم احتیاج یوقدر
 و اعراض بر برینه حاله و بر برینه مجاور لر در و جمله انك
 قیوم ذات حقه و انك خارجده وجود بر انده زیاده
 دكله و اول وجود انده معدوم اولور پس اول ان
 هم وجوده طرف هم عدمه طرفه نعم اگر عرضك وجودی
 بر انده و عدم اخر بر انده اولید از البته اول انده انده حال
 بر موضعه محتاج اولور در و انك سبب قیام اولور دی
 و لیس الامر كه انك و بجهد اعراض ایکی طریقیله در اول
 اوله كه بر عرض معدوم اولور و انك منلی بر عرض اخر وجود
 اولور ایکنی اوله كه بر عرض معدوم اولور و کیرد بعینه

اول عرض موجود اولور و چون ایکی وجود متغایر لر در لاجرم
 اول عرض هر بر وجوده نسبتله کند نیک وجود اخر ایله غیر
 اولور پس ان ثانی ده موجود اولور عرض ان اولده موجود
 اولور عرضك غیریدر دیک صارق اولور و وجود نیک اختلاف
 ایگونه و كذلك اول عرض اولك عینی دیکده صادق زیر
 اول اوله كه اول موجود ایله و بعده معدوم اوله انده نظر
 بر كره فنی موجود اولور و علی هذا اعتراضه جواب وریور
 بود وجه ایله كه زیاده اولور مكلف بعینه اخذده اعاده اولور
 انك غیر دكله و ما اخذده مناب و معاقب اولور زیاده مكلف
 اول انك غیر ای اولق لازم كله **تمه** چون صفت جمال وجود عالم
 اقتضا ایله و صفت جمال عدم عالم طلب ایله البته عالم هر بر
 صفت جمال و قهر و غلبه احدیت ایله کیرد موجود اولور
 و هكذا الابد الابد الی غیر النهایه و طائفة اشاعه كه معظم

اهل سنت و جماعت در لزوم تجدد اعراضه قائلند و انرا که
 قواعد او را لازم کلور که اعراضات تجدد در کج جواهری متجدد
 اوله بیان اوله که انرا بگویم ذاهب اوله در که ممکنه مؤثره
 احتیاجات علی حد و ثمر امکان دکل خلافاً للفلسفه و چون
 بومعاده لازم کلور که عالم موجود اوله قد نصیر بامر تعالی به
 احتیاجی قلیه شویکه اگر عدم بامر جلی و تعالی غم ذلک علواً
 کبریه فرض اوله انکه عدمی وجود عالم ضرر ایمنه زیر که
 عالمات اکا احتیاجی حد و ثمره اید من چون حادث اوله احتیاج
 قائم من انکچون تجدد اعراضه قائل اوله یلر و دیدیر که جواهر
 وجودده یا خود بقاده یا خود تشخصه اعراضه محتاجده
 و علی کل حال به عرض جوهرک وجود محالده پس جوهری
 بامر تعالی به محتاج اوله من و بران اندن استغناسی بوقدره
 و بوفیق خاکی یعنی ماف کتاب دیر که چون جوهر وجودده یاده

تخصه

یا تشخصه عرضه محتاجده پس وجود جوهر یا بقا سر یا
 تشخصی هر برانده متجدد اولور و وجود عرض متجدد اوله یعنی
 که زیر اشو جوهر مثلاً فرض اید لم **ج** وجودده بر قاج
 جز در مجتمع بر علت تامة به محتاجده فرض اید لم که **ا ب ج** د
 اوله مثلاً و اول اجزائک آخر که علت تامة انکله تمام اولور
 بوضعی اول جز فرض اید لم مثلاً د پس هرگاه که بوضع که
 د مثلاً معدوم اوله و عرض آخر که **ه** مثلاً د موضعده اوله
 و جز آخر علت تامة اوله البتة اول علت تامة معدوم اولور
 و علت تامة اخوی پیدا اولور زیرا کل جزو که عدمیه معدوم
 اولور زیرا **ا ب ج** د بر علت تامة منفرده اید من **ا ب ج** ه
 اوله غیر بر علت تامة منفرده در کمال کیفی و چون علت تامة
 معدوم اوله لازم کلور که معلول چی که وجود جوهر در مثلاً معدوم
 اوله و علت تامة عدمیه معلولک وجود لازم کلور و هو

زیرا عدم علت عدم معلوک علیته باشد و چون علت
 تامة اخرى محقق اولد من بر اخر معلول پیدا اولد من والا معلول
 علت تامة دهن خلفی لازم کلوز اول ایس محال در پس عرضک
 تجدد دندن وجود جوهر ک علتک تجدد در لازم کلوز تجدد علت
 وجود جوهر دهن تجدد وجود جوهر لازم کلوز ضرورت و المطلوب
سوال اگر دنیو رایس جوهر عرض دهن بر عرض منی جدر
 عرض معینه دکل عرض فایک تجدد دندن تجدد جوهر لازم کلوز
جواب چون عرض بالفعل جزو علت اوله متعین و مشخص
 اولمق اقتضا ایس زیرا عرض ما خارجده موجود دکلوز الّا
 افراد ضمننده در یعنی معین شو عرض یا خود بو عرض که اول
 اعراض معینه مشخصه در وجود علت تامة اول عرض معین
 مشخصه یو خ عرض ما دکلوز السلام **اون ایکنی اعراضک**
جواب جعل ای قلبک بینه المعمور معلوم اوله که بنی حق تعالی

قرب

قربی و اخلاقه تکلفی و مقصد صمد تهنه بساط انسی دین
 تعود در و حقدن بلا واسطه اخذ حبشند و لیدر و امر اولین
 شئی تبلیغی جهتند بنی و رسولدر و شک یوقدر که حق جل
 و علایه قرب و اندن بیواسطه اخذ طرفی اندن خبر ویرک
 طرفندن اشرف در زیر اطراف اول جهت حقدن و ایکنی طرف
 خلق جهتیدر و بو ظاهر در زیاده بیانه محتاج دکلدر
 والمباحث معانید اولیید والسلام **اون ایکنی اعراضک**
جواب زرقک ایس النظر الی وجهه الکریم معلوم اوله که
 چون بابر تعالی مبداء جمیع آثار و احکامدر و ملک بو حشندن
 حمدیه مقارنت و معیتی وارد در و اول معیت حشندن
 جمیع اشیاک عینیدر که تقدم سابقا فراجع و تذکره درم
 او فقط عیسی علیه السلام در قوی و ان اندر حصر موجب
 تقیید و حصر در و بوندن بر قاج فاد لازم کلوز اوله که

زیرا اول جمله اشیا ملک عینیه فقط عینی علیه السلام
 عینی دکل الیکنجی حلول یا اتحاد یا بار تعالیک تجسمی لازم
 کلوز اول اب که فرد در بلا شک او جنبی قلب حقایق زیرا
 حقیقت بار واجب الوجود در و مطلق الوجود در و حقیقت
 عینی علیه الصلوة والسلام ممکن الوجود در و وجود مقتضی
 پس حق تعالیک وجودی عینی علیه السلام محصور کفر اولوز
 والسلام او نه در دخی **انما افکرت** جعل ای ملک طریقاً صلا
 الیه معلوم اوله که امر و فرمان الهی یکی نوع در نوع اول امر
 کلام نشر یعنی در که انبیا و رسل صلوات الله علیهم واسطه سلیمه
 و اصل اولوز الیکنجی نوع امر ارادتی یکا بد که مجرد ارادتیله
 ظهور بولوز و اگر امر ارادتی موافق امر نشر یعنی اولوز اب
 مکافه اول امر نشر یعنی قبول ایله ویرینه کتور لر و الا فلا
 پس امر نشر یعنی عینیه ممکنه بلکه واقع در فاما امر ارادی

عینیه

عصیان محال در و جمیع عالم امر ارادی به مطیع در و است
 جماد و نبات و استر حیوان و انسانی استر ملک و جن و شیاطین
 استر کافین و استر مؤمنین زیرا حق تعالیک مادی هرگز
 تخلف ایلمه و چون صفات یکی نوع در صفات جلالی قهر و شفا
 جمال لطفی و هر یکی نوع ملک جمال و مظاهر و ارادتی قهر
 و جلال ملک مظهري کافر در و جمال و لطف ملک مظهري مؤمن در
 لاجرم اسباب شفا و اسباب سعاد مقصود و مراد حق در
 حق تعالی به مظاهر کونیه ده اصنام و کواکب و انش و غیره
 عبادت شقاوت و بعد و حمانه سبیری جمله سنده در سبب
 سعادت و قرب و وجدان حق تعالی به فرحیت تجریده غم المظاهر
 فی مقبته و جوب وجوده و غنائنه الذاته غم العالمین عباد
 ایکنک در و جمیع انبیا و رسل صلوات الله و سلامه علیهم جمعیتی
 حضرت اشک دعوتی بومر تبه ایله در و شیاطین و جمیع کافران

و اهل هوانك دعوتك مظهر و مجالی ایلد در و جمع معانیك
 اصله هوارد پس هوامظهر جلال قهریک اصله اولد و چون
 صفات جلال به مظهر جلال صورت بولمخله لاجرم مقتضای
 ذات حق بواولد یک صور جلال قهریک جمله سی معبود اولد
 و امر تشریعی حیثیتند اول عابداری مظهر جلال و قهر ایلد و جمله
 چون ذات حق جمیع انار و احکامه مبدأ در و انك جمیع اشیا به
 اصنام و کواکبه و انش و غیر برینه مقارنت و معنی واردر
 و ذات حق بالذات مستحق عبادند و است مظهرده و است غیر
 مظهرده انکچون امر ارادی شویله اولد یک ذات بار بر
 جمیع مظهرده عبادت اولنه اگرچه اول عبادت سبب شفا
 اولو اب فحی لا یسل عما یفعل و هم یسلون اولد **بشیخی**
اعترافك جوآن نور ای عین قلبك بنور معرفت معلوم
 اولد که مقدما بیان اولمش ایلد یک روحك و جسمك علم فطری

وارد و اول علم فطری ایلد حق تعالی به سید و انی تسبیح
 ایدر لایه و اجمع و تذکر اند نظر معلوم اولد که فرعون موسی
 علیه السلام جوانی کاهر علم فکری حیثیتند و یدر کاهر علم
 فطری حیثیتند و یدر حق اگرچه فرعونك علم فکری ایلد جواب
 فطریه خبری بوغید و انند فافل و ذایل ایدر اما عارف
 کامل صاحب کشف انی سید و چون موسی علیه السلام جواب
 فرعونده حق تعالی به رب مشرق و مغرب قلدر اولد ای
 رب اهل سائرده انك عین عالم اولد یغنه اشارتد زیر
 رب مرتبی و موجد و منشی دغ عبارتد اولد ای به مبدأ انار
 و احکامد و مبدأ انار و احکام مبدأ اولد یعنی حیثیتند غینه
 مقارند و کما تقدم قندکر و چون فرعون سانه علم فکری ایلد
 دعوار الوهیت ایلد سانه علم فطری ظهور ایلد
 و ساقا مبین اولد وجه خاص حیثیتند سوره کدر و فرعون

اندن غافل ایدی و موسی علیه السلام صاحب کشف و تجلی
 اولمغیل اندن اکاه ایدر و فرعون دبدیکه جون سن خدایه عین
 عالم قلدک و بند فی عالم جمله سند نم پس بن دعوار الوهیده
 صادق اگر چه سن دخی بنم ایله بوا مرده شریکیت فاما بنم مریم
 بحسب الظاهر حکم مرتبه سیدر و جون موسی علیه السلام قطرت
 فرعون بن بو معنای فهم ایدر اکا اول سن ایله جواب دیری
 و دیدیکه اولو جنتک بشی مبین یعنی مرتبه حکم بخدا که بر معجز
 ظاهر کنور که قدرتم وارد پس اگر بن اول معجزی کنور بسم
 سن بنده حکم ایلمک دیر مبدک موسی علیه السلام بویه
 بیور دقد فرعون ملزم اولد و هیچ جاره بولمدر ان اگر سارق
 ایست اول معجز کنور دیدر و فی جمله بومکالمه سن فطر
 سن فطر تیلد دکلدر و السلام علی من اتبع الهدی **اولی التبیانه**
جواب جعلک فی الدین لا خوف علیهم و لا هم یخزون معلوم

اوله که رب لغتده صاحب و مالک معنسنه در یقال رب
 قال رب **تعالی** اما احد کما فیستی ربه پس بحسب اللغة جمیع مالک
 ارباب در و جون فرعون و رب اعلم مذهب دهریه طور ایدی
 و وجود صانع قائل دکل ایدر و معطل ایدر و کند و بی جمیع خلق
 اعظم و اعلم بیطور ایدر خصوصاً که مرتبه حکم و سلطنته ایدی
 انکجون انار یکم الا علی و ما علمت لکم فی الدنیا غیره و جون
 اول زمانده و اول مکانده مرتبه حکم و تسلط ظاهریده اندن
 اعظم یوغیده انکجون شیخ رضی الله عنه سوره فرعونک انار یکم
 الا علی قولنده صدقنی بیلدیز و انکار ایلدیز انما نقضی هذه الحق
 الدنیا یعنی سنک تسلط دکلدر الا دنیا ده در دیر یکلری **اما**
 بیور در نه انکه شیخ سوره فرعونک دعوار الوهیده صدقنی
 بیلدیز دیکش اوله فافهم و رب سبحانه و تعالی اعلم **الحائمه**
 ختم رب لک بکل غیر معلوم اوله که بو کتابک مصنفی فقیر خاکی

ابو الفتح محمد بن مظفر الدین محمد بن حمید الدین عبد الله
 المشهور بالشیخ المکی او توزید رسنه حضرت شیخ اکبر و کبریت
 احمر و خاتم اصغر و نور انوار ابو عبد الله محمد بن علی ابن الحویله
 رضی الله عنهما کلام مجسته فرجام و فرخنده انجمنه خدمت ایوب
 الملك خزائن معارفند افعال و اشکال منافع اخلاصه فتح
 ابد هم و حال تزلزل بال و تشوش حالیه اجوبه دوز بر مقدار
 سمت تقریر و تحریر ایر شدن مدر در دیش در لیش و عارفان
 نیک اندیشند متوقعه که اصلاح ذلل و سه خلدن سعی
 ایره لز و ذیل عفو و ستی پوشیده مزال قدم و مر الق
 قلم قلند و الله یقول الحق و هو بهد السبیل و بو خاتمه بکاف
 فصله مشتمل در **فصل اول** حضرت شیخ قدس سره العزیز
 مناقبه در از از جمله اول خانم ولایت محمدیه در صلی الله علیه
 و سلم اندر سکون قلب محمد اوزره بهج بردلی موجود او لمند و به

ایل معرفت فتنده اعظم مناقبه و از از جمله علم توحید
 و حدیث و فقه ده مصنفاتی بیک مصنفه قریب و از جمله
 فتوحات مکیه در و تفسیر قرآن که ایکی فتوحات مکیه مقدار بدر
 و نامنی الجمع و التفصیل فی اسرار التنزیل تومند و غیر ذلک
 و جمله مناقبه که طغوزای طعایم میسوب سو بکشد و یو
 و بران حق تعالی به توجهنه خاله او لمند و وجوه طغوزای
 تمام اول فقه حق استایک می سکر منازل قمرک روحانیاتنی
 عالم مثال مطافه ممثل و مجتهد قلند و یکم سکر بکر دختر
 صورتند ظاهر ایلد و حضرت شیخه ارزانی بیورد که
 مکی اولدیز و شیخ جمله سنک بکار تنی از الیه ایلد و از جمله شیخ
 تونس شهرنده جماعت ایلد اما ملک اردنده نماز آدا ایلد که
 شیخه بر صیحه به اختیار صادر اولد و بیخورد و شد
 و اول سیمه ایا مدنه و جماعتنه و غیر بر دین و طام اوزیده

اولوب تفرج ایلین خاتونلردن هر کیم ایشندرسا
 جمله سی بنحو اولوب بر او زینه دوشد یزه و اول طام او زین
 خاتون طام کنارینه قریب اولوب سخن مسجدک او زینینه
 دوشد یزه و هیچ انزه بر ضرر ایشندره و چون شیخ کند ویه
 جمله سی کند ویه کلد یزه و اول جمله دندر که شیخ رضی الله عنه
 بیوردیکه بنم محبوبم خارجه بکامجه اولد و رسول صلی الله علیه
 وسلم جبریل علیه السلام محب اولدینی کینه واکه نظر ایتکه قادر
 اولد مد و اول بکام طایفه ایدر و بنی الک کلامن ایشند ایدم
 و فهم ایدر ایدم و بکام بر قاج کون بویه اید که مطلق طعام بیهم
 و هر بار که سفره کورم سفره کنار نه طور و بنم ایشند حکم
 س نه اید بکام تکلم ایدر و سن بنی مشا هره ایدر و طو ایدر
 طعام اکل ایدر میک ویر ایدر و بس بیکه ممتنع اولد و م
 د کند و مده اجلق کور مد و اندن ممثلی اولد م شویکه اکا

نظر دین

نظر دین سمر و طوق اولد م و اول بکام خد متضامنه قائم
 اولد م و دوستلرم و اهل بیتیم بنم بویه خدا سمر دیکدن تعجب
 ایدر ایدر من زیر اجوق کونر قاله ایدم که بر شی طایفه ایدم
 و هیچ اجلق و صومر لوق بلز ایدم اما محبوبم کوز ملک فر شو سنده
 طشره کونر ایدر و بن قالد قده اولد فی بنم اید قاله ایدر و بن
 او تور د قده اولد فی بنم اید او تور ایدر و اول جمله دندر که
 مدینه قرطبه ده حق تعالی حضرت امدن محمد مصطفی صلی الله
 علیه وسلم کلنجه جمیع انبیا علیهم السلامک ایمانه حضرت
 شیخ مطلع قده شویکه جمیع انبیا حضرت محمد صلی الله علیه
 وسلمک مجلسنده جمیع اولد یزه و انردن بهیج کینه شیخ تکلم
 ایدر و الا هو و علیه السلام که او شیخله تکلم ایدر و بنم و یا
 محمدیه صلی الله علیه وسلم سکا تر نیت ایچون انبیا جمیع اولد
 دیر وینه اول جمله دندر که چون شیخ قدس سره جوار حق

انتقال اید از رتاج کونده صکره روح مطهر اری حجب اولوب
 خانه به کله ریشیک نظر غایتی اولان جاریه اردن بری شیخ کورد
 نغره اوردر و سید رسیدر دیدر شیخ فحی اکاکام ایلیوب
 حالته سئوال ایدر و اول جمله دندر که شیخ هنوز بی اولوب
 شاربلی سیر اولمیدن و بوزارنده لجه لر کورنمیدن مرتبه
 کشف و فیض الهیه و اصل اولمش ایدر بر کورن سن صاده
 قاضی قرطبه ابو الولید بن رشد مجلسه واردیکه اول اکابر حکما
 و اعظم علمای دین ایدر و مصنفات بینمار ایدر قاضی ابو الولید
 چون شیخ کورد که محبت و تعظیم یوزندن قیام ایدر و ب شیخ
 معانقه ایدر و اند نکره نعم دیدر شیخ فحی نعم دیدر قاضی
 و حرم اولدر چون شیخ قاضیک فرحنی کورد که لا دیدر و پس
 قاضی منقبض اولدر و اند نکره شیخه دیریکه کشف و فیض
 الهی امرینی نتیجه کوردیکر ایا نظر دستند لال بزه کورنمیکر بینه

یوخه

یوخه دکلمیدر شیخ بوردیکه نعم لا و بین نعم ولا نظیر
 الارواح من موادها والاعناق من اجسادها پس قاضیک
 رنگی صارروب و اکا افکل مرضی عارض اولدر و اشارت
 شیخک معناسنی بیلوب خدایه شکر ایدر که کند زمانده
 بر کیمه یا کوردیکه خانه سنه کله کده جایل اینه مجرود کورنمیکر
 بی درس و بی مطالعه قرائتیز و مباضنه سیر عالم اولدر و دیدیکه
 بو حالتی بزکنا برده انبات ایلمش ایدر اما بو حالتک صاحب
 بزکس کورنمش ایدر **الحمد لله الذی انانی زمانه فیه و احدی**
اربابها الفاضلین معالین ابوابها وینه اول جمله دندر که شیخ
شهاب الدین عمر سهروردی صاحب عوارف المعارف چون نامه
 کله کده شیخه ملاقات ایدر یلر اما بیلرنده مکالمه و مخاطبه واقع
 اولدر بر ساعت نجوم شویله او تور دیر بعهده مفاقت ایدر
 بعد از آن بر جماعت شیخ **الاسم شهاب الدین سهروردی**

مسؤل ابتدا بدید که شیخ محی الدین ابن العربی به نیجه کور دیکر
 دیدیلر که شیخ شهاب الدین بیوردیکه رأیه بکوالا سال حلال که
 و بر روایتده رأیه بکوالکفایق دیدر و شیخ محی الدین
 صور دیدیلر که شهاب الدین بنی نیجه کور دیکر شیخ محی الدین بیوردیکه
 رأیت رجلا مملوا من السنه من قرنه الی قدمه و بر روایتده
 رأیت طشاف زهب مملوا من السنه کلشه و دینه اول
 جمله دند که شیخ الکاسم شیخ عز الدین بن عبد السلام
 مرید لرند بری التماس ایلدیکه قطب فرغوث جامع الکاکوته
 شیخ عز الدین روز بروز حواله ایلر ایدر بر کون اول مرید
 زیاده مبالغه ایلد بر اول ساعده حضرت شیخ محی الدین
 بن العربی کدر ایدر ایدی شیخ عز الدین شیخ محی الدین
 اشارت ایلد و دیدیکه هذا هو القطب الغوث و از جمله اولد
 شیخ شامه جو قیتر اقامت ایلد بر جمیع اهل شامک منکر ای

و معتقد لر

۱۴۶
 و معتقد لر اتفاق و اجماع ایلد که اول مدته بش
 و قنده جامع بنی امیه ده شیخه تکبیره اجماعی فوت ایتک
 واقع اولمشه و دینه اول جمله دند که شیخ ابو اسحق فیروز
 ابادر صاحب قاموس اللغة حضرت شیخک مناجنده برکت
 تصنیف ایوب و نامنی اغشاط قومند ز اول کتاب بیوردیکه
 جو شیخ محی الدین فتوحات مکیه مسوده سند فارغ اولدقه
 سقف کعبه تک اوزرینه تحت السماجلد سیر و جزو انیسر
 فودر و برسنه انی اول موضعه ترک ایلدی برسنه و تفکر
 انی اشغی ایندردی برورقی برندن کتمش و برورقی اصلقش
 باوجود که مکه ده عظیم روز کار راستر و جوق یغور لر یاغ و بله
 و مشقه جمله دن بعضی بش بار زهر موش و زرنجی برشی
 ایکنه قویوب بو حقیقک طعامنه وضع ایلش شویکه بو حقیر
 هدا که مشرف اولوب حضرت شیخه توجه ایلدم دیونم ارحم الرحمن

طوتم اول ايامه از واحد بعضی بوحقیق ایله مکالمه و محاکمه
 ایلد از انردن احوال حضرت شیخ سؤال ایتدم از وقت نکرده
 شیخک او ازین ایشتم و تقریباً یکی کونه و یکی کجه مدت بوجیه
 محاطیه ایلد از اول برکت ایلد حفر سم الفار و زرنجه خلص
 اولدم و له الحمد و المنه و مولانا سید احمد در بندر المعروف
 بسید لاله بر قاج دفعه شیخ بیدار اقلده کومشده و شیخک
 احباب ایلد حالی دانا بویلده در انره ظاهر اولور و مکالمه سیور
 کل میسر ما خلق له و با کجمله حضرت شیخ کل ورنه محمد بنیدن
 و افراد الهنیک اعظمندند و المنه تعداد مقامات و حالاتی
 دانه تقریر و تعبیر دن بیرونند و کرامات و خوارق عادات
 شیخک مقامه نسبتله نقصان عظیمه و فی هذا الکفاً الیک
فصل حضرت شیخک سلسله این و بر قاج کاملده حضرت شیخک
 خاقه تصوف الباسنی اکرده در منهم شیخ جمال الدین بنس

بن یکی العباس القصار شیخ بونرکت الکنه مکملده منده
 مواجهه کعبه ده حقه کیشدره اولده فی شیخ وقت عبد القادر
 بن ابی صالح بن عبد الله الجبلی یدندن کیشدره و انما همصبت
 اولوب انردن ادب تعلیم ایشدره انرفی علی بن محمد بن
 یوسف القرشی الهکامای یدندن کیشدره و انرفی ابو الفرج
 الطرسوسی یدندن کیشدره انرفی ابو الفضل عبد الواحد
 بن عبد العزيز النعمی دن کیشدره انرفی ابوبکر محمد بن خلف
 بن محمد الشیلید کیشدره رضی الله عنه و عنهم و شبلی
 ابو القاسم جنید ایلد همصبت اولوب انردن ادب اخذ ایشدره
 و انرفی کندر حاله ستری سقطیدن اخذ ایشدره انرفی
 معروف بن فیروز کر جیدن اخذ ایشدره اولده فی علی بن موسی
 الرضاد انرفی پدراری موسی الکاظمه انردن پدراری جعفر
 الصادق انرفی پدراری محمد الباقدره اولده فی پدراری

زين العابدين بن علي دغ انردني پدراري علي امير المؤمنين
 حضرت حسين بن علي دغ پدراري علي بن ابي طالب كرم
 وجهه دغ انردني محمد صلي الله عليه وسلم اخذ ايمنش در
 رضي الله تعالى عنهم و امير المؤمنين حسين رضي الله عنه جد
 محمد صلي الله عليه وسلم دغ بيواسطه فغ اخذ ايمنش در و محمد
 صلي الله عليه وسلم جبريل عليه السلام اخذ ايمنش در و جبريل
 عليه السلام حضرت الله جل جلاله دغ اخذ ايمنش در و شيخ
 محي الدين رضي الله عنه شيخ جمال الدين يوسف بن سوريه
 جبرائيل خدا دغ نه اخذ ايمنش در و بيورديكه بن فغ عبد القادر
 جليلي دغ صور دكته اول اندغ نه اخذ ايمنش در و بيورديكه اخذ
 عنه العلم والادب يعني اندغ علم و ادب اخذ ايمنش در **منهم**
 الشيخ ابو عبد الله محمد بن القاسم بن عبد الرحمن التميمي القادي
 شيخ بونك الله دغ خرقه كيشه و اول فغ الدين عبد الرحمن

بن ميمون

بن ميمون ابن اب التور زيد بن دغ كيشه در و حضرت
 شيخ بيورديكه بوايكي شيخ بيورديكه خرقه بن ابو القع محمد
 بن احمد بن محمود المجددين كيشه و اولدغ ابو حسن علي
 بن محمد البصري بن اول دغ ابو القع شيخ شيوخه اول
 فغ اب اسحق بن شهر يار الماشد دغ اولدغ حسين بن حسن
 الكايد دغ اول فغ شيخ كبير عبد الله بن خفيفه اولدغ جدي
 جعفر دغ اول فغ ابو عمر و اصطخري بن اول فغ ابو زاب
 نخشيد دغ اول دغ شقيق بن محمد بن اول دغ ابراهيم بن
 ادعده دغ اول دغ موسى بن زيدا عيده اولدغ اويس
 قرينه دغ اول دغ عمر بن الخطاب بن و علي بن ابي طالب بن
 رضي الله عنهما و عنهم اجمعين و عمر و علي رضي الله عنهما
 صلي الله عليه وسلم اخذ ايمنش در **منهم** الشيخ ابو حسن علي
 بن عبد الله بن جامع شيخ بونك الله دغ خرقه كيشه اول

دخی حضرت علیه السلام میگردید و منم ابو العباس الحضر
 علیه السلام شیخ انگله جوق کره ملاقات و مکالمات مطابقت
 اینست در حکایت شیخ فتوحات مکیه دین بکر بن شیخ بایر شد
 صاحب مونی حضرت علیه السلام حق تعالی بوانه دین عمر بنی
 در از اینست زبر کون شیخ ابو العباس القزنی بر کلام بویر شد
 اید بن ابی قریبه توفیق ایدم چون منزله کلام بر شخص کوردم
 ابتدا بکاسلام ویردم و یا فلان ابو العباس کسکا ویرد یکی شده
 کلامی تصدیق ایدم دیدم کبر و شیخ قننه کلام شیخ بکایا ابا
 عبد الله بن سکامهر سولیدکم مسنده حضرت سنک یا نه کلوب
 و سکافانی تصدیق ایدم دیکلمه محتاج اولدم دیدم بن بکر مکه
 اول کیم حضرت ایش حکایت شیخ اول بایر بویر شد که
 میانه تونده سفینه ده ایدم بنی ابی اغریسی اخذ ایدم
 لکنک یا نه طیاندم و جمله خلق انجوده ایدم در بایه نظر ایدم

اورا قند

اورا قند مهتابه بر شخص کوردم صونک یوزنه کلمه تا کلوب
 بجا و اصل اولدم و بنم قنده طور در و بر ایاغنی یوقا قالدرد
 بر ایاغ اوزنه طور در پس کوردمه قطعا ایاغ اصلتمش ایدم
 اند نصک اول ایاغنی اشاغنی ایندوب اول بر ایاغنی قالدرد
 اول فی اصلتمش ایدم اند نصک بکا بر قاج سوز سولیدوب
 مناره جانبته کتمه و دگشتی ایدم مناره کیم بنی ایکی میلده بایر
 ایدم اول قدر منافعیه ایکی یا اوج ایدم قطع ایدم پس
 الف اوان بنی ایشتمه مکه بابر تعالی به بالاس مناره ده تسبیح
 ایدم ایدم چون صباح اولدم رنهره کلام ساحلردن بریده ملاقات
 ایدم بکا اول کیم حضرت ایدم کیمه کز نیجه ایدم اول مکانه دیر
 دسن الکانه دیدم دیدم حکایت شیخ اول بایر بویر شد که
 سیاحت طریقله بحر محیط ساحله وارددم و بر شخص غله رفیق
 ایدم و کرامات الخا ایدم ایدم اوله نماز بنی ملغی بویر شد

مسجد کلدک سیاحلردن بر جاعت دخی نماز ایچون اول
 مسجد کلمشرایدن دریا یوزندن کلوب مینار تون و نبله
 تکلم ایدن کیم انک ایجنده ایدی چو نماز تمام اولدی
 اول کیم قالدردن و محرابه بر کولک حصیر وارایدن الدی
 و هوایه دوشدن طقوز کر بر یوزندن یوقار و اول حصیر
 اوزره طور و سنت ظهری قلعه آغاز ایدن بن اول
 سیاحلردن بر یله مکالمه ایدر ایدم اول کیم کیم بویه ایدم
 کوردلده اکا بو شخص نه ایشلیور کورمز میسک دیرم اول
 دخی اول جانبه وار و انده سوال ایلد دیدن پس اول
 طرفه واردم و نماز تمام ایدن اکا بنم بو نظم او قودم **نظم**
 شغل المحب غم الهوا بیره فی حب من خلق الهوا و تحرة
 العارفون عقولهم معقولة عن کل کون ترغیه مطهره
 فهم لیه مکر مون دخی الوای احوالهم مجهولة و مستره

دیهیکه

دیدیکه یا فلان بن بونی استلدم الا خوارق عاداته منکر اول
 بو کیمه ایچون استلدم پس بن فخی یوزنر اول کیم به طور
 نه دیرسک دیدم اول فخی بعد المعاینه بهیج سوبیه جک قائم
 ویدر اند نضک نبله مکالمه ایدن کیم به واروب بون کشیدر
 دیدم اول فخی حضر علیه السلام ردیدی **او حنی فصل شیخ**
 رضی الله عنک اعتقادی ذکر نده در اگر بطریق اجماع شیخک
 عباد اتنی بوباید ترجمه ایسک امر دراز اولور پس اول
 بودر که انک اجماعاً محصلنی تقریر ایدر لم و الله الموفق باری
 تعالی حقه شیخک اعتقاد اولدر که اول موجود حقیقده
 وجود در عین ذاتیه و انک کنه ذات ادراک اولغیر و انک
 تعینی عین ذاتیه و وجود حقیقده و صفات نبوتیسی واردر
 حیوة و علم و قدرت و ارادت و سمع و بصر و کلام کنه اول
 مستقل وجود خارجی حسیله انک عینیه و مفهوم حسیله

غیر بد و صفات سببی و ارد در لیس بجوهر و لا جسم و لا
 عرض و لا حال و لا محل و لا تحد بغیره و لا تحد به بغیره و اول
 فاعل مختار در و موجب بالذات دکلده اگر چه بعضی اشیا ملک
 وجودیه و بعضی اشیا ملک عدمیه علم ازلیه سنگ سببی ایا
 علم مستلزمه و معلومات علمیه قدیمه و بالفعل غیر
 متناهی در اجمالاً و تفصیلاً کلیته و جزئیته و بنوده شیخ
 اعتقاد در اوله که بنوت مکتب دکلده و ذلک فضل
 یوتیه من یشاء و انبیا علیهم الصلوٰۃ والسلام جمیع کلامی
 حقه و ظاهری و زینه محموله و انبیا علیهم السلام کلام
 مراد مفهوم اوله ریوخ مفهوم باطنی دکلده ملاحظه دید
 هر شوال امثال مضر و به که مراد مفهوم اول دکلده عالم حقده
 اعتقاد در شیخ بود که عالم حادث زانی زمانه و بود غیر اوله
 و هیچ بر قدیم بود ذات باریدنه غیر و عرش و کرسی و امایها

فانی اولور از زیر که عرش جنتک سقفید و کرسی جنتک
 ارضید و بد رقات کوکله و بد رقات یر لاهلک اولور و انتر
 صورتری متبدل اولور و انک جمیع جہنم اولور پس کسینک
 جونی که سکر بنی فلک و موضع جهنم وینه شیخ حشر و نشر
 اعتقاد در اوله که بوجسم عنصری موت ایله مالک اولوب
 ینہ بعینیه اعاده اولور و انک حقیقی و روحی که ینہ بدفعه
 فی تعلق ایله و جنته و یا جهنمه ابد الابد محله در و جنت
 حسی حقیقه و نارجسی حقیقه نعیم عقلی و خیالک غیر
 نعیم حسی حقیقی و عذاب عقلی و خیالک غیر عذاب حسی
 و حقیقی و ارد و فلسفه دید یطری کبی عذاب عقلی و خیال
 فنی و ارد و امور اخویه ده شیخ اعتقاد در اوله در که
 صراط و میزان و خوض و صحف و بؤییک امثال کتاب و سنده
 وارد اوله یعنی کجمله سی حسی و حقیقی و معنوی و عقل و مثال

خیالید زنه انکه معنور یا خیال اوله وحسی حقیقی اولیه تکلیف
 امرنده اعتقاد شیخ بویه در که قول هر چند که ولی و کامل عارف
 و متا هر و صاحب تجلی اوله هرگز تکلیف اندن ناقص
 اوله حق مرتبه به ابر شمر ملکه که جنون و یا جند به ایل عقلی زائل اوله
 اول و قسده قلم تکلیف اندن قائله و الا فلا و هر کیم بونک غیر نی
 اعتقاد ایلیه کافر و ملحد و زندقه و جمیع امور شرعیه فقها و مجتهدین
 و متکلمین علمای ظاهر و بیکر حکم او زینه در نه انکه اول
 حکم و در اسنده بر حکم اخ فی اوله و علما و عوام احکام غیر
 متا و الا قدم در نه انکه احکام شرعیه بعضی او زینه
 واجب و بعضی او زینه واجب اولیه اسماعیلیه دید بیکر کج
وصیت و التماس ای عارف فرزانه دار عالم یکانه جو نور ساله
 سر و نامه نامی و کتاب کرام بر حدید و قلب شهید ایل تصفی
 بیوریلوب و خیایار زوایا سنده تأمل شافی وافی کافی قبله

و مطهر

و مطهری و فحایسند قواعد دنییه و علوم یقینییه به مخالف
 بر نه کورینور ایل عجله اولیه فانها فی الشیطانه و رفقی کند
 رفیق ایله فانه فی الرحمن و قنوجات مکیه و مصنفات عزالیه
 حوالیفات رازیه به مراجعت ایله فانها نعم الاخوان و اول
 یا بطل کورینن کلمه به میزان انصاف ایله سنجیده قیلوب لادری
 قولند نه رنجیده اوله فان فوق کل ذر علم علیم و ای الهای
 الی صراط مستقیم و چون بود صیتی قبول بیوروب موجب
 عمل قلند قد بود فقیر عاصی الخائف فریوم یوخند بالنواصی به
 غار جمیل ایله و انه لم یکن فی ذلک القبیل یادر و کاه کاهرانی
 ادعیه صالحه به داخل بیوریل و ای وکیل علیک و الامر بعددک
 ایلک فاکم ما تمفظه قول الا و رقیب عیند حاضر لدیک
 فانظر ما تقول و احذر الفضول و ای یقول الحق و هو یدعی
 السیل قال العبد الاصغر ابو الفتح المظفر فرغت من تسویر

هذه الرسالة جعلها الله في كفة حسنا في بعد العصر يوم الاحد
 ثامن عشر شوال ختم بالخير والاقبال في سنة اربع وعشرين
 وتسعمائة الهجرية النبوية المحمدية على صاحبها افضل الصلوات
 والكل التحيات في مدينة ادرنة جعلها الله للمؤمنين مائة محمد
 على التمام والصلوة والسلام على خاتم الرسل الكرام يقول
 العبد الضعيف مترجم هذا الكتاب اللطيف احمد نبي مزارادة
 وفقه الله خير ما ارادة قد تمت ترجمة الكتاب بعون الملك الوهاب
 وقت الفجر يوم الخميس ثالث جمادى الآخرة سنة ثمان
 واربعين ومائة والى ختم الله اعمان بالخير والسعادة
 ثم كتب هذه الترجمة اللطيفة احمد ناقد المعروف
 بتابع حضرت نبي افندي رحمه الله تعالى

بوعمر الطويل والسلام

مع الله

